

8 Соціально-економічне становище України за 2011 рік

«Все, що ви хотіли знати про оформлення українських та закордонних паспортів» — тема нашої наступної «прямої лінії». Гостями редакції будуть Директор департаменту паспортної роботи та громадянства **Діна Вікторівна Пімахова** та Директор Департаменту імміграційної роботи **Валерій Миколайович Ковальов**. Поставити свої запитання Ви зможете **1 лютого з 11.00 до 12.00** за телефоном: **253-15-83**. Крім того, їх можна надсилати завчасно на електронну скриньку: imrich@ukcc.com.ua

ГАЗЕТА ЦЕНТРАЛЬНИХ ОРГАНІВ ВИКОНАВЧОЇ ВЛАДИ УКРАЇНИ
ЗАСНОВАНА В 1990 РОЦІ

www.ukurier.gov.ua

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

СЕРЕДА, 1 ЛЮТОГО 2012 РОКУ

ЦІНА ДОГОВІРНА

№ 19 (4663)

ЦИТАТА ДНЯ

ВІКТОР ЯНУКОВИЧ:

«Якщо держава візьме під свою опіку людину від самого народження — в нас буде майбутнє».

Президент про пріоритетність охорони матері та дитини в медичній реформі

2

Стрілки годинника зупинять на зимовому часі

ІНІЦІАТИВА. Уряд пропонує в 2012 році спочатку перевести годинники на літній час, а потім повернутися до зимового і залишити Україну в другому часовому поясі.

Про це сказав міністр надзвичайних ситуацій Віктор Балога після завершення наради під головуванням Прем'єр-міністра Миколи Азарова, повідомляє прес-служба МНС.

«Доповідачі рекомендували: враховуючи, що Україна прийматиме чемпіонат Європи з футболу, для зручності іноземців цього року варто перейти на літній час. Після чого, восени, країна переведе стрілки на годину назад і за цим обчисленням часу житиме далі. Ця позиція вчених та Прем'єр-міністра — залишити Україну в другому часовому поясі — і ляже в основу законопроекту, що буде підготовлений та переданий на голосування до Верховної Ради», — зазначив Віктор Балога.

ЦИФРА ДНЯ

139 справ

кримінального характеру порушили правоохоронці минулого року за злочинами, де постраждали працівники ЗМІ

Тримайся, Хома, прийшла зима!

Фото: Українформ

Зараз натопимо, а там і обід підвезуть

ХОЛОДНО! Пункти обігріву МНС — чи не єдина можливість для безхатченків поїсти і нагрітися

«Атака» на гаманці не вдалася

ЖКГ. У лютому Держфінінспекція перевірить, чи обґрунтовано підвищуються тарифи на житлово-комунальні послуги

Інна КОСЯНЧУК,
«Урядовий кур'єр»

За минулий рік щодо підвищення тарифів на житлово-комунальні послуги поскаржилися

1200 громадян. Міністр регіонального розвитку, будівництва та ЖКГ Анатолій Близнюк, повідомив про це, зазначив, що споживачів більше непокоїть якість, ніж ціна. Однак не кривитимемо

душею — ціна також. У низці регіонів у кінці минулого — на початку цього року прокотилася хвиля збільшення тарифів на послуги ЖКГ. Втім, «атака» на гаманці споживачів не вдалася.

Керівництво країни висловило стурбованість зростанням тарифів і ініціювало відповідні перевірки. Нині розмір квартплати у Полтаві, як повідомила прес-служба Мінрегіону, уже повер-

нули, назвавши підвищення «грабіжницьким». У Херсоні рішення міськради, яким встановлено новий, вищий, розмір квартплати, поки що призупинили.

4

На контролі
«Урядового кур'єра»

КУРСИ ВАЛЮТ/БАНКІВСЬКІ МЕТАЛИ

встановлені Національним банком України **з 31 січня 2012 року**

USD 798.9700
за 100 доларів США

EUR 1047.4497
за 100 євро

RUB 2.6312
за 10 рублів

AU 137462.79

AG 2650.98

PT 127915.10

PD 54409.86
за 10 трійських унцій

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

У немовлят майбутнє буде

РОБОЧА ПОЇЗДКА. У Кіровограді Президент відкрив обласний перинатальний центр

Відділ новин
«Урядового кур'єра»

Головну увагу під час робочої поїздки на Кіровоградщину Президент Віктор Янукович приділив реформуванню медицини. А саме тим аспектам реформи, які стосуються охорони матері і дитини. Він взяв участь у відкритті Кіровоградського обласного перинатального центру, який побудований у рамках Національного проекту «Нове життя — нова якість охорони материнства та дитинства». Тож цю подію глава держави назвав одним із важливих кроків не лише для області, а й для всієї України у контексті національної медичної реформи.

Охорона матері та дитини, на переконання Президента, є одним із визначальних пріоритетів реформи

Фото Михайла МАРКІВА

Техніка, яку передали благодійні фонди, не має аналогів у країні

мування медицини: «Якщо держава візьме під свою опіку людину від самого народження — в нас буде майбутнє». Окремо він подякував меценатам, які долучилися до реалізації проекту, назвавши це прикладом державно-приватного партнерства. У цілому, вартість проекту з будівництва обласного перинатального центру становила 35,4 млн грн. 22,6 млн грн були витрачені на придбання медичного обладнання. А благодійні фонди передали центру техніку для відділення інтенсивної терапії новонароджених на 4,3 млн грн.

Керівник Кіровоградського обласного перинатального центру Тетяна Мітева розповіла, що заклад щороку може приймати 2,5 тис. породіль, зокрема жінок з найскладнішими патологіями, адже пологові

палати тут оснащені найкращим сучасним обладнанням, аналогів якому немає в Україні.

Вже по завершенні урочистостей Віктор Янукович провів розширене засідання наглядової ради Національного проекту «Нове життя».

На Кіровоградщині Президент також ознайомився з роботою технічного центру з обслуговування літаків Міжнародної акціонерної авіакомпанії «УРГА». Там він оглянув док-ангар, де проводяться роботи з обслуговування літаків, і дав високу оцінку роботі центру та якості надання ним послуг.

«Ваша робота заслуговує на те, щоб її підтримати, навести за приклад для інших регіонів. Я із задоволенням приїхав подивитися на цей об'єкт», — передає слова Президента його прес-служба.

Бізнес не повинен мовчати

ДЕРЕГУЛЯЦІЯ. На 2012 рік влада декларує демонтаж системи адміністративного тиску на підприємців

Юрій МЕДУНИЦЯ,
«Урядовий кур'єр»

Розширене засідання Ради підприємців при Кабінеті Міністрів зібралось під дахом кабмінівського клубу не лише безпосередніх членів цього консультативного органу. Поспілкуватися з головою уряду Миколою Азаровим прибули його підлеглі міністри, керівники контролюючих органів, делегати з усіх регіонів України — очільники рад підприємців при обласних держадміністраціях.

Голова ради Леонід Козаченко одразу ж передав слово Прем'єр-міністру, який, втім, не став заби-

рати дорогоцінного часу розповідями про торішні здобутки влади, адже всі присутні й без того володіють потрібною інформацією. Метою Миколи Азарова було дізнатися з перших вуст: а чи все уряд зробив задля спрощення ведення бізнесу в Україні, аби на його шляху було якомога менше адміністративних перешкод? І що треба зробити в майбутньому для мінімізації існуючих негативних явищ.

На цьому вступну частину було завершено. Головними ж героями зустрічі з легкої руки Прем'єр-міністра стали керівники Державної податкової та митної служб

Олександр Клименко та Ігор Калетнік, а також керівник Державного комітету з питань регуляторної політики та підприємництва Михайло Бродський.

Основним завданням податкової служби, за словами її керівника, є протравлення відійти від фіскальних методів роботи, спростити реєстрацію платників податків. Останнім часом утримати скорочено кількість різноманітних довідок, що має полегшити життя суб'єктам господарювання. «Я виступаю за прозорий діалог», — наголосив Олександр Клименко. — Це означає, що сторони повинні чути одна одну».

Розповів він і про новий сервіс «Пульс податкової», який діє під його особистим контролем за принципом зворотного зв'язку. За чотири дні понад 54% громадян, що звернулися із проблемами чи за роз'ясненнями, отримали оперативні відповіді. Тобто впродовж одного дня. На закінчення головний податківець запевнив підприємців, що у 2012 році ДПС продовжуватиме працювати в режимі «сервісної служби».

«Чи відчули ви полегшення з боку податкової?» — звернувся Микола Азаров до запрошених. З реакції зали склалися враження, що відповідь була

скоріше «так», ніж «ні». Загалом, учасники ставили запитання фахівцям, як то кажуть, «напряму» й без зайвого остраху. І тут-таки отримували відповіді. Час від часу Прем'єр доручав посадовцям: «Візьміть на замітку цю інформацію».

Митники у свою чергу розповіли, що товарообіг зростає у бік збільшення ввезення засобів виробництва, а Президент УСПП Анатолій Кінах навів невтішну статистику присутності на внутрішньому ринку контрафактних товарів — до 27%, що неабияк шкодить нашим виробникам. Натомість, за словами Михайла Бродського, нині готується за-

конопроект, яким передбачається скоротити кількість податків до 14, що покликано зміцнити позиції українського бізнесу.

Насамкінець Прем'єр розповів про результати своєї зустрічі з головою МВФ Крістіною Лагард, що стосувалася актуальної в Україні теми тарифоутворення. Річ у тім, що у зв'язі з епохою СРСР житлових будинках недостатньо продумані системи енергозбереження. Тому перш ніж вести мову про підвищення тарифів, слід подбати про заощадження енергоносіїв і модернізацію житлово-комунального господарства, переконаний Микола Азаров.

А після фіналу хоч Мадонна...

ГОСТИННІСТЬ. Навесні нинішнього року до наступного чемпіонату Європи з футболу все буде готове

Валерій РЕКУНОВ,
«Урядовий кур'єр»

«Не буде «Олімпійського» в Києві — не буде Євро в Україні», — так афористично стисло свого часу попередив організаторів майбутньої континентальної першості Мішель Платіні.

Логіка президента УЄФА цілком зрозуміла. Саме фінальний матч континентальної першості — жирний знак оклику дійства, яке триватиме протягом трьох тижнів і стане для учасників, організаторів та численних гостей футбольного свята найжарданішим видовищем.

— Сьогодні НСК «Олімпійський», який вміщує близько сімдесяти тисяч глядачів, готовий прийняти вболівальників з усіх кінців світу, — повідомив під час прес-конференції за підсумками підготовки до Євро-2012 віце-прем'єр-міністр України — міністр інфраструктури Борис Колесніков.

Головною складовою будь-якого турніру найвищого рангу є стадіони, — нагадав він. — За чотири з половиною місяці до матчу-відкриття фінального турніру чемпіонату Європи всі футбольні арени України готові на 100%. Товариські зустрічі національної збірної з Ні-

меччиною в Києві та Австрією у Львові дали змогу усунути деякі технічні проблеми. Нинішнього року ми сподіваємося провести на цих стадіонах низку тестових поєдинків, щоб остаточно відшліфувати всі деталі. Ми досягли того результату, якого прагнули.

Сьогодні «Олімпійський» став в один ряд з провідними спортивними спорудами.

Підтвердження цьому — переговори менеджерів столичної арени із світовою зіркою поп-музики Мадонною.

— Якщо переговори закінчаться вдало, кияни та гості столиці можуть поба-

чити концерт Мадонни на трибунах «Олімпійського» у першій половині серпня нинішнього року, — сказав Б. Колесніков.

Як приклад ефективної співпраці між місцевою владою та приватними інвесторами віце-прем'єр-міністр назвав футбольну арену в Харкові.

— Стадіон «Металіст» віднині може приймати матчі не тільки європейських клубних турнірів, а й поєдинки найсильніших збірних Старого Світу, — наголосив посадовець. — Незважаючи на панічні настрої, які панували у футбольних чиновників УЄФА, нам усе вдалося зробити вчасно.

Однією з найскладніших складових підготовки до континентальної першості є аеропорти, наголосив віце-прем'єр-міністр. Адже за двадцять років незалежності в Україні нових повітряних воріт не було побудовано в жодному місті. Протягом останнього часу справа зрушила з місця.

Новий термінал «Д» головних повітряних воріт України — «Борисполя» прийматиме літаки вже в квітні. Практично все готове у Львові, і з переходом на літній розклад — з останнього тижня березня — новий термінал прийматиме і відправлятиме пасажирів. Донецький термінал також почне працювати у квітні.

— Ми вже отримали заявки на приліт 26 тисяч англійських фанатів та 11 тисяч французів. І це лише на один матч Англія — Франція! Навіть аеропорт «Шереметьєво» не мав таких обсягів під час Олімпійських ігор 1980 року, — наголосив віце-прем'єр.

Як у червні нинішнього року вболівальники зможуть подорожувати між приймаючими містами Євро-2012? — запитали віце-прем'єра журналісти.

За його словами, перевезення перших пасажирів швидкісними поїздами розпочнуть з 15 травня. До цього часу «Хюндаї» проведуть технічне випробування та обкатку.

НОВИНИ ТА КОМЕНТАРІ

Перший крок до згоди

ПОТЕПЛІННЯ. Молдова і Придністров'я більше не будуть зациклюватися на питанні про суверенітет

Іван ШЕВЧУК,
«Урядовий кур'єр»

Готовність про щось домовлятися в межах наявного статус-кво було висловлено чи не вперше від початку конфлікту на берегах Дністра. Сталося це в Одесі під час нещодавньої зустрічі президента невизнаної Придністровської Молдавської Республіки Євгена Шевчука та прем'єр-міністра Молдови Влада Філата. Ініціатором цих обнадійливих перемовин стала Україна, яку тут представляв міністр закордонних справ Костянтин Грищенко.

Досі саме питання суверенітету — як того бажає Придністров'я, чи реінтеграції, на якій наполягає Молдова — ставало кам'єм спотикання для спроб врегулювати Придністровську проблему. Зокрема 2006 року на довгі 5 років було перервано переговорний процес у форматі «5+2» (посередники — Росія, Україна та ОБСЄ, спостерігачі — ЄС та США).

І ось цими морозними — навіть в Одесі — днями крига скресла чи, принаймні, дала тріщину.

«Я вважаю, що на цьому етапі обговорення такої складної політичної проблеми, як статус Придністров'я, є передчасним, — заявив лідер ПМР Євген Шевчук. — Ця проблема обговорювалася вже 20 років і без помітних зрушень».

Сторони роблять висновок, що зовсім не обов'язково разом із цією проблемою залишати у підвішеному стані цілу низку питань, що заважають нормальному життю по обидва береги Дністра. Слідом за Бісмарком вони готові бачити в політиці мистецтво можливого, а єдино можливою на сьогодні вважають «тактику маленьких кроків» — як визначити її лідер Придністров'я. Йдеться про те, щоб забути бодай на деякий час про питання суверенітету, а натомість зайнятися «розблокуванням економічної взаємодії між Придністров'ям і Молдовою». «Такими кроками, такою тактикою ми можемо створити умови і платформу для обговорення складніших проблем, — зазначив пан Шевчук, підкресливши, що поточним пріоритетом є «конкретні проблеми економіки і громадян».

Такий підхід, схоже, влаштовує усі зацікавлені сторони за всієї розмаїтості їхніх інтересів.

Молдовський інтерес

Молдова є найбільш бажаною країною Європи. Тож будь-які дії, спрямовані на поживлення її економіки, мають неабияку вагу для неї. «Ми визначилися, що продовжуватимемо роботу для повного відновлення

Лідер Придністров'я Євген Шевчук (ліворуч) та прем'єр Молдови Влад Філат (у центрі) знайшли спільну мову. Їхню зустріч в Одесі організував керівник МЗС України Костянтин Грищенко

роботи залізниці, перевезення товарів, пасажирів, що стосується зв'язку та інших проектів, що є важливими для людей», — резюмує одеські перемовини молдовський прем'єр Влад Філат. Він каже, що для цього вже найближчим часом буде створено спеціальні робочі групи.

Слід зауважити, що країна вже понад два роки не може обрати собі президента, і така внутрішня політична нестабільність теж є неабияким аргументом для того, аби взяти тайм-аут у боротьбі за повернення Придністров'я, відклавши це питання до кращих часів.

Поза тим, чи не найвагомішим здобутком одеських перемовин пан Філат готовий був назвати відкритість при обговоренні наявних проблем. Молдова вже давно побоюється сепаратних перемовин Тирасполя із Москвою, тож поява майданчика для абсолютно відвертого спілкування з Придністров'ям — теж в її інтересах.

Придністровський інтерес

Придністров'я навряд чи має кращий добробут, ніж Молдова, тож у розв'язанні економічних проблем зацікавлене не менше від опонентів, котрих на одеських перемовинах, зауважимо, називали «партнерами». Президент ПМР Євген Шевчук перебуває на цій посаді лише місяць і, схоже, намагається знайти якісь нові, продуктивніші форми

існування очолюваного ним утворення, не поступаючи при цьому якимись засадничими принципами. Ні до, ні після обрання президентом Шевчук про можливість повернення ПМР до складу Молдови не говорив. Можливість тимчасово залишити за кадром головне політичне питання — для нього чи не єдиний на сьогодні шанс заявити про себе як про дієвого політика, здатного змінювати придністровську ситуацію на краще. Тож навіть у свій короткий термін він уже вдався до певних односторонніх поступок, зокрема скасував 100-відсоткове мито на молдовські товари. Це дає змогу заробляти певні очки у внутрішній і зовнішній політиці без руйнування основних елементів своєї невизнаної політичної системи. Зокрема Євген Шевчук вважає цілком доцільною подальшу присутність російських миротворців у регіоні: «Ми не вважаємо конструктивним обговорювати на даному етапі миротворчу операцію, тому що вона є базовим на сьогодні моментом для певної стабільності у взаємовідносинах».

Український інтерес

Для того, аби піднести свою роль у придністровському врегулюванні, Україна теж має вагомий підстави. На одеській зустрічі Костянтин Грищенко зауважував, що Україна «зацікавлена у продовженні

такого активного діалогу і хотіла б бачити цей процес результативним і постійним». У нинішній час непростих стосунків із європейською спільнотою їй зовсім не зайвими були б лаври результативного миротворця в застарілому конфлікті. Тим більше, що конфлікт цей точиться у безпосередній близькості до наших кордонів. Глава МЗС знову підтвердив, що наша країна виходить виключно з позиції територіальної цілісності Молдови, а відтак навіть теоретично не припускає приєднання ПМР до України. Втім, експерти зауважують, що отримати у Придністров'ї певні економічні переваги було б зовсім незайвим.

Передусім, ідеться про залізничне сполучення із нашими дунайськими портами. Сьогодні воно є вкрай складним і витратним. Автодорога Одеса — Рені і паралельно їй залізнична гілка — справа не найближчого часу. Залучення придністровської частини молдавської залізниці могло б бути непоганим, бодай тимчасовим, розв'язанням проблеми — доки після Євро-2012 та інших інфраструктурних проектів у нашого уряду дійдуть руки і до автобану в бік Дунаю.

Наступний крок до реалізації всіх цих інтересів має бути зроблено менш ніж за місяць. Наприкінці лютого у Дубліні (Ірландія) має відбутися новий раунд переговорів у форматі «5+2».

ПРОШУ СЛОВА!

«...І для всіх подих один»

Олена ОСОБОВА,
«Урядовий кур'єр»

Чотириноге населення міст зростає, і хвостате плем'я домашніх улюбленців ставить перед городянами нові й нові проблеми. Люди обговорюють, як облаштувати життя бродячих собак. Від власників чотирилапих друзів вимагають більшої відповідальності. А я рахую кроки на стежці, котра веде до лісосуки, розташованої вище від кварталу Волкова в Луганську. Смуга відділяє місто від поля, метушливість від зосередженості. «Бо доля для людських синів і доля звірини однакова для всіх: як оці помирають, так само вмирають і ті, і для всіх один подих, і нема над твариною вищості людям». Я згодна з Екклезіастом, і тому коли побачила в колеги на Фейсбуці фотографії, вирушила в дивну подорож до стихійного кладовища домашніх тварин, до алеї з 47 крихітних могилок, обкладених мергелем, з іменами й надгробними епітафіями.

Тут можна зустрітися поглядом з однорічною вівчаркою Вилмою. Щоправда, фотокартка добродушного пса на імпрізованому пам'ятнику дуже почорніла. Але душа твоя, Вилмо, від цього не скиглить? Втім, я упевнена: ані шляхетний кіт Муня, похований з явною любов'ю, ані ротвейлер Мартін, що прожив усього чотири місяці на білому світі, «гарний друг родини», як сказано на табличці, не постануть із могили, аби своєю тінно лякати живих, як у Стівена Кінга. На могилі цуцка Жако — старанно випалений нетвердою дитячою рукою ласкавий напис: «Спи спокійно, малий». А на безіменному, проте такому, що стоїть попри вітри й дощі явно не одну зиму похованні, — зізнання: «(Ми тебе любимо)». Імена стираються. Слід доброти довговічніший. Я ходжу по алеї, що невідомо коли виникла, але явно продовжується. Песик Чинк невідомої породи знайшов притулок поряд із кішкою Анфісою.

Хто ці тварини? За які такі заслуги люди старанно облаштовували їхній останній притулок? Може, собака врятував дитину, кішка була єдиною «утіхою старості»? Може, саме її господарку-бабусю я бачила у трамваї? Старенька сиділа, тримаючи на колінах загорнуте в чисте полотно задерев'яніле тільце. І не бачили світу та людей її заплакані очі. Як кликали кішку? Анфіса?

Місту треба б подумати й про цю кішку, і про того, хто облаштував цю могилку. Що заважає приходу ритуальної цивілізованості? Сьогодні не лише в Луганську важко поховати свого домашнього улюбленця, який вмер раптово або від старості. Поки цивілізованої відповіді не знайдено, проблема не зникає сама по собі, й цвинтарі домашніх тварин виникають у різних кутках міста. Але хіба така стихійна відповідь — єдино правильна? У США, приміром, понад п'ятсот таких цвинтарів, у Франції перший цвинтар для домашніх тварин з'явився 1899 року в містечку Аньєр, а у Великобританії до початку XX століття собак аристократів ховали на краю Гайд-Парку. Що ж до України, то в Інтернеті знайшла повідомлення про те, що цивілізовано, на спеціально відведеному для цього цвинтарі, поховати домашнього чотириноного друга можна лише в Харкові.

Алчевськ швидко ліквідував аварію

Олена ПАВЛОВА
для «Урядового кур'єра»

НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ. Через порив водогону була зняжена подача води до міст Антрацит, Красний Луч, Зоринськ, Артемівськ, Алчевськ та Перевальськ на Луганщині.

Повідомлення про аварію надійшло в інформаційно-довідкову службу ТОВ «Луганськвода» о пів на другу дня 30 січня. Протягом години на місце пориву прибули дві аварійні бригади Алчевського управління підприємства та Західної фільтрувальної станції. Пізніше, як повідомила прес-служба підприємства, на місці ліквідації аварії було зосереджено всю необхідну техніку для якнайшвидшого усунення пошкоджень.

Причиною пориву стало зношення цього сталевого водогону, який побудували в 60-ті роки минулого століття і з тих часів жодного разу капітально не ремонтували.

«Я хочу наголосити, що в цих містах просто скорочено графік подачі води», — заявив, коментуючи ситуацію, генеральний директор ТОВ «Луганськвода» Сергій Махуренко. За його словами, для подачі води жителям були задіяні дублюючі водоводи (з боку Слов'яносербська), а також резервуари для зберігання води, якими володіє підприємство.

У відповідь на запитання, чи не призведе ситуація до розморожування системи опалення, генеральний директор поінформував, що, наприклад, у Красному Лучі більшість багатоквартирних будинків переведені на автономне опалення. В Антрациті у тепловиків є власні резервуари, води в яких вистачить більш ніж на добу.

«Ми намагалися максимально швидко оповістити владу та жителів про надзвичайну подію. Вони були попереджені і вжили необхідних заходів. Зазвичай на відновлювальні роботи та усунення наслідків таких аварій надається 24 години, а ми плануємо впоратися за 10 годин», — підкреслив Сергій Махуренко. Слова керівника не розійшлися з ділом. Аварію було ліквідовано того ж самого дня.

ПОДІЇ ТА КОМЕНТАРІ

«Новації пенсійного забезпечення. Як призначаються пенсії згідно з новим законодавством? Особливості перерахування пенсій деяким категоріям громадян» — тема нашої наступної «прямої лінії». Гостем редакції буде Директор департаменту пенсійного забезпечення **ШАМБІР Микола Іванович**. Поставити свої запитання Ви зможете 2 лютого з 11.00 до 12.00 за телефоном: 253-15-83. Крім того, їх можна надсилати завчасно на електронну скриньку: imrich@ukcc.com.ua

ДОКУМЕНТИ

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення зміни до статті 11 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу»

Верховна Рада України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. Частину восьму статті 11 Закону України «Про військовий обов'язок і військову службу» (Відомості Верховної Ради України, 2006 р., № 38, ст. 324) викласти в такій редакції:

«8. Перелік вищих навчальних закладів, на базі яких здійснюється військова підготовка громадян України за програмою підготовки офіцерів запасу, визначається Кабінетом Міністрів України за поданням Міністерства оборони України, погодженим з відповідними центральними органами виконавчої влади. Військові навчальні підрозділи є структурними підрозділами таких вищих навчальних закладів. Рішення про створення, реорганізацію та ліквідацію військових навчальних підрозділів приймається Кабінетом Міністрів України за поданням Міністерства оборони України, погодженим із центральними органами виконавчої влади, яким підпорядковані вищі навчальні заклади».

II. Прикінцеві положення

1. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування.

2. Кабінету Міністрів України у тримісячний строк з дня набрання чинності цим Законом привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом.

Президент України В. ЯНУКОВИЧ

м. Київ
10 січня 2012 року
№ 4296-VI

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 18 січня 2012 р. № 39
Київ

Про внесення змін у додатки до постанови Кабінету Міністрів України від 9 березня 2006 р. № 268

Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

Внести у додатки до постанови Кабінету Міністрів України від 9 березня 2006 р. № 268 «Про упорядкування структури та умов оплати праці працівників апарату органів виконавчої влади, органів прокуратури, судів та інших органів» (Офіційний вісник України, 2006 р., № 10, ст. 632; 2007 р., № 37, ст. 1455; 2008 р., № 56, ст. 1866; 2009 р., № 50, ст. 1696, № 78, ст. 2646; 2010 р., № 86, ст. 3031; 2011 р., № 37, ст. 1523, № 45, ст. 1830, № 77, ст. 2856) зміни, що додаються.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ
ЗАТВЕРДЖЕНО

постановою Кабінету Міністрів України
від 18 січня 2012 р. № 39

ЗМІНИ,

що вносяться у додатки до постанови Кабінету Міністрів України
від 9 березня 2006 р. № 268

1. У додатку 22: після позиції «Завідувач самостійного сектору, помічник, радник керівника» доповнити такою позицією:

«Державний адміністратор 753—764»;

доповнити додаток приміткою такого змісту:

«Примітка. Посада державного адміністратора вводиться в уповноваженому Радою міністрів Автономної Республіки Крим міністерстві або республіканському комітеті.».

2. У додатку 23: позицію «Державний адміністратор» викласти в такій редакції: «Державний адміністратор 724—764 715—745 677—700»; примітку до додатка виключити.

3. У додатку 24 позицію «Державний адміністратор» викласти в такій редакції:

«Державний адміністратор 724—764 715—745 677—700».

4. Додаток 33 доповнити приміткою такого змісту:

«Примітка. Посада державного адміністратора вводиться у районних, районних у м. Києві держадміністраціях.».

5. Додаток 34 доповнити приміткою такого змісту:

«Примітка. Посада державного адміністратора вводиться у структурних підрозділах районних, районних у м. Києві держадміністраціях.».

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

РОЗПОРЯДЖЕННЯ
від 25 січня 2012 р. № 46-р
Київ

Про внесення змін до розпоряджень Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2003 р. № 622 та від 24 березня 2004 р. № 166

1. В абзаці п'ятому розпорядження Кабінету Міністрів України від 15 жовтня 2003 р. № 622 «Про затвердження проекту ліквідації сірчанних кар'єрів, відновлення екологічної рівноваги і ландшафту в зоні діяльності Роздільського ДГХП «Сірка» — із змінами, внесеними розпорядженням Кабінету Міністрів України від 10 листопада 2010 р. № 2090, цифри «2012» замінити цифрами «2013».

2. В абзаці п'ятому розпорядження Кабінету Міністрів України від 24 березня 2004 р. № 166 «Про затвердження комплексного проекту консервації рудника № 2 і рекультивації порушених земель Стебницького державного гірничо-хімічного підприємства «Полімінерал» цифру і слово «8 років» замінити словами і цифрами «до 2015 року».

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

УРЯДОВИЙ КОНТАКТНИЙ ЦЕНТР ПОВІДОМЛЯЄ

А колектори не дрімають

СОЦІАЛЬНИЙ ПРОЕКТ. Що робить влада для громади

Валентина КОКІНА,
«Урядовий кур'єр»

Найцінніше соціальне благо — право власності. Це право встановлено статтею 41 Конституції України. Ніхто не може бути протиправно позбавлений права власності. «УК» поцікавився в Урядовому контактному центрі, як часто звертаються люди на урядову телефонну «гарячу лінію» з цих питань. Виявилося, що з початку 2012 року (станом на 25.01.2012 р.) на урядову телефонну «гарячу лінію» надійшло 64 звернення з питання «Злочини проти особи та власності». За 2011 рік центр отримав 589 звернень з цього питання.

Такі звернення стосувалися переважно повідомлень про скоєння певних злочинних дій, а також процесу розгляду кримінальних справ органами внутрішніх справ, зокрема злочинів проти власності та майна фізичних або юридичних осіб (кожне друге звернення), а також — проти життя, здоров'я, честі та гідності людини (кожне третє). Деякі звернення містили інформацію про незадовільний, на думку заявників, розгляд працівниками міліції справ або відмову в порушенні кримінальної справи.

Так, серед звернень щодо злочинних дій проти власності (за січень 2012 року) переважали повідомлення про крадіжки або пограбування, шахрайські дії, вимагання коштів або майна. Зокрема непоодинокими (як у січні 2012 року, так і протягом 2011-го) є звернення від громадян щодо телефонних дзвінків колекторських фірм, які в грубій формі вимагають сплати різного роду боргових зобов'язань (кредитів, позик тощо), навіть у ви-

падках, коли людина взагалі не має жодного стосунку до них, погрожуючи при цьому знищенням майна або фізичною розправою.

Серед повідомлень про злочини проти особи переважали питання, пов'язані

**32 тис. громадян
звернулися у січні
на урядову телефонну
«гарячу лінію»**

зі скоєнням таких злочинних дій, як побої, нанесення тілесних ушкоджень різного ступеня тяжкості або погроз убивством (фізичним насильством).

Органи виконавчої влади за результатами розгляду звернень надавали необхідну інформацію, а також проводили перевірки викладених у зверненнях відомостей з метою вирішення питання про пору-

шення кримінальної справи чи вжиття відповідних заходів. Окремі питання, з якими зверталися заявники, підлягали вирішенню лише в судовому порядку.

Ось один з прикладів. Звернулася дочка від імені матері, яка проживає в Луцькому районі Волинської області. Мати постраждала внаслідок того, що її збив під час переходу проїжджої частини дороги автомобіль, за кермом якого перебував працівник Луцького РВ УМВС України. Внаслідок ДТП постраждала потрапила до реанімації та перебувала на стаціонарному лікуванні. Враховуючи зазначені обставини, працівники Луцького РВ УМВС України надавали матеріальну допомогу постраждалій під час її лікування. Згідно з інформацією управління МВС України у Волинській області, обставини цього ДТП розглянуто та вжито відповідних заходів. Матеріали направлено до прокуратури Луцького району. Заявниця сподіва-

ється на позитивне вирішення питання.

Нерідко родичі розгублюються. Так, мешканка Болградського району Одеської області звернулася з приводу зникнення її племінника. З відповіді управління карного розшуку ГУ МВС України в Одеській області з'ясовано, що в результаті проведених оперативних-розшукових заходів місцеперебування розшукуваного встановлено, будь-яких протиправних дій він не чинив, у зв'язку з чим розшукові заходи припинено. Вирішення питання підтвердилося під час зворотного зв'язку.

За січень на урядову телефонну «гарячу лінію» звернулося майже 32 тис. громадян зі скаргами, заявами та пропозиціями (за минулий тиждень — 9640).

0-800-507-309

Урядова телефонна «гаряча лінія» працює, крім неділі та святкових днів, за таким графіком:

понеділок–п'ятниця — з 8:00 до 21:00.

субота — з 8:00 до 19:00.

«Атака» на гаманці не вдалася

(Закінчення.

Початок на стор. 1)

— Навіть оголошення ретельної перевірки одразу спонукало місцеву владу зваженіше підходити до питання тарифів та виявило охочих до їх завищення. Мінірегіон наголошує: тарифи мають бути обґрунтованими, узгодженими із громадою, повинні пройти непросту процедуру громадських слухань. Плануємо зміни до законодавства, які зроблять підвищення квартплати неможливим без висновку новоствореної Держінспекції з контролю за цінами, — зауважив Анатолій Близнюк і додав, що сплатувати слід тільки за фактично на-

дані послуги. Для цього потрібен дієвий громадський контроль споживачів.

Ось тільки споживачі не завжди в змозі проконтролювати, чи отримали вони все, за що заплатили. Адже не всі мають фахові знання в галузі ЖКГ. Нерідко людині, яка звертається із запитаннями щодо ціни послуги в ЖЕК, комунальні послуги так уміло «запудрюють мізки»!

Тож до справи нині долучаються фахівці у сфері фінансів. У лютому Державна фінансова інспекція розпочинає перевірку обґрунтованості підвищення тарифів. Як повідомила прес-служба відомства, у поле зору інспекторів по-

траплять усі комунальні підприємства ЖКГ, які збільшили тарифи на свої послуги у 2011 та 2012 роках. Голова Держфінінспекції України Петро Андреев зазначив, що головна мета цих перевірок — соціальна.

— До органів влади надходять скарги громадян на ЖЕКи, які не надають комунальних послуг, навіть коли ці послуги оплачені на 100%. Тобто люди платять за прибирання під'їздів, прибудинкових територій,

вивезення сміття, але ці роботи не виконуються. Для врегулювання проблеми ми й розпочинаємо перевірки. Плануємо перевірити обґрунтованість і доцільність підвищення тарифів на комунальні послуги найперше для захисту інтересів пересічних споживачів, — зауважив Петро Андреев і додав, що під час контрольних заходів звертатимуть увагу на законність використання коштів, заплачених споживачами комунальних послуг.

ТЕЛЕФОН ДОВІРИ

Керівництво Держфінінспекції просить повідомляти про підвищення тарифів на комунальні послуги за телефоном довіри: (044) 425-38-18.

ГАРЯЧА ТЕМА

Українці нарешті відчули на собі дошкульні січневі реалії найсуворішої пори року. У цей складний період влада допомагає соціально незахищеним верствам населення. Зокрема, організовано роботу пунктів обігріву громадян. Намети з теплогенераторами функціонують по всій країні з 27 січня і розташовуються в місцях масового перебування людей. Станом на 30 січня в Україні розгорнуто 14 тис. 891 пункт обігріву. Також у планах встановлення ще 239 таких пунктів. Лише протягом перших днів холодів за теплом і гарячою їжею до них звернулися 17 тис. 128 громадян.

Тримайся, Хома, прийшла зима!

Для оперативного реагування на звернення громадян по допомогу при Центральному урядовому штабі відкрито цілодобову багатоканальну лінію зв'язку за номером

256-60-90.

Крім того, працює Урядовий контактний центр за телефоном

0-800-507-309.

У Вінниці працівники МНС облаштували пункт обігріву навпроти центрального автовокзалу

Фото: Укрінформ

Київ. Чергують соціальні працівники

Щоб не допустити випадків переохолодження безпритульних під час сильних морозів, у столиці відкрито кілька тимчасових пунктів обігріву. У теплих наметах люди без постійного місця проживання можуть зігрітися та отримати гарячу їжу й напої. Пункти оснащені обігрівачами, електрогенераторами, столами та лавами. У кожному пункті цілодобово чергують рятувальники та працівники соціальних служб.

Прес-служба КМДА повідомила адреси пунктів обігріву, щоб до них міг зайти кожен, хто потребує допомоги. Зокрема, у Голосіївському районі такий намет встановлено за адресою вул. Касіяна, 7 (на території державної пожежної частини №35). У Святошинському районі — у парковій зоні біля кінотеатру «Лейпциг». А у Шевченківському районі мобільний пункт обігріву розташований у парку «Нивки».

Донецьк. Діють 76 пунктів обігріву

На вихідні син-четвертокласник раз за разом визирив у вікно, за яким вивішений термометр. Адже перед ним стояла серйозна дилема: виконувати на понеділок домашні завдання чи ні? Важко зітхаючи, він почав розкладати підручники та зошити аж після того, як вкотре переконався: стовпчик термометра зупинився на позначці мінус 15 і не сповзає нижче. Подібними клопатами, мабуть, переймалися й інші школярі молодших класів Донецька, у яких з'явилася перспектива позачергових канікул. Таке рішення напередодні прийняло управління освіти Донецької міської ради: при зниженні температури до мінус 20 учні 1–4 класів за бажанням батьків можуть не відвідувати навчальні заклади до окремого розпорядження.

Втім, дорослим донеччанам не до школярських клопотів. Особливо це стосується місцевих безхатченків: вони традиційно виявилися найбільш вразливими після настання зимової холоднечі. За різними джерелами, з

початку року від переохолодження в Донецькій області померли майже три десятки осіб, більшість із них — без певного місця проживання. За цих умов обласна влада взялася допомогти знедоленим, а їхній захист під свій контроль узяв особисто голова Донецької обласної державної адміністрації.

«Коли люди з різних причин не мають даху над головою і про них ніхто не піклується, влада повинна забезпечити їм захист у таких складних погодних умовах», — зазначив Андрій Шишацький. — Зараз тріщать морози, а тому дуже важливо, щоб кожний житель регіону був захищений від негоди і розраховував на найнеобхідніше: тепло та їжу. Саме заради цього працює центральна влада та наша команда на регіональному рівні».

З настанням холодів у Донецькій області почали працювати 76 оперативних штабів для запобігання переохолодженню людей під час морозів. У всіх великих містах краю — До-

нецьку, Маріуполі, Слов'янську, Краматорську, Дружківці та інших працюють спеціалізовані центри для безпритульних. Також створено мережу центрів, де знедолені можуть обігрітися, отримати теплий одяг та гарячу їжу. Всього діють 89 пунктів прийому від населення теплої одягу та взуття для знедолених, 77 пунктів, де можна отримати одяг та харчі, а також 76 пунктів обігріву.

Безпосередньо в Донецьку відкрили понад два десятки пунктів обігріву в усіх міських районах, окремі з яких працюють цілодобово. Приміром, величезний намет управління МНС України в Донецькій області встановили неподалік автостанції «Критий ринок». Від очних погіршитися біля встановленої тут пічки-«буржуйки» чи випити гарячого чаю немає відбою, оскільки для багатьох відвідувачів намету це єдина можливість перезимувати в більш-менш нормальних умовах. Особливо з урахуванням того, що синоптики обіцяють чергове зниження температури.

Харків. До морозів готовий

На Харківщині обладнали 108 пунктів для забезпечення людей гарячим харчуванням і теплим одягом на час холодів. Повідомлення про місце їх розташування розмістили в усіх людських місцях міста. Ці пункти, як поінформував заступник голови Харківської облдержадміністрації Ігор Шурма, у першу чергу опікуватимуться людьми без певного місця проживання.

«Як тільки ми отримали попередження про настання низьких температур, відразу ж розіслали попередження в усі міські ради та райдержадміністрації області з вимогою організувати пункти з надання гарячої їжі, обігріву і теплої одягу для людей, які можуть постраждати від холодів. Оскільки від низьких темпера-

тур завжди найбільше потерпають безхатченки, які концентруються в основному у великих і малих містах, то більшість таких пунктів почали працювати у Харкові та районних центрах», — зазначив Ігор Шурма.

За його словами, в попередній зимовий сезон завдяки увазі до цієї проблеми, кількість загиблих людей від сильних морозів значно знизилася.

Про це свідчить і статистика: у 2010 році в Харківській області від низьких температур загинули 26 людей, в 2011 році таких було 10. Цього року, на жаль, вже трапився один летальний випадок. А загалом у Харківській області з питань обмороження в медичні установи звернулися 4 особи. Всі вони були у нетверезому стані.

Дніпропетровськ. І кашею нагодують, і проконсультують

Після настання морозів тільки за одну добу минулого тижня до лікарень Дніпропетровська з обмороженнями потрапило шестеро людей. Майже всі — без постійного місця проживання. Для безхатченків у Дніпропетровську на площі Острівського (це неподалік від залізничного вокзалу) минулої п'ятниці розгорнули великий намет із пічкою-«буржуйкою». Тут безпритульні можуть безкоштовно обігрітися, отримати гарячу їжу (кашу з тушкованим м'ясом, бутерброди, чай), медичну допомогу. Намет для мобільного пункту обігріву надало управління надзвичайних ситуацій, дрова — управління комунального господарства, а харчі — управління праці та соціального захисту населення Дніпропетровської міськради. Уночі в наметі чергує міліціонер та представник МНС.

Крім того, в пункті обігріву фахівці міського центру соціальної допомоги можуть проконсультувати з різних питань людей, які опинилися на вулиці. Наприклад, щодо відновлення втрачених документів, влаштування на роботу, отримання медичної допомоги тощо.

За словами директора міського центру соціальної допомоги Вадима Комарова, пункт обігріву працюватиме цілодобово до підвищення температури повітря. Окрім того, обігрітися і попити гарячого чаю можна у територіальних центрах соціального обслуговування та центрах медико-соціальної допомоги Товариства Червоного Хреста, де облаштовані спеціальні кімнати.

МНС попереджає, що 1–5 лютого мінімальна нічна температура може становити -29...-33°C, що досягатиме рівнів стихійного гідрометеорологічного явища. Тож подібні пункти обігріву людей розгортають у кожному місті та районі Дніпропетровської області: 126 — стаціонарних та 36 — пересувних. У містах обласного значення з резервних фондів виділять по 5 тисяч гривень для закупівлі чаю та цукру, в інших містах — по тисячі.

Також у лікарнях, територіальних центрах, будинках для осіб похилого віку, у готелях, гуртожитках області підготовлені умови для швидкого розгортання додаткових пунктів обігріву.

Ужгород. Ніхто не замерзне

За рекомендацією міністра МНС Віктора Балоги у місті вже відкрили перші пункти обігріву. Для першого виділили місце в самісінькому центрі, біля обласної філармонії. Це два великі брезентові намети, один із яких «кухонний», а інший — «спальний». До «кухні» може прийти будь-яка людина, яка не має коштів для того, щоб відвідати кафе й випити чаю чи кави. У «спальній» кімнаті стоять 2 печі пасив-

ного горіння (у народі їх називають «буржуйками»), а також 15 ліжок. Тут є водо- і електропостачання, облаштовано туалет. Працівники МНС потурбувалися, щоб діяла польова кухня, а міська влада звернулася до підприємців із проханням допомогти з продуктами.

— За необхідності в пунктах надаватимуться і медична допомога, — прокоментував міський голова Віктор Погорелов.

— Цей пункт ми розгорнули практично за дві години, тут є техніка, спеціалісти, лікарі, у тому числі психологи, — додав Антон Зелінський, виконавчач обов'язків начальника Територіального управління МНС у Закарпатській області. Скільки часу діятимуть пункти обігріву, покаже погода. Принаймні метеорологи обіцяють зниження температури в Закарпатті до 15 градусів.

Міський голова Херсона Володимир Сальдо перевірів роботу пункту обігріву бездомних, подякував за роботу волонтерам.

— Очікується подальше зниження температури, — зауважив він, — тож ми готові надати допомогу тим, хто не має певного місця проживання. Пункт обігріву працюватиме, аж поки не потеплішає.

1000 гарячих обідів на день. Хоч припускають, що кількість «клієнтів» пунктів обігріву зросте. Тоді пропросить спонсорів долучитися до оплати харчування для цих людей.

А з 11 до 14 години поряд із пунктом обігріву чергує машина швидкої медичної допомоги. У міському управлінні охорони здоров'я зазначають, що медичні заклади міста готові до обслуговування безпритульних на безоплатній основі. На щастя, поки

Херсон. Лікування — безкоштовно

У місті з 26 січня для безхатченків встановлено намет армійського зразка із цілодобовим обігрівом на дровах. Власне, такі намети встановлюють уже кілька років поспіль у холодну пору року, тож бездомні добре знають, на яку допомогу можуть розраховувати. Їх там не лише нагодують і обігріють, а й нададуть, за потреби, медичну допомогу. Першого ж дня послугами пункту скористалися 50 осіб. Нині роздають майже

БІЗНЕС

Кому заважає український комбайн

ПОДІЯ. Леонід Кравчук, Леонід Кучма та Віктор Ющенко звернулися до чинного гаранта Конституції Віктора Януковича з проханням розібратись у ситуації довкола Херсонського машинобудівного заводу

Галина РАДІОНОВА
для «Урядового кур'єра»

Екс-президенти виступили на захист стратегічного національного товаровиробника — ТОВ НВП «Херсонський машинобудівний завод» та його колективу після звернення останнього. «Місцева і обласна влада жодним чином не реагувала на численні звернення 800 херсонців — працівників заводу, народних депутатів щодо спроб рейдерського захоплення єдиного в Україні заводу, що виробляє стратегічно важливі для аграрної держави зернозбиральні комбайни, на мітинги заводчан, — розповідає начальник відділу технічного контролю Микола Улановський. — Байдужою вона залишилася і до нападу й побиття директора заводу Віктора Слободянюка. Тоді колектив вирішив звернутися до «ради старійшин» українського політи-

куму — Леоніда Кравчука, Леоніда Кучми та Віктора Ющенка як до тих, хто може об'єктивно оцінити події довкола заводу і посприяти взяттю справи під особистий контроль чинного Президента Віктора Януковича. Їхня реакція не забарилася. 27 грудня 2011 року лист за трьома підписами надійшов в Адміністрацію Президента».

«Лише послідовна і безкомпромісна політика щодо розвитку та збереження національного виробника принесе Україні національний поступ і національний успіх», — переконані екс-президенти.

«Херсонський машинобудівний завод» — флагман вітчизняного машинобудування, а його комбайн «Скіф», за всіма експертними оцінками, попереду аналогів — білоруського «Полесє» і російського «Дону» — і перебуває на ринку в одному ціновому сегменті з ними.

З цим абсолютно суголосний висновок Міністерства аграрної політики та продовольства України. На сьогодні підприємство може випускати 300 зернозбиральних, зокрема рисозбиральних, комбайнів із перспективою збільшення випуску цієї продукції в п'ятеро протягом трьох років. Це досягнуто виключно завдяки інноваційним творчим підходам власника, акціонерів, чинного керівництва та трудового колективу без використання державних коштів», — ідеться у зверненні.

Підписанти також констатували: «У цей самий час розпочалося рейдерське захоплення компанією «Техноторг» за мовчаного сприяння і підтримки Херсонської облдержадміністрації та обласної прокуратури».

Три президенти звернулися до В. Януковича з проханням узяти ситуацію під особистий контроль і дору-

чити Прем'єр-міністрів Миколі Азарову, голові міжвідомчої комісії з питань протидії протиправному поглинанню та захопленню підприємств Андрієві Ключеву вжити заходів з підтримки вітчизняного сільгоспмашинобудування та захисту добросовісного набувача цілісного майнового комплексу — колективу ТОВ НВП «ХМЗ» на чолі з Олександром Олійником.

Крім того, екс-президенти попросили доручити Генпрокуратуру провести об'єктивну перевірку викладених у зверненні трудового колективу «ХМЗ» фактів, а Мін'юсту та Кваліфікаційній комісії суддів — всебічне розслідування передумов, обставин та законності прийняття судового рішення Господарським судом Херсонської області 14.12.2011 р., яке скасувало мирову угоду 2007 року. Щодо Херсонської облдержадміністрації, то екс-президенти

вважають, що треба привести її діяльність у відповідність з програмою Президента та її ключовими завданнями у сільгоспмашинобудуванні, тобто підтримати завод, який вчасно сплачує податки, має власну наукову базу, спеціалізоване конструкторське бюро, технологічний відділ, лабораторії для випробовувань сільгосптехніки.

Треба віддати належне оперативному рішення Віктора Януковича, який без зволікань дав відповідні доручення (від 30.12.2011 р. №63497/1/1-11) з порушених питань. Було створено відповідну міжвідомчу комісію, яка 23 січня мала б звітувати з означених питань. Та, як зазначає директор ТОВ НВП «ХМЗ» Віктор Слободянюк, результатів перевірок ніхто не знає.

— Та й робота у цьому напрямку навряд чи якась велася, — констатує він. — Адже ніхто нікого нікуди не

запрошував. Ніякі державні комісії на підприємстві не з'являлися. Фінансову та економічну документацію теж не вилучали. Як і не відреагували на прохання колективу включити до складу комісії представників заводу. На сайтах та у пресі жодної інформації з цього приводу теж немає. У кращому разі підготували якусь відписку, адже комісію очолив керівник Мінагропроду, а політика деяких працівників цього відомства спрямована на просування на український ринок імпортової сільгосптехніки. Про яку об'єктивність може йтися, якщо розслідування не вели? Профспілка вже написала відповідний лист Президенту із цього приводу. Єдина надія — на Президента, який, як сподіваються заводчани, таки прийме мудре державницьке рішення й Україна збиратиме урожай комбайнами власного виробництва.

Окозамилювання на національному рівні

ОБЕРЕЖНО! Оманлива реклама б'є не лише по кишені, а й по здоров'ю споживача

Лариса ДАЦЮК,
«Урядовий кур'єр»

Якби кількість і якість реклами залежала від оцінки і ставлення до неї людської спільноти, ніхто б не страждав від її засилля. Діти, збираючись до школи, не слухали б про статево-неміч чоловіків, любителі застілля не об'їдалися би у свята, сподіваючись на пігулки для посиленого травлення, а молодих людей не записували б у патріоти лише з тієї причини, що ті п'ють вітчизняне пиво.

Ні позики, ні власних грошей

Однак набридливість реклами — це ще півбід. Значно страшніша її оманлива складова, яка може вибити з колії будь-яку благополучну людину, зробиши її калікою, безхатченком чи боржником унаслідок по-дилетантському проведеної операції, обіцянки позитивного утримання або ж кредиту з прихованими відсотками. Потік ніким не перевіреної і нічим не підтвердженої інформації такий бурхливий, що, мабуть, вже пора поставити надійну греблю на його шляху. Наразі ж оманливі реклами в межах своєї компетенції намагається протистояти Антимонопольний комітет.

Приміром, він оштрафував ПП «Капітолій» (м. Житомир) на 497 тис. грн за поширення оманливої реклами грошових позик. Попри попередження кон-

Одні «клюють», інші ігнорують

тролерів припинити розповсюдження неповної та неправдивої інформації про послуги з надання позик, підприємство й далі тиражувало обман. Зміст рекламних матеріалів створював враження, що позику можна отримати одразу в розмірі від 5 до 300 тисяч гривень з можливістю виплати боргу протягом 15 років.

Насправді ж громадяни могли очікувати на позику роками. Адже запропонована позика надавалась за рахунок щомісячних внесків учасників груп — фізичних осіб у міру накопичення грошей. При цьому за участь у групі додатково треба було сплачувати кошти, а право на отримання позики в учасника групи виникало лише після того, як її фонд ставав достатнім. Водночас рішення про те, хто з учасників

отримує позику, приймало підприємство.

До того ж умови договору прописані так, що після його розірвання учасник фактично позбавлявся можливості повернути внесені ним гроші. Забрати вкладене міг лише у разі ліквідації всієї групи учасників програми, тобто за умови, що всі її учасники отримають позики. Оскільки насправді їх ніхто не отримує, то й ліквідація неможлива.

Недарма ж із травня 2010 року до початку 2011-го лише до органів МВС Рівненської області надійшло 238 звернень від ошуканих громадян. Подібні випадки траплялися й у Житомирській, Волинській, Донецькій, Полтавській областях та АР Крим. За фактом шахрайства Управління по боротьбі з організованою

злочинністю УМВС у Рівненській області порушило кримінальну справу щодо керівництва ПП «Капітолій» і передало справу до суду.

Півтора мільйона за обдурювання

На штраф вимушене було розкошелитися й товариство з обмеженою відповідальністю «Андрушівський маслосирзавод» (Житомирська обл.), яке на лицьових поверхнях упаковок спредів власного виробництва не зазначило вид товару — спред. Враховуючи загальне композиційне оформлення упаковок, а також те, що в місцях реалізації цей товар розміщено поряд із маслом, потенційний покупець міг сплутати цей товар з вершковим маслом. Й оскільки таке пору-

шення не рідкість, комітет рекомендував значний кількості реалізаторів спредів, сумішей, сирих та сметаних продуктів вказувати на фіскальних чеках та цінниках вид товару.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Дніпропетровський завод хімічних виробів» використовувало без згоди ТОВ «Тосол-Синтез» на етикетках гальмових рідин зображення черепахи на фоні гальмового диска у розрізі, схожого на стилізоване зображення черепахи на фоні колеса. Таке зображення раніше почало використовувати ТОВ «Тосол-Синтез», яке має пріоритет на його використання. За результатами розгляду справи за порушення законодавства про захист від недобросовісної конкуренції на товаристві накладено штраф у розмірі сто тисяч гривень.

Однак рекордсменом серед штрафників стало ТОВ «Поштовий магазин» (Київ), яке поширювало в рекламних матеріалах відомості, що містили неправдиві дані про розіграші призів. Брехлива інформація обійшлася йому в 1 681 218 грн штрафу. Ще низка любителів «вішати локину» на вуха сплатила значно менші суми, але штрафи при їхньому незначному річному обігу коштів були відчутні. Скажімо, територіальне відділення комітету в Криму оштрафувало одного з місцевих підприємців на 3,4 тис. грн за недобросовісну конкуренцію. Він поширював неправдиву рекламу на сітілайті щодо цін та знижок на швейні

машини, які сам же й реалізував.

На цьому ж погоріло й ТОВ «Фоззі-Фуд», оштрафоване на 50 тис. грн, ДП «Мілкленд-Україна» та ТОВ ВКФ «Фантазія» (м. Львів), які сплатили по 12 тис. грн за все ту ж недобросовісну конкуренцію у вигляді поширення інформації, що вводить в оману споживача. Загалом, відстежуючи виконання норм Закону «Про захист від недобросовісної конкуренції», торік Антимонопольний комітет припинив 234 такі порушення. Було проведено низку розслідувань на ринках продовольчих товарів, за результатами яких встановлено, що найпоширенішими порушеннями було введення споживачів в оману шляхом поширення неточної або неправдивої інформації про споживчі властивості товару.

Надалі, аби посилити державне регулювання діяльності недобросовісних підприємств, Антимонопольний комітет звернувся з ініціативою до уряду про внесення змін до відповідних законів та нормативних актів, які б врегулювали ці види діяльності та виключили б можливість обманювати громадян. Згідно зі змінами до Закону «Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг», який набув чинності в грудні минулого року, послуги з адміністрування фінансових активів для придбання товарів у групах вважаються фінансовими, а отже підлягають державному регулюванню.

РАКУРС

Непіднята цілина

ПРОЕКТИ. У Донецькій області замислилися над використанні териконів у «мирних» цілях

Павло КУЩ,
«Урядовий кур'єр»

У середині 1970-х до Донецька на поєдинок із «Шахтарем» приїхав «сам» «Ювентус» з Італії. На передматчевому тренуванні його футболісти були дуже збентежені тим, що поряд зі стадіоном височіє похмура «гора». Гості спершу висловлювали припущення, що це згаслий вулкан. Утім, коли їм розповіли про справжнє походження терикона, вони занепокоїлися ще дужче. Мовляв, хіба це не шкідливо для навколишніх? Довелось пояснювати: породні відвали здавна тут і там, і до цього сусідства всі вже позвикали. Італійці ще довго про щось емоційно перемовлялися між собою, а трохи заспокоїлися, аж коли побачили багатьох уболівальників, які перед матчем повсідалися просто на териконі — імпровізованій трибуні.

Поміж донецьких горе-«гір»

За підрахунками фахівців Донбаської національної академії будівництва та архітектури, всього нині у Донецькій області скупчилися 582 породних відвали, із яких 457 уже не експлуатуються. Під рукотворні гори відведено величезну площу території вугільного краю — понад 50 квадратних кілометрів. Історично так склалося, що більшість териконів розташована у межах тутешніх міст та селищ. Приміром, безпосередньо в Донецьку бовваніють майже 150 великих і малих відвалів, третину з яких почали насипати понад сотню років тому. Найстарішими вважають відвал шахти «№1 Центрально-Заводська» (1869 рік) та «№8 ім. Горького» (1896).

Здавна донецькі терикони вважали колоритною візитівкою краю: місцеві поети натхненно писали про них вірші, а закордонні гості залюбки фотографувалися на тлі тутешньої екзотики. Проте у всі роки ніхто не забував і про зворотний бік медалі. Зокрема, донецькі «гори» аж ніяк не озонують повітря, а, навпаки, шкідливі для навколишнього середовища. А найбільше забруднюють атмосферу ті нагромадження породи, які досі горять (таких в обласному центрі два десятки). Пил, сірчистий ангідрид, окис вуглецю, сірководень, окиси азоту — це далеко не повний перелік токсичних речовин, які забруднюють довкілля. Отож, враховуючи все це, в «краю синіх териконів» ніколи не приховували бажання позбутися їх чи використовувати в «мирних» цілях. Роботи тут непо-

чатий край або цілина, яку ще належить підняти.

«Серед можливих напрямків використання породних відвалів, безперечно, дуже перспективна переробка промислової сировини, — вважає начальник управління екологічної безпеки Донецької міськради Роман Кишкань. — Фізико-механічні властивості горілих порід дають змогу використовувати їх у будівництві: для облаштування тротуарів чи автомобільних доріг. Також заслуговує на увагу можливість використання глиняних сланців, а ще не слід забувати, що породні відвали мають велику кількість різноманітних елементів, придатних для використання в народному господарстві».

Реальний спосіб освоєння териконової цілини, на думку спеціаліста, — озеленення старих відвалів. «Це надасть можливість розширити зелені території в місті, включити терикони до складу ландшафтних парків, сформувати додаткові

тва та архітектури. А згаданий обмін досвідом, є сподівання, дасть поштовх для використання в недалекому майбутньому донецьких териконів у різноманітних сферах. Так, як це вже навчилися робити фахівці «Лаузицької та Середньонімецької гірничої компанії».

«З 1994 року ми займаємося реконструкцією великих площ у федеративних землях Бранденбург, Саксонія, Тюрингія, — розповідає представник компанії Йорг Шленстедт. — Відповідно до німецького гірничого права, підприємство має залишати площі териконів безпечними для їх подальшого використання. Досягти безпечності відвалів можна різними способами, серед яких найпоширенішим вважають реконструкцію. Саме вона відкриває найкращі можливості для подальшого використання териконів».

Як саме навчилися німці використовувати рукотворні гори? Способів багато: тут встановлюють віт-

ДОВІДКА «УК»

Терикон (фр. *terri* — відвал породи, *conique* — конічний) — відвал, штучний насип із пустих порід, вилучених під час підземного видобутку вугілля чи інших корисних копалин.

За різними джерелами, тільки в Донецькій області налічується майже 600 териконів, що займають площу понад 50 квадратних кілометрів. Для порівняння: площа європейської держави Сан-Марино становить 61 квадратний кілометр.

ризмом, авіамоделюванням. І сюди тепер часто навідується не тільки місцеві жителі, а й мешканці інших регіонів».

Також, виявляється, практичні німці навчилися використовувати породні відвали для різноманітних культурних та мистецьких заходів. Крім того, деякі з териконів завдяки своїй унікальності самі стають витворами мистецтва: приміром, гігантська скульптура «Тигр і черепаха» та інші. Все разом посприяло тому, що промисловий Рур у 2010 році став культурною столицею Європи і тепер має імідж дуже привабливого місця для туристів. «Терикони при цьому відіграли дуже важливу роль, — зазначає Арне ван ден Брінк. — Насамперед вони — переконливе свідчення змін».

Чи є життя на донецьких «пірамідах»?

А чим у цьому плані може похвалитися Донецьк із його здебільшого поки що не обжитими териконами? Досягнення більш ніж скромні, хоч не можна сказати, що на відвали не ступала людська нога. Приміром, кілька років тому в Кіровському районі обласного центру на одному зі старих териконів запрацювало кафе «Вітерець». Його відвідувачі у перерві між вживанням безалкогольних та інших напоїв мали можливість розглядати місто із солідної висоти. Особливо привабливою панорама була ввечері, коли сіруватий удень мегаполіс трохи нагадував різнокольорову гірлянду на новорічній ялинці. Щоправда, потім цю кав'ярню закрили...

Так само ніхто вже не піднімається й на терикон у Ленінському районі поблизу стадіону «Шахтар». Оскільки гірники тепер грають на «Донбас Арені», використовувати відвал як додаткову безплатну трибуну відпала потреба. Утім, влітку є намір поблизу розташувати спеціальну територію для гостей Євро-2012, і охочі зможуть побувати на маківці терикона, звідки побачити і старий стадіон, і металургійний завод, який пихкає димарями неподалік, і довколишні міські краєвиди.

ОФІЦІЙНО

Клаус ЦІЛЛІКЕНС,
Генеральний консул Федеративної
Республіки Німеччини в Донецьку:

Терикони — справжні символи Донбасу. Наполовину чужорідні, наполовину поєднані з природою, вони символізують багатство краю — вугілля та сталь, бурхливу історію одного з найважливіших економічних регіонів Європи, а також — проблеми в сфері екології та розвитку.

Ми, німці, знайомі з териконами з історії нашої промисловості. Вони і у нас є символом Рурської області, а також буровугільних районів на заході та сході Німеччини. У 2010 році Рур став культурною столицею Європи, а терикони перебували в центрі багатьох культурних подій і на них піднімалися мільйони відвідувачів.

рекреаційні зони, — каже він. — Їх можна використовувати і для спорудження спортивних об'єктів: велотреків чи лижних спусків із штучним покриттям. Привабливим також є облаштування оглядових майданчиків на верхівках, куди підніматимуться туристи під час екскурсій містом».

Рурські териконові зони відпочинку

Узявшись за терикони, донецькани вирішили використати досвід закордонних промислових регіонів, які колись успішно впоралися з цією проблемою. В цьому плані важко переоцінити напрацювання німецьких підприємств. Отож і науково-практична конференція «Круглий стіл «Використання териконів» відбулася саме з ініціативи Генерального консульства Федеративної Республіки Німеччини в Донецьку спільно з Донбаською національною академією будівниц-

рові установи та сонячні батареї для видобутку відновлювальної енергії. Також на гірничих відвалах можна вирощувати енергетичні рослини, перетворювати їх на зелені ландшафти, що приваблюють туристів. Наприклад, у Рурській області терикони, ці релікти вугільної промисловості, зуміли перетворити на зони відпочинку, де не бракує відвідувачів. Адже, окрім створеної тут унікальної атмосфери, з оглядових майданчиків відвалів відкриваються чудові панорами.

«Багато териконів вдалося «перепрофілювати» в природні території та заповідники, — свідчить Арне ван ден Брінк, представник туристичної компанії «Рур туризм ГмбХ». — Розташовані просто посеред великих міст, вони водночас є частиною ландшафтного парку Емшер. Тут створені чудові можливості для занять спортом: окремі терикони з'єднані велосипедними доріжками, охочі можуть займатися лижним спортом, паралане-

За попередні роки в місті та області зуміли звільнити площу під забудову від дуже невеликої кількості породних відвалів. Один із таких у 2008 році утилізували в Маківці, а на його місці збудували торговельний комплекс. Попередньо фахівці Групи компаній «ГЕРЦ» два місяці ретельно вивчали терикон і детально планували хід подальших робіт. Завдяки цій підготовці за 40 днів розібрали 30-метровий відвал колишньої шахти «Ганзовка» і підготували майданчик для будівництва магазину. Причому під його фундамент було використано 360 тисяч кубометрів із 500 тисяч кубометрів утилізованої землі.

Звільнення від відвалів площ під будівництво стало дуже актуальним особливо під час підготовки до Євро-2012. Приміром, один із териконів розібрали в Куйбишевському районі під час спорудження аеропорту, поруч з іншими «гір» активно використовували під час будівництва доріг та інших об'єктів.

А найактивніше освоювати місцеві терикони вдається методом біологічної рекультиваци. Тобто їх озелененням. «Завдяки рекультиваци зменшується шкідливий вплив на навколишнє середовище, поліпшується мікроклімат і якоюсь мірою консервується відвал у тому стані, який існує, оскільки зупиняється ерозія та рознесення пилу вітром, — розповідає старший науковий співробітник Донецького ботанічного саду, кандидат біологічних наук Сергій Жуков. — Маємо 50-річний досвід рекультиваци териконів, і його можна використовувати для збільшення площі зелених насаджень, створення оглядових майданчиків та парково-прогулянкових зон».

Та терикони можна не лише утилізувати чи озеленювати. Фахівці Донбаської національної академії будівництва та архітектури вже вивчають можливість встановлення на відвалах вітроенергетичних установок. В умовах теперішнього активного пошуку альтернативних джерел енергії ця ідея видається не такою й утопічною. Тим більш, що подібний підхід практикують у Рурській області Німеччини, чий досвід і намагаються перейняти донецькани.

У ДЗЕРКАЛІ СТАТИСТИКИ

Соціально-економічне становище України за 2011 рік

Промисловість

У 2011 р. порівняно з попереднім роком приріст промислової продукції становив 7,3%. Зростання випуску продукції спостерігалось у більшості основних видів промислової діяльності.

У добувній промисловості виробництво продукції порівняно з 2010 р. збільшилося на 6,9%, у тому числі на підприємствах із добування металевих руд – на 2,3%, кам'яного вугілля – на 13,3%.

У переробній промисловості приріст продукції становив 6,1%.

На підприємствах із виробництва харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів випуск продукції зменшився на 0,7%, у тому числі у виробництві напоїв – на 9,3%, кондитерський, молочний і тютюновий промисловості – відповідно на 3,8%, 6,8% та 6,6%.

У легкій промисловості приріст продукції становив 6,1%.

В оброблених деревини та виробництві виробів з деревини випуск продукції збільшився на 8,5%, у целюлозно-паперовому виробництві та поліграфічній діяльності – зменшився на 1,7%. На підприємствах із виробництва коксу та продуктів нафтоперероблення у 2011 р. зменшення випуску продукції на 8,5% відбулося внаслідок скорочення обсягів виробництва продуктів нафтоперероблення (на 17,2%).

У хімічній та нафтохімічній промисловості обсяги продукції збільшилися на 14,4%.

На підприємствах із виробництва іншої металевий мінеральної продукції випуск продукції збільшився на 10,7%.

У металургійному виробництві та виробництві готових металевих виробів за підсумками 2011 р. одержано приріст продукції 8,5%.

У машинобудуванні випуск промислової продукції збільшився на 16,9%.

У виробництві та розподіленні електроенергії випуск продукції збільшився на 5,4%. Усього вироблено 194 млрд кВт·год електроенергії, у тому числі тепловими та атомними електростанціями – відповідно 92,6 млрд кВт·год і 90,2 млрд кВт·год.

Сільськогосподарство

За попередніми розрахунками, у 2011 р. індекс обсягу сільськогосподарського виробництва порівняно з 2010 р. становив 117,5%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 123,8%, у господарствах населення – 112,3%.

Індекс обсягу виробництва продукції рослинництва у 2011 р. порівняно з 2010 р. склав 128,2%, у т.ч. в сільськогосподарських підприємствах – 136,2%, у господарствах населення – 121,5%.

У 2011 р. індекс обсягу виробництва продукції тваринництва порівняно з 2010 р. становив 102,5%, у т.ч. у сільськогосподар-

областей), ще 23,7% – будівельними м. Києва.

Зовнішня торгівля товарами

У січні–листопаді 2011 р. експорт товарів становив 61950,2 млн дол. США, імпорту – 74714,4 млн дол. Порівняно з відповідним періодом 2010 р. експорт збільшився на 34,3%, імпорту – на 38,1%. Від'ємне сальдо зовнішньої торгівлі товарами становило 12764,2 млн дол. (за січень–листопад 2010 р. також від'ємне – 7981,9 млн дол.).

Зовнішньоторговельні операції товарами Україна здійснювала з партнерами із 219 країн світу.

До країн СНД було експортовано 38,3% усіх товарів, до країн ЄС – 26,6% (у січні–листопаді 2010 р. – відповідно 36,5% та 25,3%).

Російська Федерація залишається найбільшим торговельним

та електричних машин, засобів наземного транспорту, крім залізничного. Зменшилася частка пластмас, полімерних матеріалів, фармацевтичної продукції, паперу та картону.

Найактивніше здійснювали експортно-імпортні операції підприємства м. Києва, Донецької, Дніпропетровської, Луганської, Запорізької та Київської областей.

Оптова й роздрібна торгівля, ресторанне господарство

Оборот підприємств оптової торгівлі за січень–грудень 2011 р. становив 1088,3 млрд грн. Фізичний обсяг оптового товарообороту порівняно з січнем–груднем 2010 р. збільшився на 0,6%.

Оборот роздрібною торгівлі (включає роздрібний товарооборот підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібною торгівлю, розрахункові дані щодо обсягів продажу товарів на ринках а фізичними особами-підприємцями) за січень–грудень 2011 р. становив 674,7 млрд грн, що на 14,7% більше обсягу січня–грудня 2010 р. У структурі обороту роздрібною торгівлю на організовані та неформальні ринки припадало 30,8%. В обороті організованих ринків 13,5% становив продаж сільськогосподарських продуктів.

Оборот ресторанного господарства (з урахуванням обороту фізичних осіб-підприємців) за січень–грудень 2011 р. проти січня–грудня попереднього року збільшився на 11% і становив 20,9 млрд грн.

Обсяг роздрібною товарообороту підприємств, які здійснюють діяльність із роздрібною торгівлю та ресторанного господарства, за січень–грудень 2011 р. становив 346,5 млрд грн, що в порівнянних цінах на 13,7% більше обсягу січня–грудня 2010 р.

Транспорт

За 2011 р. підприємствами транспорту перевезено 811,7 млн т вантажів, що на 7,4% більше, ніж за 2010 р. Вантажооборот зріс на 5,7% і становив 426,4 млрд ткм. Перевезення вантажів залізницями порівняно з 2010 р. зросло на 8,2%, у т.ч. відправлення вантажів – на 8,6%.

Вітчизняний морський та річковий торговельний флот виконав перевезення вантажів у обсязі 9,9 млн т, що на 10,7% менше, ніж за 2010 р.

Підприємствами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) за 2011 р. перевезено 178,3 млн т вантажів, що на 12,6% більше, ніж за 2010 р., та виконали вантажооборот в обсязі 38,4 млрд ткм, який зменшився на 0,9% порівняно з відповідним періодом минулого року.

У загальному обсязі експорту товарів порівняно з січнем–листопадом 2010 р. збільшилася частка палив мінеральних, нафти і продуктів її перегонки, руд та концентратів залізних, залізничних локомотивів, жирів та олій тваринного або рослинного походження, зернових культур, виробів з чорних металів, добрив, продуктів неорганічної хімії. Натомість зменшилася частка чорних металів, механічних машин, електричних машин.

Із країн СНД імпортовано 45,4% усіх товарів, із країн ЄС – 30,9% (у січні–листопаді 2010 р. – відповідно 44% та 31,5%).

У загальному обсязі імпорту товарів збільшилася частка палив мінеральних, нафти і продуктів її перегонки, механічних

Магістральними трубопроводами у 2011 р. транспортовано 155 млн т вантажів, що на 1% більше, ніж у 2010 р. Перекачка газу зросла на 4,7%, аміаку – на 19,0%. Перекачка нафти скоротилася на 15,4%. Транзит газу зріс на 5,7%, аміаку – на 20,4%. Транзит нафти зменшився на 11,8%.

За 2011 р. авіаційним транспортом перевезено 90,3 тис. т вантажів, що на 2,8% більше, ніж за 2010 р. Вантажооборот авіаційного транспорту становив 366,8 млн ткм, що на 3,2% менше, ніж за 2010 р.

Послугами пасажирського транспорту в 2011 р. скористалися 7,0 млрд пасажирів, що на 1,9% більше, ніж за 2010 р. Пасажирська робота зросла на 3,3% і склала 134,3 млрд паскм.

Залізничним транспортом за 2011 р. відправлено 430,1 млн пасажирів (з урахуванням перевезень міською електрикою), що на 0,7% більше, ніж за 2010 р. Відправлення пасажирів зросло на Львівській залізниці на 2,0%, Одеській – на 1,5%, Придніпровській – на 0,7%, Південно-Західній – на 0,2%. Відправлення пасажирів зменшилися на Донецькій залізниці на 2,0%, Південній – на 0,2%. Послугами автомобільного транспорту (з урахуванням перевезень фізичними особами-підприємцями) скористалися 3,6 млрд пасажирів, що на 3,3% менше, ніж у 2010 р. Перевезення пасажирів автотранспортом фізичних осіб підприємств зменшилися на 8,6%. Перевезення пасажирів морським транспортом порівняно з 2010 р. зросло на 6,3%. Підприємства м. Севастополя, які виконали 82,3% загальних обсягів морських перевезень пасажирів, збільшили перевезення пасажирів на 6,2%.

Закордонні морські перевезення пасажирів зросли на 22,3% порівняно з 2010 р. Підприємства Автономної Республіки Крим, які виконують майже всі морські закордонні перевезення (98,2%), збільшили перевезення пасажирів у 2011 р. на 25,6%. У 2011 р. перевезення пасажирів річковим транспортом порівняно з 2010 р. зменшилися на 2,3%, у т.ч. закордонні перевезення зросли на 66,7%. Авіаційним транспортом перевезено 7,5 млн пасажирів, що на 22,7% більше, ніж за 2010 р. За 2011 р. міським електропідприємством перевезено 2,9 млрд пасажирів, що на 9,1% більше порівняно з 2010 р.

Індекс споживчих цін (індекс інфляції) за рік у цілому становив 104,6% (за 2010 р. – 109,1%).

Продукти харчування та безалкогольні напої подорожчали на 1,7%. Найбільше (на 13,5%) зросли ціни на хліб. На 10,9–9,3% стали дорожчими олія, кисломолочна продукція, риба та продукти з

риби, м'ясо та м'ясопродукти, макаронні вироби, яйця; на 5,0–2,4% – сири, тваринні жири, масло та молоко. Водночас суттєво (на 44,1–15,1%) подешевшали овочі, цукор та продукти переробки зернових, на 3,6% та 1,3% знизилися ціни на фрукти та рис.

Алкогольні напої та тютюнові вироби стали дорожчими на 8,8%, що головним чином спричинене подорожчанням алкогольних напоїв на 14,8%.

Ціни на житло, воду, електроенергію, газ та інші види палива зросли на 11,0%, у т.ч. плата за електроенергію – на 22,9%, квартплату – на 19,7%, гарячу воду, опалення – на 15,1%, водопостачання – на 12,9%, каналізацію – на 12,1%.

Підвищення цін у сфері охорони здоров'я на 6,4% зумовлено подорожчанням амбулаторних послуг на 6,9% та фармацевтичної продукції на 6,6%. Крім того, на 5,3% стали дорожчими санаторно-курортні послуги.

Подорожчання транспорту в цілому на 20,9% відбулося в основному за рахунок зростання ціни на паливо і мастила (на 30,9%), та підвищення вартості перевезень автодорожнім пасажирським транспортом (на 21,8%).

На 7,2–3,2% стали дорожчими послуги ресторанів та готелів, освіти, зв'язку, відпочинку і культури.

Разом з тим на 8,3–1,6% подешевшали фото-, телефонні й телефаксове обладнання, телевізори, відеоплеєри та відеоманітелефони й обладнання для обробки інформації.

Індекс цін виробників промислової продукції за 2011 р. становив 114,2% (за 2010 р. – 118,7%).

У добувній промисловості ціни зросли на 25,0%, виробництві та розподіленні електроенергії, газу та води – на 21,0%, переробній – на 10,1%.

Індекс цін на будівельно-монтажні роботи у січні–листопаді 2011 р. становив 115,6% (у січні–листопаді 2010 р. – 117,4%).

Найбільше зростання цін (на 17,1–16,5%) зафіксовано в будівництві об'єктів добувної та переробної промисловості, транспорту та зв'язку, закладів освіти, об'єктів сільськогосподарського призначення.

Доходи населення

У січні–листопаді 2011 р. розмір середньомісячної номінальної заробітної плати штатних працівників підприємств, установ, організацій (з кількістю працюючих 10 осіб і більше) становив 2598 грн і порівняно з відповідним періодом 2010 року збільшився на 17,9%.

До видів економічної діяльності з найвищим рівнем оплати праці відносилися авіаційний транспорт, фінансова діяльність, добування паливно-енергетичних корисних копалин та виробництво коксу, продуктів нафтоперероблення, де заробітна плата працівників перевищила середній показник по економіці в 1,5–3,3 раза.

Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався у рибальстві та рибництві, виробництві текстилю, одягу, хутра та виробів з хутра, шкіри та виробів зі шкіри, закладах охорони здоров'я та надання соціальної допомоги, готелях та ресторанах і не перевищувала 68% від середнього по економіці.

В усіх регіонах середній розмір оплати праці був вищим за мінімальну заробітну плату, разом з тим лише у 5 з них заробітна плата перевищувала середню по

Збільшення обсягів виконаних будівельних робіт за 2011 рік, у % до попереднього року

За даними Кабінету Міністрів України

країні: у м. Києві – 3943 грн, Донецький – 3045 грн, Дніпропетровський – 2769 грн, Київський – 2715 грн та Луганський – 2687 грн областей. Найнижчий рівень заробітної плати спостерігався у Тернопільській, Херсонській, Чернігівській, Чернівецькій та Волинській областях і не перевищував 76% від середнього по економіці.

Індекс реальної заробітної плати у січні–листопаді 2011 р. порівняно з відповідним періодом 2010 р. становив 108,5%.

Упродовж січня–листопада 2011 р. загальна сума заборгованості за виплати заробітної плати зменшилася на 9,2%, або на 112,6 млн грн, і на 1 грудня становила 1105,5 млн грн, що дорівнює 3,8% фонду оплати праці, нарахованого за листопад 2011 р.

Зменшення загальної суми заборгованості відбулося головним чином завдяки погашенню боргів працівникам економічно активних підприємств. Упродовж січня–листопада п.р. заборгованість перед працівниками цієї категорії підприємств скоротилася на 14,7% (на 95,2 млн грн) і на 1 грудня становила 551,3 млн грн.

Серед видів діяльності найвагоміше зменшення суми невикплати заробітної плати зафіксовано на економічно активних підприємствах будівництва (на 58,9 млн грн), торгівлі (на 17,0 млн грн), у виробництві харчових продуктів, напоїв та тютюнових виробів (на 11,9 млн грн), а також сфери операцій з нерухомим майном (на 11,2 млн грн).

Зменшення суми боргу перед працівниками економічно активних підприємств спостерігалося в 21 регіоні країни, при цьому найвагоміше – у м. Києві (на 38,6 млн грн) та Київській області (на 11,8 млн грн).

Кількість працівників економічно активних підприємств, яким вчасно не виплачено заробітну плату, упродовж січня–листопада 2011 р. зменшилася на 20,9% і на 1 грудня становила 146,4 тис. осіб, або 1,4% від загальної кількості штатних працівників. Кожному із зазначених працівників не виплачено в середньому 3767 грн, що в 1,4 раза більше від середнього розміру заробітної плати за листопад 2011 р.

За даними міністерств та інших органів виконавчої влади, по закладах освіти, що знаходяться в їхньому підпорядкуванні, заборгованість із виплати стипендій та грошового забезпечення студентів, курсантів та учнів станом на 1 січня 2012 р. відсутня.

термін заборгованості населення за всі послуги склав 3,9 місяця.

У листопаді 2011 р. мали борг за 3 місяці та більше: за централізоване опалення та гаряче водопостачання – 28,7% власників особових рахунків, утримання будинків і споруд та прибудинкових територій – 22,5%, вивезення побутових відходів – 19,8%, газопостачання – 19,7%, централізоване водопостачання та водовідведення – 18,1%.

Ринок праці

Середньомісячна кількість економічно активного населення віком 15–70 років (дані наведено за результатами вибіркового обстеження населення (домогосподарств) з питань економічної активності в середньому за 9 місяців 2011 року) становила 22,1 млн осіб, з яких 20,4 млн були зайняті економічною діяльністю, а решта (1,7 млн) – безробітні, тобто особи, які не мали роботи, але активно її шукали як самостійно, так і за допомогою державної служби зайнятості. Рівень зайнятості населення становив: у віці 15–70 років – 59,5%, а в працездатному віці – 66,8%. Рівень безробіття (за методологією МОП) серед економічно активного населення віком 15–70 років становив 7,8%, а працездатного віку – 8,5%.

Кількість незайнятих громадян, які перебували на обліку в державній службі зайнятості, на 1 січня 2012 р. становила 501,4 тис. осіб. За допомогою в працевлаштуванні до цієї установи у грудні 2011 р. звернулося 139,0 тис. незайнятих громадян проти 132,1 тис. у листопаді 2011 р. (у грудні 2010 р. – 160,4 тис.).

Кількість зареєстрованих безробітних на 1 січня 2012 р. становила 482,8 тис. осіб, або 28,1% всіх безробітних працездатного віку, визначених за методологією МОП. Допомогу по безробіттю отримували 75,7% осіб, які мали статус безробітного. Кожний другий безробітний раніше займав місце робітника, кожний третій – посаду службовця, а решта без-

Найвищий рівень зареєстрованого безробіття спостерігався в Черкаській області (3,2%), а найнижчий – у м. Києві (0,4%).

Кількість вільних робочих місць (вакантних посад), заявлених підприємствами, установами й організаціями до служби зайнятості, у грудні порівняно з листопадом 2011 р. зменшилася на 13,9 тис., або на 19,0%, і на кінець місяця становила 59,3 тис. (у грудні 2010 р. – 63,9 тис.).

Із зазначеної кількості вільних робочих місць (вакантних посад) майже половина передбачалася для робітників, більше третини – для службовців, решта – для осіб, які не мають професії.

Збільшення кількості незайнятих громадян і скорочення вільних робочих місць, вакантних посад зумовило зростання навантаження на 10 вільних робочих місць (вакантних посад) з 60 осіб у листопаді до 84 – у грудні 2011 р. У регіональному розрізі, як і раніше, зберігається значна диференціація зазначеного показника: від 6 осіб у м. Києві до 1400 осіб у Черкаській області.

За сприяння державної служби зайнятості у грудні 2011 р. було працевлаштовано 31,9 тис. осіб проти 43,8 тис. у листопаді (у грудні 2010 р. – 34,1 тис. осіб). Серед працевлаштованих незайнятих осіб більше половини становили жінки або молодь у віці до 35 років. Рівень працевлаштування незайнятих громадян порівняно з листопадом 2011 р. скоротився на 2,8 в.п. і у грудні 2011 р. становив 5,5%.

Із Фонду загальнообов'язкового державного соціального страхування на випадок безробіття в грудні 2011 р. на допомогу по безробіттю було витрачено 276,6 млн грн. Середньобілковова кількість безробітних, які її отримували, визначених за методологією МОП. Допомогу по безробіттю отримували 75,7% осіб, які мали статус безробітного. Кожний другий безробітний раніше займав місце робітника, кожний третій – посаду службовця, а решта без-

Демографічна ситуація

Чисельність наявного населення в Україні на 1 грудня 2011 р. становила 45644,4 тис. осіб. Упродовж січня–листопада 2011 р. чисельність населення зменшилася на 134,1 тис. осіб, що в розрахунок на 1000 наявного населення становило 3,2 особи. Водночас у восьми регіонах країни зафіксовано приріст населення.

Чисельність населення зменшилася за рахунок природного скорочення (149,1 тис. осіб), водночас зафіксовано міграційний приріст населення (15 тис. осіб).

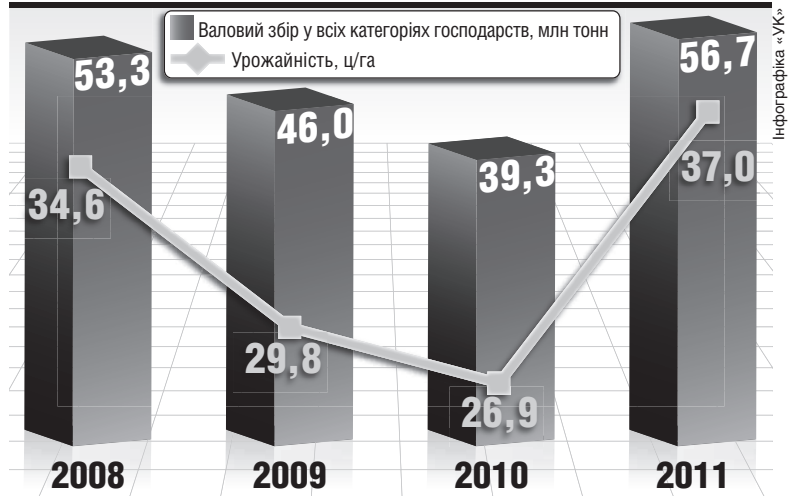
Порівняно з січнем–листопадом 2010 р. обсяг природного скорочення зменшився на 32,4 тис. осіб, або з 4,3 до 3,6 особи в розрахунок на 1000 наявного населення.

Народжуваність зростає з 10,9 до 11 живонароджених у розрахунок на 1000 наявного населення, а смертність зменшилася з 15,2 до 14,6 особи.

У січні–листопаді 2011 р. у 12 регіонах країни зафіксовано міграційний приріст населення, в 15 регіонах – міграційне скорочення. Серед прибулих в Україну впродовж січня–листопада 2011 р. імігранти з країн СНД становили 76,8%, решта (23,2%) – з інших країн. Серед вибулих з України 44,9% виїхали до країн СНД і 55,1% – до інших країн.

Державна служба статистики України

Виробництво зернових культур

За даними Кабінету Міністрів України

вання витрат для придбання скрапленого газу, твердого та рідкого пічного побутового палива, становила 138,1 млн грн.

У січні–листопаді 2011 р. населення країни сплачено за житлово-комунальні послуги, включаючи погашення боргів попередніх періодів, 31,9 млрд грн (98,5% нарахованих за цей період сум).

Заборгованість населення за оплати житлово-комунальних послуг збільшилась у листопаді 2011 р. порівняно з жовтнем на 10,2% і на кінець листопада становила 11632,2 млн грн, середній

робітних не мали професійної підготовки.

Рівень зареєстрованого безробіття в цілому по країні за грудень 2011 р. зріс на 0,3 в.п. і на 1 січня 2012 р. становив 1,8% населення працездатного віку. Зростання цього показника в грудні, як і в попередньому місяці, зумовлене переважно сезонною зайнятістю працівників сільського господарства. Так, у сільській місцевості рівень зареєстрованого безробіття зріс на 0,6 в.п. і становив 2,6% населення працездатного віку, у міських поселеннях – на 0,1 в.п. і 1,4% відповідно.

ОРІЄНТИР

ДОКУМЕНТИ

КОМЕНТАРІ

КОНСУЛЬТАЦІЇ

РЕКЛАМА

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 23 листопада 2011 р. № 1392
Київ

Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти

Відповідно до статті 31 Закону України «Про загальну середню освіту» Кабінет Міністрів України **ПОСТАНОВЛЯЄ:**

1. Затвердити Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти, що додається.

Установити, що зазначений Державний стандарт впроваджується в частині базової загальної середньої освіти з 1 вересня 2013 р., а в частині повної загальної середньої освіти — з 1 вересня 2018 року.

2. Визнати такими, що втратили чинність з 1 вересня 2018 р., постанови Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 р. № 24 «Про затвердження Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти» (Офіційний вісник України, 2004 р., № 2, ст. 49) та від 27 серпня 2010 р. № 776 «Про внесення зміни до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14 січня 2004 р. № 24» (Офіційний вісник України, 2010 р., № 65, ст. 2289), крім положень щодо базової загальної середньої освіти, які втрачають чинність з 1 вересня 2013 року.

Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ

ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 23 листопада 2011 р. № 1392

ДЕРЖАВНИЙ СТАНДАРТ базової і повної загальної середньої освіти

I. Загальна частина

Цей Державний стандарт базової і повної загальної середньої освіти (далі — Державний стандарт) спрямований на виконання завдань загальноосвітніх навчальних закладів II і III ступеня (далі — загальноосвітні заклади) і визначає вимоги до освіченості учнів основної і старшої школи.

У цьому Державному стандарті поняття вживаються у такому значенні:

1) громадянська компетентність — здатність учня активно, відповідально та ефективно реалізовувати права та обов'язки з метою розвитку демократичного суспільства;

2) діяльнісний підхід — спрямованість навчально-виховного процесу на розвиток умінь і навичок особистості, застосування на практиці здобутих знань з різних навчальних предметів, успішну адаптацію людини в соціумі, професійну самореалізацію, формування здібностей до колективної діяльності та самоосвіти;

3) загальнокультурна компетентність — здатність учня аналізувати та оцінювати досягнення національної та світової культури, орієнтуватися в культурному та духовному контексті сучасного суспільства, застосовувати методи самовиховання, орієнтовані на загальнолюдські цінності;

4) здоров'язбережувальна компетентність — здатність учня застосовувати в умовах конкретної ситуації сукупність здоров'язбережувальних компетенцій, дбайливо ставитися до власного здоров'я та здоров'я інших людей;

5) інформаційно-комунікаційна компетентність — здатність учня використовувати інформаційно-комунікаційні технології та відповідні засоби для виконання особистісних і суспільно значущих завдань;

6) ключова компетентність — спеціально структурований комплекс характеристик (якостей) особистості, що дає можливість їй ефективно діяти у різних сферах життєдіяльності і належить до загальногалузевого змісту освітніх стандартів;

7) ключовою компетенція — певний рівень знань, умінь, навичок, ставлень, які можна застосувати у сфері діяльності людини;

8) компетентнісний підхід — спрямованість навчально-виховного процесу на досягнення результатів, якими є ієрархічно підпорядковані ключова, загальнопредметна і предметна (галузева) компетентності;

9) компетентність — набута у процесі навчання інтегрована здатність учня, що складається із знань, умінь, досвіду, цінностей і ставлення, що можуть цілісно реалізовуватися на практиці;

10) компетенція — суспільно визнаний рівень знань, умінь, навичок, ставлень у певній сфері діяльності людини;

11) комунікативна компетентність — здатність особистості застосовувати у конкретному виді спілкування знання мови, способи взаємодії з людьми, що оточують її та перебувають на відстані, навички роботи у групі, володіння різними соціальними ролями;

12) міжпредметна естетична компетентність — здатність виявляти естетичне ставлення до світу в різних сферах діяльності людини, оцінювати предмети і явища, їх взаємодію, що формується під час опанування різних видів мистецтва;

13) міжпредметна компетентність — здатність учня застосовувати щодо міжпредметного кола проблем знання, уміння, навички, способи діяльності та ставлення, які належать до певного кола навчальних предметів і освітніх галузей;

14) навчальна програма — нормативний документ, що конкретизує для кожного класу визначені цим Державним стандартом результати навчання відповідно до освітньої галузі або її складової, деталізує навчальний зміст, у результаті засвоєння якого такі результати досягаються, а також містить рекомендації щодо виявлення та оцінювання результатів навчання;

15) особистісно орієнтований підхід — спрямованість навчально-виховного процесу на взаємодію і підлий розвиток особистості педагога та його учнів на основі рівності у спілкуванні та партнерства у навчанні;

16) предметна (галузева) компетентність — набутий учнями у процесі навчання досвід специфічної для певного предмета діяльності, пов'язаної із засвоєнням, розумінням і застосуванням нових знань;

17) предметна компетенція — сукупність знань, умінь та характерних рис у межах змісту конкретного предмета, необхідних для виконання учнями певних дій з метою розв'язання навчальних проблем, задач, ситуацій;

18) предметна мистецька компетентність — здатність до розуміння і творчого самовираження у сфері музичного, образотворчого та інших видів мистецтва, що формується під час сприймання творів таких видів мистецтва і їх практичного опанування;

19) проєктно-технологічна компетентність — здатність учнів застосовувати знання, уміння та особистий досвід у предметно-перетворювальній діяльності;

20) соціальна компетентність — здатність особистості продуктивно співпрацювати з партнерами у групі та команді, виконувати різні ролі та функції у колективі.

Формування інформаційно-комунікаційної компетентності учнів, зміст якої є інтегративним, відбувається у результаті застосування під час вивчення всіх предметів навчального плану діялісного підходу. Навчальними програмами обов'язково передбачається внесок кожного навчального предмета у формування зазначеної компетентності.

Цей Державний стандарт ґрунтується на засадах особистісно орієнтованого, компетентнісного і діялісного підходів, що реалізовані в освітніх галузях і відображені в результативних складових змісту базової і повної загальної середньої освіти.

При цьому особистісно орієнтований підхід до навчання забезпечує розвиток академічних, соціокультурних, соціально-психологічних та інших здібностей учнів.

Компетентнісний підхід сприяє формуванню ключових і предметних компетентностей.

До ключових компетентностей належить уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, математична і базові компетентності в галузі природознавства і техніки, інформаційно-комунікаційна, соціальна, громадянська, загальнокультурна, підприємницька і здоров'язбережувальна компетентності, а до предметних (галузевих) — комунікативна, літературна, мистецька, міжпредметна естетична, природничо-наукова і математична, проєктно-технологічна та інформаційно-комунікаційна, суспільствознавча, історична і здоров'язбережувальна компетентності.

Діялісний підхід спрямований на розвиток умінь і навичок учня, застосування здобутих знань у практичних ситуаціях, пошук шляхів інтеграції до соціокультурного та природного середовища.

У цьому Державному стандарті враховано можливості навчального середовища, сприятливого для задоволення фізичних, соціокультурних і пізнавальних потреб учнів.

Цей Державний стандарт складається із: загальної характеристики складових змісту освіти; Базового навчального плану загальноосвітніх навчальних закладів II—III ступеня згідно з додатком 1 (далі — Базовий навчальний план); державних вимог до рівня загальноосвітньої підготовки учнів згідно з додатком 2.

Цей Державний стандарт розроблений на основі Державного стандарту початкової загальної освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 20 квітня 2011 р. № 462 (Офіційний вісник України, 2011 р., № 33, ст. 1378), із спрямуванням освітніх галузей на розвиток сформованих і формування нових предметних (галузевих) компетентностей.

Предметні (галузеві) компетентності стосуються змісту конкретної освітньої галузі чи предмета, і для їх опису використовуються такі ключові поняття: «знає і розуміє», «уміє і застосовує», «виявляє ставлення і оцінює» тощо.

Цей Державний стандарт включає такі освітні галузі, як «Мови і літератури», «Суспільствознавство», «Мистецтво», «Математика», «Природознавство», «Технології», «Здоров'я і фізична культура», зміст яких послідовно взаємозв'язаний із змістом відповідних освітніх галузей Державного стандарту початкової загальної освіти.

Зміст освітніх галузей, їх складові, державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів відповідають завданням основної і старшої школи у їх послідовному взаємозв'язку. Зміст кожної освітньої галузі структурується та реалізується за навчальними предметами і курсами, програми яких затверджує МОНмолодьспорт.

Визначальним для системи вітчизняної загальної середньої освіти є українське спрямування всіх освітніх галузей.

Протягом навчання в основній школі учні здобувають базу загальну середню освіту, що разом із початковою є основою загальноосвітньої підготовки, формує в них готовність до вибору професії і реалізації шляхів подальшої освіти. Зміст освіти в основній школі для всіх учнів єдиний.

Варіативність методик організації навчання, а також наявність в учнів можливості обирати курси за вибором залежно від власних пізнавальних здібностей дають змогу застосовувати особистісно орієнтований, компетентнісний і діялісний підходи.

У старшій школі, де навчання є профільним, обов'язковий для вивчення зміст освітніх галузей реалізується шляхом вивчення окремих предметів, курсів за вибором загальноосвітніх закладів відповідно до загальної кількості годин, передбачених для кожної галузі, або шляхом застосування модульної технології.

Інваріантна складова Базового навчального плану формується на державному рівні і є обов'язковою для реалізації в усіх навчальних закладах, що дають повну загальну середню освіту.

Освітня потреба старшокласників у профільному навчанні задовольняється шляхом створення мережі загальноосвітніх закладів різного типу, яка складається з однопрофільних і багатoproфільних ліцеїв, гімназій, загальноосвітніх шкіл, що мають змогу повністю реалізувати профільність навчання, а також професійно-технічних навчальних закладів, коледжів. Крім того, освітня потреба учнів старшої школи у профільному навчанні може задовольнятися в межах освітніх округів.

Зміст освіти і вимоги до його засвоєння у старшій школі диференціюються за базовим і профільним рівнями. Базовий рівень визначається обов'язковими вимогами до загальноосвітньої підготовки учнів згідно з цим Державним стандартом, а профільний — навчальними програмами, затвердженими МОНмолодьспортом.

У старшій школі співвідношення навчальних годин для вивчення обов'язкових предметів і предметів, самостійно обраних учнями для профільного навчання, становить орієнтовно 50 на 50 відсотків.

Варіативна складова Базового навчального плану формується загальноосвітнім закладом з урахуванням особливостей регіону та індивідуальних освітніх запитів учнів.

На основі цього Державного стандарту МОНмолодьспорт організовує розроблення і проводить апробацію навчальних програм, які затверджуються в установленому порядку.

Навчальна програма розробляється з урахуванням науково обґрунтованих вимог, що є спільними для всіх навчальних предметів.

Варіативні навчальні програми розробляються з урахуванням потреб різних регіонів і науково-методичних пріоритетів учителів.

На основі Базового навчального плану, який визначає загальні засади організації навчально-виховного процесу у загальноосвітніх закладах, МОНмолодьспорт розробляє типові навчальні плани, в яких зміст освітніх галузей реалізується шляхом вивчення навчальних предметів і курсів інваріантної складової. Загальноосвітні заклади на основі типових навчальних планів складають щорікову робочі навчальні плани, в яких конкретизується варіативна складова загальної середньої освіти з урахуванням особливостей організації навчального процесу.

Бюджетне фінансування загальноосвітнього закладу здійснюється з урахуванням установленної Базовим навчальним планом сумарної кількості годин інваріантної та варіативної складових і можливості у процесі вивчення окремих предметів поділу класу на групи.

II. Освітня галузь «Мови і літератури»

Метою освітньої галузі «Мови і літератури» є розвиток особистості учня, формування в нього мовленнєвої і читачької культури, комунікативної та літературної компетентності, гуманістичного світогляду, національної свідомості, високої моралі, активної громадянської позиції, естетичних смаків і ціннісних орієнтацій.

Освітня галузь складається з мовного і літературного компонентів. До мовного компонента належать українська мова, мови національних меншин (мова навчання і мова вивчення), іноземні мови, а до літературного — українська література, світова література і літератури національних меншин. Кожен із компонентів містить кілька наскрізних змістових ліній.

Наскрізними змістовими лініями мовного компонента є мовленнєва, мовна, соціокультурна і діялісна.

Мовленнєва лінія забезпечує формування мовленнєвої компетентності шляхом формування та удосконалення вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо), а також готовності розв'язувати проблеми особистісного і суспільного характеру.

Мовна лінія передбачає формування мовної компетентності шляхом засвоєння системних знань про мову як засіб вираження думок і почуттів.

Соціокультурна лінія сприяє формуванню соціокультурної компетентності шляхом засвоєння культурних і духовних цінностей, норм, що регулюють соціально-комунікативні відносини між статтями, поколіннями, націями, сприяють естетичному і морально-етичному розвитку учнів.

Діялісна (стратегічна) лінія сприяє формуванню діялісної компетентності шляхом формування навчальних умінь і навичок, опанування стратегіями, що визначають мовленнєву діяльність, соціально-комунікативну поведінку учнів, спрямовані на виконання навчальних завдань і розв'язання життєвих проблем.

Стратегічно важлива для мовного компонента комунікативна компетентність, яка є невід'ємною складовою структури змісту освіти, передбачає оволодіння всіма видами мовленнєвої діяльності, основами культури усного і писемного мовлення, базовими вміннями і навичками використання мови в різних сферах і ситуаціях.

Для мовного компонента важливими є також такі предметні компетентності, як мовленнєва, мовна, соціокультурна і діялісна (стратегічна).

Вивчення мов сприяє збагаченню активного словникового запасу учнів, пізнанню та усвідомленню особливостей життєвого досвіду народів, мови яких вивчаються, важливості оволодіння мовами та задоволенню потреби в користуванні ними як засобом спілкування в різних сферах життєдіяльності, розвиває мовні, інтелектуальні та пізнавальні здібності, формує гуманістичний світогляд, моральні переконання та естетичні смаки, сприяє засвоєнню національних і загальнолюдських цінностей, використанню інформаційних і комунікаційних технологій, виховує в учнів потребу в удосконаленні власної мовленнєвої культури протягом усього життя.

Володіння українською мовою сприяє консолідації громадян у розбудові та зміцненні держави, забезпечує доступ до джерел української духовності, дає змогу випускникам загальноосвітніх закладів у повному обсязі реалізувати в різних галузях чи сферах життєдіяльності можливості, життєві потреби, плани, пов'язані з подальшим здобуттям освіти, опануванням спеціальністю.

Сучасна система навчання іноземних мов дає можливість застосовувати комунікативно-діялісний підхід оволодіння мовами як важливим засобом міжкультурного спілкування, усвідомлення учнями особливостей культури народів, мови яких вивчаються, власної національної культури.

Складовими літературного компонента є емоційно-ціннісна, літературознавча, загальнокультурна і компаративна лінії.

Емоційно-ціннісна лінія забезпечує розкриття гуманістичного потенціалу та естетичної цінності творів української, світової літератури, а також літератур національних меншин, формування світогляду учнів, їх національної свідомості, моралі та громадянської позиції.

Літературознавча лінія передбачає вивчення літературних творів у єдності змісту і форми, оволодіння учнями основними літературознавчими поняттями, застосування їх у процесі аналізу та інтерпретації художніх творів, розгляд літературних творів, явищ і фактів у контексті літературного процесу, виявлення специфіки літературних напрямів, течій, шквл у розвитку української літератури, світової літератури і літератур національних меншин, розкриття жанрово-стильових особливостей художніх творів, ознайомлення учнів з основними принципами художнього перекладу.

Культурологічна лінія передбачає усвідомлення творів художньої літератури як важливої складової мистецтва, ознайомлення учнів з основними цінностями світової художньої культури, розкриття особливостей творів, літературних явищ і фактів у широкому культурному контексті, висвітлення зв'язків літератури з філософією, міфологією, фольклором, звичаями, віруваннями, культурними традиціями різних народів і національностей, розширення ерудиції учнів, виховання їх загальної культури, поваги до національних і світових традицій, толерантного ставлення до представників різних культур, віросповідань, рас і національностей.

Компаративна лінія забезпечує порівняння літературних творів, їх компонентів (тем, мотивів, образів, поетичних засобів та іншого), явищ і фактів, що належать до різних літератур, встановлення зв'язків між українською, світовою літературою і літературами національних меншин, розгляд традиційних тем, сюжетів, мотивів, образів у різних літературах, зіставлення оригінальних творів і українськомовних перекладів літературних творів, виразнення особливостей української культури та літератури на основі світової, демонстрацію лексичного багатства і невичерпних стилістичних можливостей української мови.

Зміст літературної освіти з урахуванням вікових особливостей учнів визначає художні твори, літературні явища і факти, розкриває їх ідейно-естетичну своєрідність та значущість в історії української і світової культури, встановлює зв'язки між різними національними літературами, літературою і фольклором, літературою і міфологією, літературою і філософією, літературою та іншими видами мистецтва, передбачає обсяг загальних теоретичних понять, необхідних для розуміння літератури як мистецтва слова, формування вмінь аналізувати та інтерпретувати художні твори в різних аспектах.

Засвоєння учнями літературного компонента сприяє їх залученню до надбання вітчизняного і світового письменства, розвитку стійкої мотивації до читання, потреби у зверненні до художньої літератури протягом життя, збагаченню духовно-емоційного досвіду, формуванню загальної культури, підвищенню рівня володіння українською, іноземними мовами та мовами національних меншин.

Вивчення української літератури сприяє вихованню любові до народу, його мови, звичаїв, національних традицій, культури, розумінню світової та національної історії, проблем сьогодення, розвитку інтелектуальних, духовних та естетичних цінностей.

Вивчення літератур національних меншин сприяє усвідомленню учнями розмаїття культурного багатства нашої держави, а світової літератури — залученню учнів до загальнолюдських цінностей, вихованню толерантного ставлення до різних народів, народностей, рас і культур.

Основна школа

Зміст мовного і літературного компонентів в основній школі спрямований на досягнення належного рівня сформованості в учнів вміння користуватися мовними засобами в усіх видах мовленнєвої діяльності, читати та усвідомлювати прочитане, на розвиток інтересу до художньої літератури і системного читання, розкриття за допомогою засобів мови і літератури національних і загальнолюдських цінностей, формування гуманістичного світогляду особистості, розширення її культурно-пізнавальних інтересів, виховання в учнів любові, поваги до традицій українського народу, толерантного ставлення до культурних традицій інших народів.

Завданнями освітньої галузі в основній школі є:

формування стійкої мотивації до вивчення української мови і літератури, іноземних мов, мов і літератур національних меншин, світової літератури, любові до української мови і культури, а також поваги до інших мов і культур; ознайомлення з мовною системою і формування на її основі базових лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних, правописних умінь і навичок;

вироблення вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої (аудіювання, читання, говоріння, письмо) та читачької діяльності, різних сферах спілкування (особистісна, публічна, освітня);

формування комунікативної і літературної компетентностей;

ознайомлення із здобутками художньої оригінальної та перекладної літератури;

формування знань про специфіку художньої літератури як виду мистецтва, розвитку умінь і навичок учнів сприймати, аналізувати та інтерпретувати літературний твір у літературному та культурному контексті, взаємозв'язку з іншими видами мистецтва;

формування мовленнєвої і читачької культури, творчих здібностей, культури ведення діалогу, розвитку критичного мислення та естетичних смаків учня;

формування гуманістичного світогляду, духовного світу учня, його моралі, загальної культури, особистісних рис громадянина України, який усвідомлює свою належність до світової спільноти.

Старша школа

Навчання мови і літератури у старшій школі полягає у розвитку здобутих в основній школі вмінь і навичок в усіх видах мовленнєвої та читачької діяльності, розвитку комунікативної компетентності з іноземних мов, заохоченні учнів до розширення кола читання, осмислення духовної цінності та поетики художніх творів, поглибленні культурно-пізнавальних інтересів учнів, усвідомленні ними ролі мови і літератури в сучасному світі, формуванні рис успішного мовця і творчого читача з високим рівнем загальної культури, активною громадянською позицією, національною свідомістю, вихованні в учнів поваги до культурних традицій різних народів.

Завданнями освітньої галузі в старшій школі є:

подальший розвиток мотивації до вивчення мови і літератури, засвоєння через мову і літературу історії, культури народу, моральних та естетичних цін-

ОРІЄНТИР № 5

ностей, формування духовного світу учнів, їх світоглядних переконань, громадянських якостей, утвердження за допомогою засобів мови і літератури національних і загальнолюдських цінностей;

розвиток умінь вільно спілкуватися в різних ситуаціях, формулювати та відстоювати власну думку, вести дискусію, оцінювати життєві явища, моральні, суспільні, історичні та інші проблеми сучасності, висловлювати щодо них власне ставлення, досягати взаєморозуміння та взаємодії з іншими людьми;

удосконалення базових лексичних, граматичних, стилістичних, орфоепічних, правописних умінь і навичок, узагальнення та поглиблення знань учнів про мову як суспільне явище і про літературу — як мистецтво слова;

вироблення вмінь орієнтуватися у різноманітній інформації українською та іншими мовами, у світі класичної і масової літератури, користуватися сучасними інформаційними комунікаціями (Інтернетом, системою дистанційного навчання тощо), провадити пошуково-дослідницьку діяльність (знаходити, сприймати, аналізувати, оцінювати, систематизувати, зіставляти різноманітні факти та відомості), застосовувати на практиці здобуті у процесі вивчення мови і літератури знання, набуті вміння та навички;

удосконалення під час провадження дослідницької діяльності навичок самостійної навчальної діяльності, саморозвитку, самоконтролю, розвиток художньо-образного мислення, інтелектуальних і творчих здібностей учнів, їх емоційно-духовної сфери, естетичних смаків і загальної культури.

III. Освітня галузь «Суспільствознавство»

Метою освітньої галузі «Суспільствознавство», що складається з історичного та суспільствознавчого компонентів, є забезпечення розвитку учня як особистості, що керується гуманістичними нормами і цінностями, усвідомлює себе громадянином України та успішно самореалізується в сучасному українському суспільстві.

Завданнями освітньої галузі є:

забезпечення реалізації можливостей розвитку учня як вільної особистості, здатної за допомогою набутих ключових та галузевих компетентностей ефективно самореалізовуватися в сучасному багатоманітному глобалізованому світі та брати участь у житті демократичної, соціальної, правової держави і громадянського суспільства, вчитися протягом усього життя;

розвиток інтелекту дитини, її критичного та творчого мислення, визначення нею власної ідентичності як особистості, громадянина, члена родини, етнічної, релігійної, регіональної та локальної спільноти;

формування в учнів почуття власної гідності, поваги до прав людини, гуманістичних традицій та загальнолюдських цінностей, здатності формувати власну етичну позицію та дотримуватися правил соціально відповідальної поведінки.

Зміст освітньої галузі реалізується шляхом вивчення окремих навчальних предметів (історії, права, економіки тощо), що відображають основи відповідних наук, інтегрованих курсів (громадянської освіти, суспільствознавства тощо).

Історичний компонент

Метою навчання історії в загальноосвітній школі є формування в учнів ідентичності та почуття власної гідності у результаті осмислення соціального та морального досвіду минулих поколінь, розуміння історії і культури України в контексті історичного процесу.

Історичний компонент забезпечує:

розвиток інтересу учнів до історії як сфери знань і навчального предмета, власних освітніх запитів учнів і вміння їх задовольняти;

отримання та засвоєння системних знань про головні події, явища та тенденції в історії України та світу;

ознайомлення учнів з духовними і культурними надбаннями та цінностями, історико-культурними традиціями українського народу і цивілізації в цілому; визначення, відбір і використання у процесі пошуку інформації про минуле різних видів історичних джерел, у тому числі текстових, візуальних та усних, артефактів, об'єктів навколишнього історичного середовища (музеві, архівів, пам'яток культури та архітектури), а також інформаційно-комп'ютерних технологій;

вміння представляти обґрунтовані та структуровані знання з історії, власне розуміння історії з використання відповідного понятійного апарату та виважено розглядати контрарверсійні і суперечливі теми.

Зміст історичного компонента структуровано з урахуваннями специфіки історичного знання та хронологічних етапів розвитку людства за такими наскрізними змістовими лініями: людина — людина, людина — суспільство, людина — влада, людина — світ уявлене та ідей, людина — простір, людина — природа, людина — світ речей. Зазначені змістові лінії подаються за групами у складових змісту освітньої галузі і в державних вимогах до рівня загальноосвітньої підготовки учнів із застосуванням проблемно-тематичного підходу, що поєднаний з оглядовим, тематичним та поглибленим вивченням і синхронним викладанням взаємопов'язаних курсів історії України та всесвітньої історії.

Суспільствознавчий компонент

Метою навчання суспільствознавства є створення умов для розвитку особистості компетентного, активного, відповідального громадянина України, члена європейської і світової спільноти, що здатний сприймати та ефективно відповідати на сучасні індивідуальні та суспільні виклики і загрози.

Завданнями суспільствознавчої освіти є:

розвиток інтересу до суспільствознавства;

формування в учнів цілісної системи вмінь і навичок дослідження суспільних проблем, пропонування способів їх розв'язання, проведення аналізу та оцінювання суспільних явищ, процесів і тенденцій у державі та світі;

здійснення самостійного пошуку у різних видах джерел інформації про життя суспільства і людини в ньому;

формування активної громадянської позиції, загальнолюдських моральних якостей, правової та економічної культури, мотивації до соціальної активності.

Основними змістовими лініями суспільствознавчого компонента є людина в суспільно-політичній сфері, людина в соціальній сфері, людина у правовій сфері, людина в економічній сфері, людина в культурно-духовній сфері.

IV. Освітня галузь «Мистецтво»

Основною метою освітньої галузі «Мистецтво» є формування в учнів у процесі сприймання, інтерпретації, оцінювання ними творів мистецтва та провадження практичної діяльності системи ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей як цілісної єдиної основи світогляду, а також здатності до художньо-творчої самореалізації і культурного самовираження.

Завданнями освітньої галузями є:

оволодіння системою вмінь і навичок у галузі мистецтва, формування світогляду, креативних і комунікативних якостей;

формування вмінь і навичок аналізувати, інтерпретувати та оцінювати твори мистецтва, виявляти їх національну своєрідність;

збагачення духовного світу учнів у результаті вивчення творів мистецтва;

формування ціннісного ставлення до дійсності і творів мистецтва, розвиток емоційно-почуттєвої сфери учнів;

виховання здатності до художньої самореалізації, культурного самовираження, задоволення потреби в мистецькій самоосвіті.

Зміст освітньої галузі передбачає цілісний художньо-естетичний розвиток особистості учня шляхом опанування різних видів мистецтва і координації знань, умінь та уявлень, набуття яких необхідне для формування у свідомості учнів полікультурного і поліхудожнього образу світу.

Змістовими лініями освітньої галузі є музична, образотворча, культурологічна.

В основній школі зміст освітньої галузі спрямований на розширення у процесі опанування творів мистецтва і художньо-практичної діяльності набутих у початковій школі ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей.

У старшій школі зміст освітньої галузі «Мистецтво» спрямований на формування художнього мислення та світогляду учнів, поглиблення їх ключових, міжпредметних естетичних і предметних мистецьких компетентностей шляхом узагальнення знань, умінь і навичок, набутих в основній школі.

V. Освітня галузь «Математика»

Основною метою освітньої галузі «Математика» є формування в учнів математичної компетентності на рівні, достатньому для забезпечення життєдіяльності в сучасному світі, успішного оволодіння знаннями з інших освітніх

галузей у процесі шкільного навчання, забезпечення інтелектуального розвитку учнів, розвитку їх уваги, пам'яті, логіки, культури мислення та інтуїції.

Завданнями освітньої галузі є:

розкриття ролі та можливостей математики у пізнанні та описанні реальних процесів і явищ дійсності, забезпечення усвідомлення математики як універсальної мови природничих наук та органічної складової загальної людської культури;

розвиток логічного, критичного і творчого мислення учнів, здатності чітко та аргументовано формулювати і висловлювати свої судження;

забезпечення оволодіння учнями математичною мовою, розуміння ними математичної символіки, математичних формул і моделей як таких, що дають змогу описувати загальні властивості об'єктів, процесів та явищ;

формування здатності логічно обґрунтовувати та доводити математичні твердження, застосовувати математичні методи у процесі розв'язування навчальних і практичних задач, використовувати математичні знання і вміння під час вивчення інших навчальних предметів;

розвиток умінь працювати з підручником, опрацьовувати математичні тексти, шукати і використовувати додаткову навчальну інформацію, критично оцінювати здобуту інформацію та її джерела, виокремлювати головне, аналізувати, робити висновки, використовувати отриману інформацію в особистому житті;

формування здатності оцінювати правильність і раціональність розв'язання математичних задач, обґрунтовувати твердження, розпізнавати логічно некоректні міркування, приймати рішення в умовах неповної, надлишкової, точної та ймовірнісної інформації.

Основна школа

Завданнями освітньої галузі, що визначають зміст математичної освіти в основній школі, є:

розширення знань про число (від вивчених у початковій школі натуральних чисел до дійсних), формування культури усних, письмових, інструментальних, точних і наближених обчислень;

формування системи функціональних понять, умінь використовувати функції та їх графіки для характеристики залежностей між величинами явищ і процесів;

забезпечення оволодіння учнями мовою алгебри, уміннями здійснювати перетворення алгебричних виразів, розв'язувати рівняння, нерівності та їх системи, моделювати за допомогою рівнянь реальні ситуації, пояснювати здобуті результати;

формування уявлень про математичну статистику і теорію ймовірності як окремі науки, про особливості організації статистичних досліджень, наочне подання статистичних даних, визначення числових характеристик статистичного ряду, понять випадкової події та її ймовірності;

забезпечення оволодіння учнями мовою геометрії, розвиток просторового уявлення, умінь виконувати геометричні побудови;

формування знань про геометричні фігури на площині, їх властивості, а також умінь застосовувати вивчене у процесі розв'язування геометричних задач;

ознайомлення із способами і методами математичних доведень, формування умінь використовувати їх у процесі навчання;

формування знань про основні геометричні величини (довжина, площа, об'єм, міра кута), способи їх знаходження серед плоских і просторових фігур, формування умінь застосовувати здобуті знання у навчальних і життєвих ситуаціях.

Старша школа

Завданнями освітньої галузі, що визначають зміст математичної освіти у старшій школі, є:

розширення компетентностей учнів щодо тотожних перетворень виразів (степеневих, логарифмічних, ірраціональних, тригонометричних), розв'язування відповідних рівнянь і нерівностей;

завершення формування поняття числової функції у результаті вивчення степеневих, показникових, тригонометричних класів функцій, формування вмінь їх досліджувати і використовувати для опису і вивчення явищ і процесів;

ознайомлення з ідеями і методами диференціального та інтегрального обчислення, формування елементарних умінь їх практичного застосування;

формування практичної компетентності щодо розпізнавання випадкових подій, обчислення їх ймовірності, застосування базових статистико-ймовірнісних моделей під час розв'язування навчальних і практичних задач та опрацювання експериментальних даних у процесі вивчення предметів природничого циклу;

формування системи знань про просторові фігури та їх основні властивості, способи обчислення площ їх поверхонь і об'ємів, а також умінь застосовувати здобуті знання під час розв'язування навчальних і практичних задач;

формування уявлення про аксіоматичну побудову математичних теорій.

Зазначені завдання виконуються у процесі опанування навчального змісту освітньої галузі «Математика», в якому виокремлюються такі змістові лінії: числа, вирази, рівняння і нерівності, функції, елементи комбінаторики, теорії ймовірності та математичної статистики, геометричні фігури і геометричні величини.

VI. Освітня галузь «Природознавство»

Метою освітньої галузі «Природознавство» є формування в учнів природничо-наукової компетентності як базової та відповідних предметних компетентностей як обов'язкової складової загальної культури особистості і розвитку її творчого потенціалу.

Завданнями освітньої галузі є:

забезпечення оволодіння учнями термінологічним апаратом природничих наук, засвоєння предметних знань та усвідомлення суті основних законів і закономірностей, що дають змогу зрозуміти перебіг природних явищ і процесів;

забезпечення усвідомлення учнями фундаментальних ідей і принципів природничих наук;

набуття досвіду практичної та експериментальної діяльності, здатності застосовувати знання у процесі пізнання світу;

формування ціннісних орієнтацій на збереження природи, гармонійну взаємодію людини і природи, а також ідей сталого розвитку.

Загальними змістовими лініями освітньої галузі є:

закони і закономірності природи;

методи наукового пізнання, специфічні для кожної з природничих наук;

екологічні основи ставлення до природокористування;

екологічна етика;

значення природничо-наукових знань у житті людини та їх роль у суспільному розвитку;

рівні та форми організації живої і неживої природи, які структурно представлені в таких компонентах освітньої галузі, як загально-природничий, астрономічний, біологічний, географічний, фізичний, хімічний, екологічний.

Загальноприродничий компонент забезпечує формування в учнів основи цілісного уявлення про природу і місце людини в ній, пропедевтичну підготовку учнів до вивчення окремих навчальних предметів, що сприяє розвитку ціннісних орієнтацій учнів у різних сферах життєдіяльності та їх адекватній поведінці в навколишньому природному середовищі.

Астрономічний компонент зорієнтований на забезпечення засвоєння учнями наукових фактів, понять і законів астрономії, методів її дослідження, усвідомлення знань про будову Сонячної системи, створення і розвиток Всесвіту, формування наукового світогляду.

Біологічний компонент забезпечує засвоєння учнями знань про закономірності функціонування живих систем, їх розвиток і взаємодію, взаємозв'язок із неживою природою, оволодіння основними методами пізнання живої природи, розуміння біологічної картини світу, цінності таких категорій, як знання, життя, природа, здоров'я, формування свідомого ставлення до екологічних проблем, усвідомлення біосферної етики, застосування знань з біології у повсякденному житті та майбутній професійній діяльності, оцінювання їх ролі для суспільного розвитку, перспектив розвитку біології як науки та її значення у забезпеченні існування біосфери.

Географічний компонент спрямований на засвоєння учнями знань про природну і соціальну складову географічної оболонки Землі, формування в учнів комплексного, просторового, соціально орієнтованого знання про планету Земля у результаті застосування краєзнавчого, регіонального і планетарного підходів та усвідомлення цілісного географічного образу своєї країни.

Фізичний компонент забезпечує усвідомлення учнями основ фізичної науки, засвоєння ними основних фізичних понять і законів, наукового світогляду і стилю мислення, розвиток здатності пояснювати природні явища і процеси та застосовувати здобуті знання під час розв'язання фізичних задач, удосконалення досвіду провадження експериментальної діяльності, формування ставлення до фізичної картини світу, оцінювання ролі знань фізики в житті людини і суспільному розвитку.

Хімічний компонент забезпечує засвоєння учнями знань про речовини та їх перетворення, хімічні закони і методи дослідження, навички безпечного поводження з речовинами, формує ставлення до екологічних проблем і розуміння хімічної картини світу, вміння оцінювати роль хімії у виробництві та житті людини.

Екологічний компонент спрямований на формування в учнів екологічної свідомості та дотримання правил екологічно безпечної поведінки в навколишньому природному середовищі.

VII. Освітня галузь «Технології»

Метою освітньої галузі «Технології» є формування і розвиток проектно-технологічної та інформаційно-комунікаційної компетентностей для реалізації творчого потенціалу учнів і їх соціалізації у суспільстві.

Освітня галузь складається з інформаційно-комунікаційного та технологічного компонентів.

Зміст предметів освітньої галузі має чітко виражену прикладну спрямованість і реалізується переважно шляхом застосування практичних методів і форм організації занять.

Інформаційно-комунікаційний компонент

Реалізація інформаційно-комунікаційного компонента спрямована на формування предметної інформаційно-комунікаційної компетентності та ключових компетентностей.

Завданнями навчання інформатики в основній школі є формування в учнів навичок і вмінь проводити основні операції з інформаційними об'єктами, зокрема:

здійснювати пошук необхідної інформації з використанням пошукових і експертних систем, зокрема Інтернету;

створювати інформаційні об'єкти, фіксувати, записувати, спостерігати за ними і вимірювати їх, зокрема, в рамках реалізації індивідуальних і колективних проєктів;

висувати і перевіряти нескладні гіпотези навчально-пізнавального характеру, створювати, вивчати та використовувати інформаційні об'єкти;

використовувати засоби інформаційно-комунікаційних технологій для обміну інформацією, спілкування;

планувати, організовувати індивідуальну і колективну діяльність в інформаційному середовищі.

У галузі теоретичної інформатики учні:

вивчають, аналізують інформаційні процеси, що відбуваються у живій природі, суспільстві та техніці;

одержують уявлення про основи управління, прийняття рішень, основні принципи роботи засобів інформаційних технологій;

ознайомлюються з інформаційним моделюванням;

розвивають алгоритмічне мислення як засіб планування, організації діяльності.

У галузі соціальної інформатики учні:

одержують уявлення про роль інформатики та інформаційно-комунікаційних технологій у розвитку сучасної цивілізації, інформаційній інфраструктурі суспільства, про основні види засобів масової інформації та взаємодію людини з такими засобами;

засвоюють юридичні та морально-етичні норми роботи з інформаційними даними і програмними продуктами;

отримують уявлення про інформаційну безпеку суспільства та особистості.

Завданнями навчання інформатики у старшій школі є формування в учнів здатності:

виявляти та аналізувати інформаційні процеси в технічних, біологічних і соціальних системах;

будувати і використовувати інформаційні моделі, а також засоби опису та моделювання явищ і процесів.

Технологічний компонент

Основною умовою реалізації технологічного компонента є технологічна та інформаційна діяльність, що провадиться від появи творчого задуму до реалізації його в готовому продукті.

Завданнями навчання технологій є:

формування цілісного уявлення про розвиток матеріального виробництва, роль техніки, проектування і технологій у розвитку суспільства;

ознайомлення учнів із виробничим середовищем, традиційними, сучасними і перспективними технологіями обробки матеріалів, декоративно-ужитковим мистецтвом;

формування здатності розвивати надбання рідної культури з використанням засобів декоративно-ужиткового мистецтва;

набуття учнями досвіду провадження технологічної діяльності, партнерської взаємодії і ціннісних ставлень до трудових традицій;

розвиток технологічних умінь і навичок учнів;

усвідомлення учнями значущості ролі технологій як практичного втілення наукових знань;

реалізація здібностей та інтересів учнів у сфері технологічної діяльності;

створення умов для самореалізації, розвитку підприємливості та професійного самовизначення кожного учня;

оволодіння вмінням оцінювати власні результати предметно-перетворювальної діяльності та рівня сформованості ключових і предметних компетентностей.

VIII. Освітня галузь «Здоров'я і фізична культура»

Основною метою освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура» є розвиток здоров'я збережувальної компетентності шляхом набуття учнями навичок збереження, зміцнення, використання здоров'я та дбайливого ставлення до нього, розвитку фізичної культури особистості та готовності до дій в умовах надзвичайних ситуацій та захисту Вітчизни.

Завданнями освітньої галузі є:

поглиблення в учнів знань про власне здоров'я, фізичний розвиток, необхідність ведення здорового способу життя, безпечну поведінку, фізичну культуру особистості, взаємозв'язок організму людини з навколишнім природним середовищем;

формування в учнів знання про здоров'я і безпеку, здоровий і безпечний спосіб життя, фізичну культуру;

підвищення рівня рухової активності;

удосконалення життєво необхідних умінь та навичок, вміння використовувати їх у навчальній та повсякденній діяльності;

створення мотивації учнів щодо дбайливого ставлення до власного здоров'я, занять фізичною культурою, вдосконалення фізичної, соціальної, психічної і духовної складових здоров'я;

усвідомлення учнями цінності життя і здоров'я, значущості здорового і безпечного способу життя та фізичної культури;

збагачення власного досвіду учнів щодо збереження здоров'я;

розширення функціональних можливостей організму учня шляхом цілеспрямованого розвитку природних здібностей, основних фізичних якостей; підготовка молоді до забезпечення власної безпеки та безпеки інших людей у надзвичайних ситуаціях мирного і воєнного часу, до служби у Збройних Силах та інших військових формуваннях.

Здоров'я збережувальна компетентність як:

ключова формується на міжпредметному рівні шляхом оволодіння предметними компетенціями з урахуванням специфіки предметів та пізнавальних можливостей учнів основної школи;

предметна — у результаті засвоєння змісту предметів освітньої галузі і оволодіння учнями відповідними компетенціями.

Загальними змістовими лініями освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура» є здоров'я, фізична культура, безпека життєдіяльності, захист Вітчизни і цивільна оборона.

ОРІЄНТИР № 5

Додаток 1 до Державного стандарту БАЗОВИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ПЛАН загальноосвітніх навчальних закладів II—III ступеня									
Найменування освітньої галузі	Загальна кількість годин								
	II ступінь (5 —9 класи)			III ступінь (10 —11 класи)			Разом II і III ступені (5 —11 класи)		
	на тиждень	на рік	відсотків	на тиждень	на рік	відсотків	на тиждень	на рік	відсот-ків
Інваріантна складова									
Мови і літератури	45	1575	27	12	420	15,8	57	1995	23,4
Суспільствознавство	10	350	6	6	210	7,9	16	560	6,5
Мистецтво*	8	280	4,7				8	280	3,3
Математика	20	700	12	6	210	7,9	26	910	10,7
Природознавство	30	1050	18	6	210	7,9	36	1260	14,8
Технології*	14	490	8,3				14	490	5,7
Здоров'я і фізична культура**	20	700	12	6	210	7,9	26	910	10,7
Разом	147	5145	88	36	1260	47,4	183	6405	75
Варіативна складова									
1. Цикл профільних предметів***				24	840	31,6	24	840	10,2
* Освітні галузі «Технології» та «Мистецтво» у старшій школі належать до вибірково-обов'язкових предметів. ** Години, передбачені для фізичної культури освітньої галузі «Здоров'я і фізична культура», не враховуються під час визначення гранично допустимого навантаження учнів. *** Цикл профільних предметів складається із профільних предметів (наприклад, фізики та математики у класі фізико-математичного профілю); профільюючих предметів (наприклад, екології у класі біолого-хімічного профілю чи географії у класі економічного профілю), курсів профільного навчання (наприклад, країнознавства у класі профілю іноземної філології).									

Найменування освітньої галузі	Загальна кількість годин								
	II ступінь (5—9 класи)			III ступінь (10—11 класи)			Разом II і III ступені (5—11 класи)		
	на тиждень	на рік	відсотків	на тиждень	на рік	відсот-ків	на тиждень	на рік	відсот-ків
2. Цикл вибірково-обов'язкових предметів				6	210	7,9	6	210	2,5
3. Додаткові години на впровадження поглибленого вивчення окремих предметів, допрофільного та профільного навчання, на курси за вибором, факультативи, індивідуальні заняття	20	700	12	10	350	13,1	30	1050	12,3
Разом	20	700	12	40	1400	52,6	60	2100	25
Гранично допустиме навчальне навантаження	157	5495		66	2310		223	7805	
Усього (загальне навчальне навантаження)	167	5845	100	76	2660	100	243	8505	100

Додаток 2 до Державного стандарту ДЕРЖАВНІ ВИМОГИ до рівня загальноосвітньої підготовки учнів	
Зміст освіти	Державні вимоги до рівня загальноосвітньої підготовки учнів
I. Освітня галузь “Мови і літератури” Основна школа Мовний компонент Українська мова. Мови національних меншин (мови навчання і мови вивчення) <i>Мовленнєва лінія</i>	
Мовлення як засіб спілкування, пізнання і впливу. Ситуації і сфери спілкування. Форми мовлення. Види мовленнєвої діяльності. Культура спілкування. Стилі, типи і жанри мовлення	вміння розрізняти усне і писемне мовлення, розмовляти правильно і комунікативно доцільно, орієнтуватися в мовленнєвій ситуації, сферах спілкування, осмислювати, планувати і реалізувати задум, висловлювати, удосконалювати його, володіти всіма видами мовленнєвої діяльності (аудіювання, читання, говоріння, письмо), різними типами, стилями і жанрами мовлення з урахуванням ситуації спілкування, дотримуватися культури мовлення, правил спілкування і мовленнєвого етикету
<i>Аудіювання</i> Сприймання на слух, розуміння текстів, що належать до різних стилів, типів і жанрів мовлення	сприймати текст на слух, запам'ятовувати його зміст, виявляти розуміння тексту і підтексту прослуханого, визначати тему та основну думку твору, оцінювати почуте, аналізувати особливості мовної форми, користуватися різними видами слухання
<i>Говоріння</i> Переказування (докладне, стисле, вибіркове), діалогічні та монологічні висловлювання різних типів і стилів мовлення	переказувати (докладно, стисло, вибірково) вивчені, прослухані або прочитані твори, створювати діалогічні та монологічні тексти з урахуванням ситуації спілкування та комунікативного завдання, бути здатним висловлювати власну думку, аналізувати різні погляди на предмет обговорення, дотримуватися мовних, етичних норм та норм етикету, вміти удосконалювати власне мовлення
<i>Читання</i> Формування, розвиток техніки читання вголос і мовчки, розуміння самостійно прочитаних текстів, які належать до різних типів, стилів і жанрів мовлення	читати вголос і мовчки за визначеними програмою нормативами, розуміти, запам'ятовувати, різнобічно аналізувати зміст і форму прочитаного твору, вміти висловлювати власну думку про прочитане, самостійно працювати з текстом, користуватися різними видами читання
<i>Письмо</i> Побудова письмових текстів (монолог, діалог, полілог) різних типів, стилів і жанрів мовлення	письмово переказувати (докладно, стисло, вибірково), самостійно створювати письмові тексти, висловлювати в них власну думку про певну подію, ситуацію, прочитаний твір, дотримуватися вимог до мовлення, удосконалювати написане
<i>Фонетика. Орфоепія. Графіка</i> Звукова система мови. Складподіл. Наголос. Сильна і слабка позиції звуків у слові та позначення їх на письмі. Алфавіт. Звукове значення букв. Орфоепічні норми. Орфоепічний словник <i>Лексикологія і фразеологія</i> Лексичне значення слів і фразеологізмів. Однозначні та багатозначні, стилістично та емоційно нейтральні і стилістично та емоційно забарвлені слова. Пряме і переносне значення слова. Групи слів за значенням. Синоніми і антоніми, омоніми, пароніми. Групи слів за походженням, сферою використання. Фразеологізми, їх різновиди Етимологія слова. Навчальні словники різних видів <i>Будова слова. Словотвір</i> Будова слова і значення морфем. Способи творення слів. Морфемний і словотвірний словники	розрізняти звуки мови і букви, дотримуватися орфоепічних норм у власному мовленні, вільно користуватися алфавітом, орфоепічним словником визначати істотні ознаки лексикологічних понять і фразеологізмів, пряме і переносне значення слова, стилістично та емоційно нейтральні і стилістично та емоційно забарвлені слова, групи слів за значенням, походженням, сферою використання, використовувати слова і фразеологізми, тлумачити лексичне значення загальноживаних слів і фразеологізмів, добирати до них синоніми, антоніми, омоніми і пароніми пояснювати етимологію окремих слів, користуватися словниками
<i>Морфологія</i> Лексичне та граматичне значення слова. Частини мови. Граматичні характеристики частин мови. Роль частин мови у реченні. Довідники з морфології	розрізняти частини мови, визначати роль морфологічних засобів у побудові висловлювань, правильно і стилістично доцільно використовувати форми слів, що належать до різних частин мови, користуватися довідковою літературою

<i>Синтаксис</i> Синтаксичні одиниці, їх види, будова, способи вираження. Синтаксичні засоби, їх роль у побудові висловлювань. Способи передачі мовлення: пряма і непряма мова. Складне синтаксичне ціле. Довідники із синтаксису та пунктуації <i>Стилістика</i> Стилі. Стилістичні можливості мовних одиниць, їх функціонування у мовленні <i>Орфографія</i> Написання разом, окремо, через дефіс. Правила переносу слів. Орфографічні правила, списки слів для запам'ятовування. Орфографічний словник <i>Пунктуація</i> Розділові знаки, їх функції. Розділові знаки у простому і складному реченнях. Розділові знаки у прямій мові, діалозі. Довідники з пунктуації	пояснювати семантику, будову словосполучень, речень різних видів, визначати і будувати синтаксичні одиниці, висловлювати той самий зміст за допомогою різних синтаксичних засобів, будувати тематично цілісний, структурований зв'язний текст, користуватися довідниками
Основні загальнонавчальні, творчі вміння як предмет практичного засвоєння учнів. Основні комунікативні стратегії, стратегії співпраці	комунікативно доцільно використовувати стилістичні можливості вивчених мовних одиниць в усному і писемному мовленні
Сфери спілкування	визначати особливості національної культури, використовувати ці знання і знання, здобуті під час вивчення інших предметів, у власному мовленні, пояснювати значення слів, найуживаніших усталених висловів, сприймати зміст найвизначніших творів, використовувати їх у своєму мовленні, дотримуватися правил мовленнєвої поведінки відповідно до загальнолюдських норм і специфіки національної культури
<i>Особистісна</i> Тематичні блоки: Я, моя родина, друзі, відпочинок, дозвілля, відвідання магазину, покупки, природа і погода, охорона навколишнього природного середовища <i>Публічна</i> Тематичні блоки: Охорона здоров'я, улюблений письменник, улюблена книга, кіно і театр, телебачення, музика, молодіжна культура, наука, технічний прогрес, життя суспільства, подорож і екскурсії, пам'ятки культури, спорт, країна, мова якої вивчається	<i>аудіювання</i> розуміти зміст нескладних висловлювань, що стосуються особистісної, публічної, освітньої сфери спілкування, а також нескладних текстів пізнавального та країнознавчого характеру, повний зміст висловлювання вчителя і учнів, що стосуються особистісної, публічної, освітньої сфери, нескладні тексти, виділяти головну думку, використовуючи лінгвістичну та контекстуальну здогадку, прості пояснення, наприклад, щодо використання різних видів транспорту, пересування в незнайомому місті, основний зміст повідомлень, оголошень, репортажів, здобувати інформацію з радіо- та телепередач на побутову тематику
<i>Освітня</i> Тематичні блоки: Робота і професія, плани на майбутнє	<i>читання</i> розуміти зміст нескладних автентичних текстів різних жанрів і стилів, що співвідносяться з особистісною, публічною, освітньою сферами спілкування, користуватися словником та іншою довідковою літературою, розуміти основний зміст газетних, журнальних текстів, текстів науково-популярного і публіцистичного стилів, виділяти основну думку, уміти переглянути значний за обсягом текст (серію текстів) для пошуку необхідної інформації, здобувати інформацію з оголошень, проспектів, меню, розкладів, брошур, коротких офіційних документів
Активна і пасивна лексика. Фразеологічні ідіоми. Усталені вислови. Граматична система мови. Категорії, класи і структури нормативної граматички мови, яка вивчається. Багатозначність слів, їх зв'язок з контекстом. Граматична семантика. Система транскрипційних знаків	знати достатню кількість мовних одиниць для забезпечення комунікативних потреб (намірів) у межах визначених сфер і тематики спілкування, складати речення, необхідні для використання у найбільш типових ситуаціях спілкування, знати основні правила орфографії та пунктуації, уміти продукувати письмове повідомлення з дотриманням мовних правил
	<i>Соціокультурна лінія</i> Відомості, що стосуються: найтиповіших особливостей культури, звичаїв, традицій, свят, діячів літератури, мистецтва і науки, суспільно-політичних реалій та державної символіки, реалій побуту, культурних пам'яток, музеїв, театрів країни, мова якої вивчається
	<i>Діяльнісна (стратегічна) лінія</i> Стратегії комунікативної поведінки, що забезпечують ефективну мовленнєву взаємодію
	Літературний компонент Українська література. Світова література. Літератури національних меншин <i>Ціннісна лінія</i>
Популярні твори для дітей та юнацтва (твори морального змісту, про національні події, характери і традиції, пригодницькі, детективні, фантастичні, казкові твори) Художні твори різних родів і жанрів, які репрезентують ключові історико-літературні епохи	читати виразно, сприймати емоційно, осмислювати творчо художній текст, визначати головну думку прочитаного, авторську позицію, виявляти актуальні проблеми і певні художні особливості творів, висловлювати власне ставлення до відображених у художньому творі подій, образів, тем, ідей з урахуванням моральних цінностей і соціальних норм, знати основні етапи літературного процесу, авторів, назви їх творів, окремі факти біографії і творчості митців, їх внесок у розвиток національної і світової культури, уміти виконувати (усно і письмово) творчі роботи різних жанрів
	<i>Літературознавча лінія</i> Літературний твір як система. Засоби художньої виразності у творі. Поняття про літературний процес. Джерела знань про літературу
Література як мистецтво слова. Національне і загальнолюдське в літературному творі. Література в контексті культури	розуміти взаємозв'язок компонентів літературного твору, форми і змісту, знати визначення основних теоретико-літературознавчих понять і застосовувати їх під час інтерпретації та аналізу творів (окремих фрагментів і компонентів тексту), розрізняти напрями та течії, роди і жанри (їх суттєві ознаки), визначати жанрово-родову приналежність творів, провадити пошуково-дослідницьку діяльність у галузі літератури (збирання відомостей про письменників, систематизація фактів, проведення аналізу окремих літературних явищ, підготовка повідомлення тощо), користування літературознавчими словниками, енциклопедіями та іншими видами джерел
	<i>Культурологічна лінія</i> Література як мистецтво слова. Національне і загальнолюдське в літературному творі. Література в контексті культури
Спільне і відмінне в різних літературах (українській, світовій, національних меншин), у творах різних жанрів (казка фольклорна і літературна, оповідання, новела, повість, роман, поема, трагедія, комедія, драма). Вплив міфології і фольклору на літературу. Поняття про традиційне (вічне) в літературі	встановлювати специфіку літературного твору в системі інших видів мистецтва, виокремлювати в художніх творах специфічні особливості національної культури, визначати загальнолюдські цінності, втілені в художніх творах, знати характерні риси основних етапів літератури в контексті культури, виявляти зв'язки літератури з філософією, фольклором, міфологією, видами мистецтва (генетичні, типологічні, контактні), аналізувати та інтерпретувати твір у культурологічному контексті,
Реценція України у світовій літературі та культурі	виявляти повагу до самообутності художньої культури різних народів, сформований рівень особистості культури, розвиненості духовної та естетичної сфери
Священні книги людства як пам'ятки культури	встановлювати специфіку втілення окремих тем, ідей, сюжетів, образів, мотивів священних книг людства в літературі та інших видах мистецтва
Оригінал і переклад. Основні принципи художнього перекладу	оцінювати художню цінність творів, своєрідність художніх перекладів, у тому числі шляхом зіставлення їх з оригіналами

ОРІЄНТИР № 5

	Старша школа Мовний компонент Українська мова. Мови національних меншин (мова навчання і мова вивчення) Мовленнєва лінія	II. Освітня галузь “Суспільствознавство” Основна школа Історичний компонент
Культура мовлення. Стилї мови і мовлення. Стилїстичне розшарування мовних засобів. Основні комунікативні ознаки мовлення. Публічне і ділове мовлення	виділяти ознаки та особливості правильного і комунікативно доцільного мовлення, його стилів, жанрів, їх відмінності, розрізняти стилїстичні варіанти мовних засобів у текстах різних стилів і жанрів мовлення, володіти життєво необхідними мовленнєвими жанрами, готувати публічні виступи і виголошувати їх, брати участь у підготовці та веденні діалогу і полілогу з урахуванням відповідних вимог до культури спілкування і зразкового мовлення	Людина і суспільство в минулому. Історія як процес, наука і жива пам'ять про життя людей. Джерела знань про минуле. Час і простір в історії. Люди в історії. Історія родини, краю, України
	Мовна лінія	
Узагальнення, систематизація і поглиблення найважливіших відомостей з мови Текст, його будова. Норми літературної мови. Фонетика. Орфоепія. Лексикологія і фразеологія. Морфологічна будова слова Частини мови. Слово, словосполучення, речення. Члени речення. Просте і складне речення Система розділових знаків Написання слів з найуживанішими орфограмами, пунктограмами. Види мовних помилок і шляхи запобігання їм	класифікувати, систематизувати і узагальнювати вивчені поняття, правильно ставити розділові знаки у простому і складному реченнях відповідно до вивчених правил, доречно використовувати знання і виконувати вимоги до усного і писемного мовлення, використовувати граматичні форми відповідно до вивчених правил, знаходити мовні помилки і виправляти їх, здійснювати самоконтроль за результатами навчальних досягнень	Стародавній світ: людина у стародавню добу. Давні суспільства у світі та на території України. Становлення, розвиток та особливості цивілізації і держав Стародавнього Сходу та античної цивілізації. Антична спадщина і європейська цивілізація
	Соціокультурна лінія	
Найважливіші світоглядні, етичні, естетичні та інші поняття, ідеї, відомості, пов'язані з національною і світовою культурою	визначати найважливіші світоглядні, етичні та інші поняття, відомості, ідеї, відображені в мові, загальнолюдські моральні цінності, їх вияв у національних традиціях вміти узгоджувати власну мовленнєву і життєтворчу діяльність із засвоєними етичними, естетичними та іншими цінностями, урахувувати в мовленні особливості світогляду, культури певного народу	Середні віки: людина в Середньовіччі. Людина і природа у Середньовіччі. Велике переселення народів. Витоки українського народу. Становлення і розвиток середньовічних цивілізацій і держав. Великі імперії Середньовіччя. Київська та Галицько-Волинська держави та їх сусіди. Українські землі під політичним та культурним впливом інших держав. Кримське ханство
Відображення у мові особливостей картини світу, способу життя, мислення і культури, що характерні для певного народу		
	Діяльнісна (стратегічна) лінія	
Загальнонавчальні, творчі вміння як предмет практичного засвоєння. Комунікативні стратегії, стратегії співпраці	застосовувати загальнонавчальні, творчі вміння у різних життєвих і навчальних ситуаціях спілкування, користуватися комунікативними стратегіями, стратегіями співпраці	
	Іноземні мови Мовленнєва лінія	
Сфери спілкування Особистісна Тематичні блоки: Я, моя родина і друзі, дозвілля, харчування, покупки, природа і погода, проблема забруднення навколишнього природного середовища Публічна Тематичні блоки: Охорона здоров'я, літературні жанри, вітчизняні та зарубіжні письменники, кіно, театр, телебачення, образотворче мистецтво, музика, молодіжний рух в Україні та світі, наука і технічний прогрес, сучасні засоби комунікації та технології, життя суспільства, подорож, спорт, країна, мова якої вивчається Освітня Тематичні блоки: Шкільне життя, вибір професії	аудіювання розуміти висловлювання в межах запропонованих тем, а також автентичні, зокрема професійно орієнтовані, тексти, висловлювання вчителя і учнів, основний зміст пізнавальних радіо- і телерадіо, зміст дискусій, що відбувається в класі або подається у звукозапису читання розуміти тематичні автентичні, зокрема професійно орієнтовані, тексти різних жанрів і стилів (художні, науково-популярні, публіцистичні тощо), використовувати адекватні стратегії визначення невідомих мовних одиниць, аналізувати окремі уривки з тексту, визначати найбільш значущу інформацію, систематизувати і коментувати її говоріння монологічне мовлення без попередньої підготовки висловлювати відповідно до запропонованих сфер і тематики спілкування, відтворювати зміст прочитаного, побаченого або почутого, висловлюючи та обґрунтовуючи власне ставлення до осіб, подій, явищ, про які йдеться, брати участь у дискусіях, логічно та аргументовано висловлюватися з обговорюваних проблем, доводити власну точку зору і власне ставлення до них, складати план, тези для побудови мовленнєвих висловлювань	Ранній новий час: людина у ранньомодерну добу. Розширення європейської цивілізації на Схід і Захід. Зустріч цивілізацій. Українське пограниччя. Козацтво. Особливості розвитку українських земель у складі інших держав. Розвиток капіталістичних відносин та зміни в суспільстві. Становлення абсолютизму. Перші революції нового часу. Національно-визвольна війна українського народу. Гетьманщина
	діалогічне мовлення спілкуватися з носіями мови у межах визначеної тематики, використовувати відповідні мовні одиниці, у тому числі типові зразки мовленнєвого етикету, прийнятого в країні, мова якої вивчається, у разі потреби доречно користуватися компенсаторними засобами	Нові ідеї та якісні зміни у духовно-культурному, соціально-політичному та повсякденному житті суспільства
	письмо уміти створювати письмові мовленнєві висловлювання різних типів і жанрів у межах запропонованих сфер і тем, а також на основі почутого, побаченого, прочитаного і з власного життєвого досвіду, доречно використовуючи відповідні мовні засоби, висловлюючи власне ставлення та обґрунтовуючи власну думку про предмет спілкування	Новий час: людина в період формування індустріального суспільства. Промислова революція. Індустріалізація і монополії. Міграції. Зміни в житті і світогляді людей. Індустріальна та традиційні цивілізації. Завершення формування колоніальних імперій та початок боротьби за переділ світу. Імперіалізм. Українське національне відродження. Поліетнічність українських земель. Революції кінця XVIII—XIX століть. Влада і суспільство. Особливості економічної та соціально-політичної ситуації в українських землях у складі двох імперій
Активна і пасивна лексика, фразеологія, ідіоми, усталені вислови. Граматична система мови. Категорії, класи і структури нормативної граматики мови. Багатозначність слів, їх зв'язок з контекстом. Граматична семантика. Система транскрипційних знаків	знати достатню кількість мовних одиниць для комунікації у межах визначених сфер і тематики спілкування, а також основні правила орфографії та пунктуації, уміти продукувати письмове повідомлення з дотриманням мовних правил	
	Соціокультурна лінія	
Система світоглядних, культурознавчих, естетичних, етичних, історичних відомостей, відображених у мові, що вивчається. Відомості, що належать до культурних цінностей власного та інших народів, морально-етичних норм, особливостей вербальної та невербальної поведінки, що сприяють формуванню умінь міжкультурного спілкування у формі діалогу культур	відображати за допомогою мовних засобів бачення світу, способу життя та мислення, особливості культури певного народу, усвідомлювати їх відображення у мові, уміти спілкуватися з урахуванням таких особливостей з представниками різних культур, знати типові правила поведінки і дотримуватися їх під час спілкування	Знання і розуміння сутності подій, явищ і процесів нової доби, особливості соціально-економічних і політичних процесів у різних країнах та регіонах, міжнародних відносин періоду, риси і особливості процесу формування модерних націй та роль освіти у цьому процесі, суть основних ідейних течій епохи, їх роль у житті суспільства, уміти синхронізувати події, явища і процеси європейської історії та історії України, характеризувати повсякденне життя та духовний світ людини нового часу, розвиток науки і освіти, самостійно здобувати інформацію з історичної карти та використовувати її, порівнювати та аналізувати історичні явища і процеси, пояснювати причини та відмінності у темах модернізаційних процесів у різних регіонах, самостійно працювати з підручником та за вказівкою вчителя з додатковими джерелами інформації або нескладними добірками історичних джерел, застосовувати засвоєні знання і вміння у навчальній та життєвій ситуаціях, для самостійного пошуку та аналізу інформації з різних джерел і підготовки реферату з використанням двох чи більше джерел, виявляти ставлення до змін у житті та світогляді людей, діяльності ключових ідейно-політичних сил та історичних діячів епохи, оцінювати значення, наслідки та вплив таких історичних процесів, як модернізація, формування сучасних націй, революція, формування державних і політичних структур сучасного типу, головні ідейно-політичні течії епохи
	Діяльнісна (стратегічна) лінія	
Стратегії комунікативної поведінки, що забезпечують ефективну мовленнєву взаємодію	сприймати новий досвід, запам'ятовувати, аналізувати, узагальнювати його та відповідно діяти у навчальних і життєвих ситуаціях	Спільствознавчий компонент
	Літературний компонент Українська література. Світова література. Літератури національних меншин Ціннісна лінія	
Знакові твори різних жанрів. Роль художньої літератури в сучасному світі. Література як діалог	виявляти актуальність змісту, естетичну цінність творів, художні відкриття письменників, визначати ключові концепції людського буття в художній літературі, значення твору для суспільства, розв'язання моральних проблем особистості, аргументувати власну оцінку прочитаного вміти вести літературну дискусію (щодо твору, спадщини митців, тенденцій літератури), готувати публічні виступи, презентації, реферати щодо різних аспектів літератури	Людина у правових відносинах. Держава і право. Правовідносини. Правопорушення. Юридична відповідальність. Взаємозв'язок людини і держави. Конституційні права і свободи та обов'язки людини і громадянина. Людина — суб'єкт цивільних, сімейних, трудових, адміністративних, кримінальних та інших правовідносин
	Діяльнісна (стратегічна) лінія	
Людина в культурно-духовній сфері суспільного життя		знати і розуміти основні моральні норми та цінності, єдність біологічного і соціального в людині
Людина як біосоціальна істота та найвища цінність. Вільний розвиток людини. Соціальні норми. Цінності в житті людини і суспільства		уміти пояснювати, аналізувати та розв'язувати життєві проблеми з урахуванням моральних цінностей та соціальних норм, застосовувати засвоєні поняття і вміння під час розв'язування життєвих ситуацій та вибору моделей власної поведінки і взаємовідносин з іншими людьми, виявляти ставлення до поведінки людей з урахуванням соціальних норм і цінностей, оцінювати чесноти людей, власні вчинки та вчинки інших людей з погляду їх суспільної значущості
	Літературознавча лінія	Старша школа Історичний компонент
Поетика літературного твору, її складові, взаємозв'язок між ними	визначати поетичні особливості художнього твору, в тому числі жанрові, стильові, мовні та інші знати і застосовувати теоретико-літературознавчі поняття у процесі проведення різних видів аналізу, інтерпретації оригінальних і перекладних творів	знати і розуміти сутність історії як процесу, науки та живої пам'яті, можливість співіснування різних думок щодо однієї історичної події світової та української історії, місце України в сучасному світі, характерні риси, особливості, значення та наслідки подій, явищ і процесів в історії доби, уміти використовувати історичні події для пояснення явищ і процесів, самостійно здобувати з різних джерел інформацію з історії, аналізувати та співвідносити її, відрізняти факти від інтерпретації, оцінювати походження джерел, їх достовірність, висловлювати аргументовані судження про історичні явища та процеси, характеризувати зміну ролі жінок в суспільстві, застосовувати набуті знання та вміння для обґрунтованого пояснення минулого в різній формі з використанням відповідного понятійного апарату та історичних джерел, виявляти ставлення до змін у житті та світогляді людей, що відбуваються під впливом соціально-економічних і політичних процесів, діяльності ідейно-політичних сил та історичних діячів епохи, оцінювати українську історію в контексті світової та європейської історії, різні інтерпретації української та світової історії, значення, наслідки та впливи різних історичних явищ та процесів, місце України в історичних процесах XX—XXI століття
Тенденції літературного процесу	розуміти закономірності перебігу літературного процесу, їх відображення в художніх творах, взаємодію різних напрямів і течій, родів і жанрів	
Сучасні бібліотеки, електронні ресурси	користуватися різними видами ресурсів з питань художньої літератури (словники, довідники, монографії, літературно-критичні статті, наукові статті, Інтернет тощо)	
	Культурологічна лінія	
Специфіка сучасної культури і літератури	орієнтуватися у світі художньої літератури і культури, виявляти сучасні тенденції в національній і світовій культурі і літературі, знати сучасних авторів та їх актуальні твори	Людина в суспільно-політичній сфері
Масова і класична література. Джерела і фактори розвитку літератури	розрізняти класичну і масову літературу, їх особливості і функції визначати фольклорну і міфологічну основу художніх творів, їх зв'язок із розвитком філософської думки, релігії, національно-культурними особливостями народів (регіонів, країн)	Людина в суспільно-політичній сфері
Літературні місця України	знати пам'ятні місця України, пов'язані з життям і творчістю видатних митців України і світу	Людина в суспільно-політичній сфері
	Компаративна лінія	
Традиції і новаторство в літературі	знати специфіку втілення традиційних тем, образів, сюжетів і мотивів у художніх творах різних часів і народів	Типи суспільств. Політика. Політична система і влада в Україні. Демократія. Громадянське суспільство
Літературні зв'язки (контактні, генетичні, типологічні, інтертекстуальні)	встановлювати спільні закономірності розвитку різних літератур, видів мистецтва з'являти художні твори в різних аспектах (проблемно-тематичному, сюжетному, образному та інших), розкривати специфіку втілення актуальних тем у різних національних літературах, виявляти національні образи світу і характерні в літературі, схожість і відмінність авторської позиції митців	знати і розуміти сутність і структуру суспільства, політичної системи і влади, ознаки та особливості полікультурного та громадянського суспільства, форми участі громадян у житті суспільства і держави, вміти характеризувати політичну систему України, механізми функціонування політичної системи та влади в Україні, виклики і загрози XXI століття, пояснювати сутність і ознаки демократії, громадянського суспільства, участі та лідерства, сталого розвитку, аналізувати та інтерпретувати інформацію засобів масової інформації та інших джерел, застосовувати засвоєні поняття та вміння в процесі власної участі у житті громади, держави, суспільства, колективному прийнятті суспільних рішень та розв'язанні соціальних проблем, виявляти ставлення до глобальних проблем і викликів сучасного світу та шляхів їх розв'язання, політичних процесів в Україні, оцінювати
Види художнього перекладу та їх специфіка	визначати особливості різних видів художнього перекладу, з'являти їх з текстом оригіналу	

ОРІЄНТИР № 5

Людина в соціальній сфері		політичні системи і режими, роль політичної еліти, діяльність місцевого самоврядування, атрибути громадянського суспільства, роль засобів масової інформації	
Соціальні інститути суспільства. Етика сімейних відносин. Міжнаціональні відносини. Глобалізація. Інформаційне суспільство.		знати і розуміти соціальну структуру сучасного суспільства, ознаки соціальної стабільності і безпеки, різні типи комунікації, проблеми сучасного соціального розвитку суспільства, уміти розв'язувати нескладні конфліктні ситуації за допомогою відповідних стратегій, виявляти стереотипи та прояви дискримінації, зокрема в міжетнічних і міжконфесійних відносинах, прояви конкурентної та солідарної комунікації, застосовувати засвоєні поняття і вміння у процесі власного спілкування і співпраці у групі, колективі, взаємодії із соціальними інститутами сучасного суспільства, висловлювати ставлення до дискримінації та інших проявів соціальної небезпеки, оцінювати роль і значення сім'ї для особистості та суспільства, роль стереотипів у житті людини, співпрацю як перспективу розвитку соціуму	
Людина у правовій сфері		знати і розуміти поняття, пов'язані із правовою сферою суспільного життя та окремими галузями права України, ознаки і склад правопорушення, ознаки, принципи, підстави, цілі юридичної відповідальності, основи організації державної влади і місцевого самоврядування в Україні, уміти характеризувати правові явища і процеси, соціальне призначення держави та права, склад правовідносин, види правопорушень та юридичної відповідальності, застосовувати норми різних галузей права України під час проведення аналізу життєвих ситуацій, їх розв'язання та вибору моделей поведінки відповідно до норм права, власних суб'єктивних прав і законних інтересів, виявляти ставлення до ролі держави та права у житті суспільства і людини, права як мистецтва добра і справедливості, реалізації, охорони, захисту прав і свобод людини і громадянина в Україні, оцінювати сучасний стан побудови в Україні демократичної, правової та соціальної держави, життєві ситуації з позицій галузевого законодавства, правопорушення за ступенем їх суспільної небезпеки	
Людина в економічній сфері		знати і розуміти сутність і структуру економіки та економічних відносин, економічних системи України, функціонування ринку праці, бюджетної, фінансової, податкової системи, сутність підприємництва, уміти аналізувати економічні відносини, використовуючи при цьому історичний підхід, критичне мислення та елементи логіки, добирати джерела економічної інформації та працювати з економічними даними, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між економічними подіями на міжнародній арені та в Україні, аналізувати та враховувати фінансові ризики, застосовувати набуті знання і вміння під час планування домашнього господарства та бюджету родини, формування власних професійних цілей та вибору шляхів їх досягнення, виявляти ставлення до власних економічних потреб та шляхів їх задоволення, оцінювати особливості сучасного ринку праці в Україні, наявні економічні ресурси, можливість розроблення та реалізації особистих економічних проєктів, розуміти об'єктивні причини глобалізації	
Людина в культурно-духовній сфері		знати і розуміти цінності і духовний світ сучасної людини, необхідність принципів і норм моралі, способи та інструменти пізнання світу і самореалізації людини, уміти визначати життєві цілі та орієнтири, пріоритети, планувати власне життя і самореалізацію, складати власні плани самоосвіти, застосовувати набуті знання і вміння під час визначення варіантів самореалізації та поведінки відповідно до норм і цінностей суспільства, виявляти ставлення до ролі науки і освіти в житті людини і суспільства, ролі релігії в житті суспільства, оцінювати значення свободи совісті, різні підходи до світобачення та світосприйняття	
III. Освітня галузь "Мистецтво"		III. Освітня галузь "Мистецтво"	
Освітня школа		Освітня школа	
Музична змістова лінія		Музична змістова лінія	
Особистісне художньо-естетичне сприймання музики українських і зарубіжних композиторів у широкому діапазоні її видів, жанрів і форм (хорової, симфонічної, вокальної, інструментальної тощо). Аналіз та інтерпретація інтонаційно-образного змісту музичних творів. Зв'язок музики з іншими видами мистецтва. Особливості музичної мови. Практичне засвоєння основних музичних понять і термінів. Розвиток дитячого голосу, виконання народних і професійних (класичних та сучасних) пісень. Вивчення українського фольклору (автентичного та стилізованого). Елементи гри на музичних інструментах: народних, сучасних (електронних). Імпровізація (вокальна, інструментальна)		знати основні риси творчості відомих композиторів минулого і сучасності, характерні ознаки народної музичної творчості, виявляти власне естетичне ставлення до неї, оцінювати та інтерпретувати зміст музичних творів, розуміти значення музики в житті людини та суспільства, уміти аналізувати музичні твори, простежувати та усвідомлювати розвиток музичного образу, застосовуючи відповідну термінологію, вокально-хорові навички під час виразного виконання народних і професійних пісень, елементарні навички гри на музичних інструментах та імпровізації у процесі творчого самовираження, виявляти естетичне ставлення до музичного мистецтва, виражати власні оцінні судження у процесі комунікації	
Образотворча змістова лінія		Образотворча змістова лінія	
Особистісне художньо-естетичне сприймання творів українського та зарубіжного образотворчого мистецтва в його видовій, жанровій та стильовій різноманітності. Особливості мови образотворчого мистецтва (графіки, живопису, скульптури, декоративно-ужиткового мистецтва, архітектури, дизайну). Явища синтезу мистецтв. Аналіз та інтерпретація творів візуальних мистецтв, визначення взаємозв'язків з іншими видами мистецтва. Практичне засвоєння основних понять і термінів. Особливості створення художнього образу, цілісність змісту і форми мистецького твору. Виконання композицій за допомогою різноманітних видів мистецької техніки із застосуванням відповідних художніх матеріалів		знати основні засоби виражальні засоби графіки, живопису, скульптури, декоративно-ужиткового мистецтва, архітектури, дизайну, розуміти жанрові і стильові особливості візуальних мистецтв, синтезу мистецтв, значення візуальних мистецтв у житті людини та суспільства, уміти аналізувати та інтерпретувати візуальні твори різних жанрів і стилів, застосовуючи відповідну термінологію, застосовувати набуті знання і вміння у процесі створення художніх образів на площині та в об'ємі з використанням різних художніх технік і матеріалів, виражаючи власні почуття, емоції, думки, ставлення, виявляти естетичне ставлення до творів візуальних мистецтв у єдності змісту і форми, виражати власні оцінні судження у процесі комунікації	
Культурологічна змістова лінія		Культурологічна змістова лінія	
Мистецтво — провідна складова художньої культури		Мистецтво — провідна складова художньої культури	
Різноманітність видів мистецтва та їх жанрові, національні та регіональні особливості. Роль мистецтва в культурному розвитку суспільства і особистості. Жанрова палітра музичного мистецтва та його значення в культурному розвитку людини і суспільства. Видові та жанрові особливості візуальних мистецтв, їх значення в культурному розвитку людини і суспільства. Театр як синтетичний вид мистецтва, його жанри та значення в культурному розвитку людини і суспільства. Види театру. Екранні мистецтва та їх роль у житті людини і суспільства. Основні жанри, художні засоби кінематографа. Синтез мистецтв у кіно. Телебачення як засіб масової комунікації. Художні напрями та стилі. Сутність художньої культури як духовного явища. Художня культура і середовище. Художня культура рідного краю. Поліхудожній образ світу. Аналіз, інтерпретація та оцінювання творів мистецтва. Практичне засвоєння основних понять і термінів художньої культури		знати видатні твори мистецтва різних видів і жанрів, основні види, жанри і форми музичного мистецтва, видові та жанрові особливості візуальних мистецтв, жанри театру як синтетичного виду мистецтва, особливості театрального мистецтва, основні жанри кінематографа, художні напрями та стилі, розуміти мистецтво як провідну складову художньої культури та соціальне явище, значення музичного мистецтва, візуальних та екранних мистецтв у культурному розвитку людини і суспільства, сутність художньої культури, її роль у суспільстві та духовному житті людини, уміти аналізувати та інтерпретувати твори мистецтва у процесі комунікації, виражати ціннісне ставлення до них, використовувати світовий інформаційний простір з метою художньої самореалізації, застосовувати набутий естетичний досвід у власній художньо-творчій діяльності та у процесі культурного самовираження	
Старша школа		Старша школа	
Культурологічна змістова лінія		Культурологічна змістова лінія	
Особливості розвитку художніх стилів і напрямів українського мистецтва. Спадщина видатних українських митців. Багатогранність української мистецької спадщини як складової світової культури. Особливості розвитку світового мистецтва, його видові та стильові особливості. Світова художня культура та її роль у розвитку людства. Спадщина видатних митців світу. Цілісність та національно-історична своєрідність культур різних країн світу. Художня культура і середовище. Полікультурний образ світу. Медіа-культура та її особливості. Культура і суспільство, значення мистецтва в духовному розвитку особистості. Мистецтво як посередник між культурами світу. Аналіз, інтерпретація та оцінювання творів мистецтва. Практичне засвоєння основних понять і термінів художньої культури		знати творчу спадщину відомих представників українського та світового мистецтва, особливості розвитку українського мистецтва та мистецтва різних країн світу, його видові та стильові ознаки, розуміти сутність культури, її роль у суспільстві та духовному житті людини, сутність полікультурного діалогу в сучасному житті, особливості та роль засобів масової інформації в сучасному суспільстві, уміти оцінювати, порівнювати і знаходити спільне та відмінне у творчих здобутках митців різних країн, виражати ціннісне ставлення до творів мистецтва у процесі їх аналізу та інтерпретації, застосовуючи відповідну термінологію, виявляти естетичне ставлення до класичного і сучасного мистецтва, застосовувати отримані знання і набутий естетичний досвід у власній художньо-творчій діяльності та процесі культурного самовираження	
IV. Освітня галузь "Математика"		IV. Освітня галузь "Математика"	
Освітня школа		Освітня школа	
Числа		Числа	
Натуральні, цілі, раціональні, дійсні числа. Звичайні дробі. Десяткові дробі. Арифметичні дії над числами. Наближені обчислення. Відсотки. Відсоткові розрахунки. Пропорції		знати і розуміти, що таке натуральне, ціле, раціональне, дійсне число та числові множини, можливість подання раціональних чисел звичайними дробами, а дійсних — нескінченими десятковими дробами, уміти порівнювати числа, округлювати їх, виконувати арифметичні дії над раціональними числами та над їх наближеними значеннями, зображати числа точками на координатній прямій, проводити відсоткові розрахунки, застосовувати властивості пропорції, числа для знаходження та опису кількісних характеристик реальних процесів та явищ	
Вирази		Вирази	
Числові вирази і вирази із змінними. Степінь з натуральним і цілим показниками. Арифметичний квадратний корінь.		знати і розуміти, що таке числовий вираз і вираз із змінними, одночлен, многочлен та дробові вирази, означення степеня з натуральним і цілим показниками, означення арифметичного квадратного кореня, властивості степеня та квадратного кореня, уміти записувати число у стандартному вигляді, знаходити значення числового виразу і виразу із змінними при заданих значеннях змінних, перетворювати цілі і дробові вирази та нескладні вирази з квадратними коренями, застосовувати вивчені властивості дій над виразами під час розв'язування задач	
Рівняння і нерівності		Рівняння і нерівності	
Рівняння і нерівності з однією змінною: лінійні, квадратні. Рівняння з двома змінними. Системи двох рівнянь з двома змінними. Системи лінійних нерівностей з однією змінною. Застосування рівнянь та їх систем під час розв'язування задач		знати і розуміти, що таке рівняння, нерівність та їх розв'язання, означення і властивості лінійних та квадратних рівнянь і нерівностей, уміти розв'язувати лінійні та квадратні рівняння і нерівності, деякі типи систем двох рівнянь з двома змінними, складати рівняння і системи рівнянь за умовою текстової задачі, формуючи у такій спосіб математичні моделі реальних процесів, інтерпретувати графічне розв'язання рівнянь, нерівностей та їх систем, застосовувати відповідні рівняння і нерівності та їх системи для аналітичного опису відношень між реальними величинами, зокрема геометричними та фізичними	
Функції		Функції	
Функція. Лінійна функція. Обернена пропорційність. Квадратична функція. Числові послідовності		знати і розуміти, що таке координатна пряма і координатна площина, означення функціональної залежності між змінними, способи задання функції, означення та властивості лінійної, квадратичної функції, функції оберненої пропорційності, функції числової послідовності, арифметичної та геометричної прогресії, уміти визначати координати точки на площині, будувати точки за заданими їх координатами, будувати та аналізувати графіки функцій, зокрема лінійної, квадратичної функцій, функції оберненої пропорційності, розв'язувати задачі із застосуванням формул загального члена та суми перших членів прогресії, застосовувати функціональні залежності для створення математичних моделей реальних процесів та явищ	
Елементи комбінаторики, теорії ймовірності та статистики		Елементи комбінаторики, теорії ймовірності та статистики	
Множини. Комбінаторні правила суми та добутку. Ймовірність випадкової події. Способи подання даних та їх обробки		знати і розуміти, що таке множина, елемент множини, комбінаторна задача, комбінаторні правила суми та добутку, випадкова подія, ймовірність випадкової події, що таке статистичне дослідження та його складові, уміти розв'язувати найпростіші комбінаторні задачі шляхом розгляду можливих варіантів, застосовувати комбінаторні правила суми та добутку під час розв'язування найпростіших комбінаторних задач, обчислювати частоту випадкової події та оцінювати її ймовірність, обчислювати ймовірність випадкової події в досліді з рівноможливими результатами, подавати та аналізувати дані у вигляді таблиці, графіків, діаграм різних типів, робити висновки, аналізуючи дані у простих статистичних дослідженнях, застосовувати оцінку ймовірності випадкової події для характеристики випадкового явища, ймовірнісні властивості навколишніх явищ для прийняття рішень	
Геометричні фігури		Геометричні фігури	
Найпростіші геометричні фігури на площині та їх властивості. Трикутники, многокутники, коло і круг. Рівність і подібність геометричних фігур. Побудова циркулем і лінійкою. Геометричні перетворення на площині. Координати і вектори на площині. Геометричні фігури у просторі (площина, куб, прямокутний паралелепіпед, призма, піраміда, куля і сфера, циліндр і конус)		знати і розуміти означення геометричних фігур на площині, наведених у змісті освіти, рівності та подібності геометричних фігур, їх властивості, зміст таких понять, як геометричні перетворення, координати і вектори на площині та їх основні властивості, уміти розпізнавати і зображувати геометричні фігури на площині, їх елементи та взаємне розміщення фігур, класифікувати за певними ознаками геометричні фігури на площині, виконувати основні побудови на площині циркулем і лінійкою, обґрунтовувати певні властивості геометричних фігур, виконувати основні операції над векторами, розпізнавати геометричні фігури у просторі та їх елементи, співвідносити геометричні фігури у просторі з об'єктами навколишньої дійсності, застосовувати вивчені означення, властивості і методи до розв'язування найпростіших задач, зокрема прикладного змісту	
Геометричні величини		Геометричні величини	
Довжина відрізка, кола. Міра кута. Площа і об'єм		Довжина відрізка, кола, міра кута, площа та об'єм геометричної фігури, формули для обчислення довжини, площі та об'єму певних геометричних фігур, уміти вимірювати лінійні і кутові величини за допомогою інструментів, обчислювати лінійні і кутові величини, зокрема, використовуючи координати і вектори, обчислювати площі і об'єми геометричних фігур з використанням відповідних формул, розв'язувати трикутники, застосовувати відповідні формули та алгоритми до розв'язування простіших задач прикладного змісту	
Вирази		Вирази	
Узагальнення поняття степеня Синус, косинус, тангенс, котангенс кута та числа. Логарифм. Степеневі, тригонометричні, ірраціональні, показникові, логарифмічні вирази та їх перетворення		знати і розуміти означення синуса, косинуса, тангенса та котангенса, тригонометричні формули, що таке корінь n-го степеня, степінь з раціональним і дійсним показниками та їх властивості, означення логарифма та його властивості, уміти знаходити значення виразів, наведених у змісті освіти, за значеннями змінних, які входять до них, перетворювати тригонометричні вирази, вирази із степенями і коренями, логарифмічні вирази, застосовувати відповідні формули та алгоритми під час розв'язування задач	
Рівняння і нерівності		Рівняння і нерівності	
Ірраціональні, тригонометричні, показникові, логарифмічні рівняння. Показникові і логарифмічні нерівності		знати і розуміти, що таке ірраціональні, тригонометричні рівняння та показникові, логарифмічні рівняння і нерівності, основні методи їх розв'язування, уміти розв'язувати нескладні ірраціональні, тригонометричні рівняння та показникові, логарифмічні рівняння і нерівності, застосовувати відповідні рівняння і нерівності для аналітичного опису відношень між реальними, зокрема геометричними та фізичними, величинами	
Функції		Функції	
Властивості функцій. Степенева, тригонометричні, показникова та логарифмічна функції. Похідна. Інтеграл		знати і розуміти означення характерних властивостей функцій (зростання, спадання, парність тощо), означення та властивості степеневої, тригонометричної, показникової та логарифмічної функцій, зміст поняття неперервної функції, диференційованої функції, означення та властивості похідної та первісної, уміти будувати та аналізувати графіки функцій, зокрема степеневої, тригонометричної, показникової та логарифмічної функцій, знаходити похідні та первісні деяких функцій, застосовувати похідну для встановлення властивостей функцій та побудови їх графіків, первісну та інтеграл — для обчислення площі і геометричних фігур	
Елементи комбінаторики, теорії ймовірності та статистики		Елементи комбінаторики, теорії ймовірності та статистики	
Класичне визначення ймовірності випадкової події. Комбінаторний підхід до обчислення ймовірностей випадкових подій. Генеральна сукупність та вибірка Мода, медіана, середнє значення		знати і розуміти, що таке перестановки, розміщення, комбінації (без повторень), класичне визначення поняття ймовірності, що таке генеральна сукупність та вибірка, означення середнього значення, моди та медіани вибірки, уміти обчислювати в найпростіших випадках кількість перестановок, розміщень, комбінацій, обчислювати ймовірності випадкових подій, використовуючи класичне визначення та комбінаторні правила і формули, обчислювати середнє значення, моду і медіану вибірки та інтерпретувати одержані результати, застосовувати ймовірнісні характеристики навколишніх явищ для прийняття рішень	
Геометричні фігури		Геометричні фігури	
Аксиоми стереометрії. Взаємне розміщення прямих і площин у просторі. Многогранники і тіла обертання, їх види та властивості Геометричні перетворення у просторі. Координати і вектори у просторі		знати і розуміти аксиоми стереометрії та висновки з них, визначення понять многогранника (призми, піраміди), тіла обертання (кулі, сфери, циліндра, конуса), властивості зазначених геометричних фігур, визначення понять геометричних перетворень, координат і векторів у просторі та їх основні властивості, уміти розрізняти означувані та неозначувані поняття, аксиоми і теореми, класифікувати за певними ознаками взаємне розміщення прямих, прямих і площин, площин у просторі, просторові тіла, зображувати просторові геометричні фігури та їх елементи, застосовувати вивчені означення, властивості та методи стереометрії під час розв'язування найпростіших задач, зокрема прикладного змісту, для дослідження властивостей реальних об'єктів	
Геометричні величини		Геометричні величини	
Відстані у просторі. Міри кутів між прямими і площинами. Площі поверхонь і об'єми тіл		знати і розуміти, що таке відстань (від точки до прямої, від точки до площини, між мимобіжними прямими, від прямої до паралельної їй площини, між паралельними площинами), міра кута (між прямими, між прямою і площиною, між площинами), площа поверхні та об'єм геометричного тіла, формули для обчислення площ поверхонь та об'ємів многогранників і тіл обертання, уміти обчислювати відстані та міри кутів, зокрема використовуючи координати і вектори у просторі, розв'язувати найпростіші задачі на вимірювання і обчислення площ поверхонь і об'ємів тіл, застосовувати вивчені означення, властивості і формули до розв'язування найпростіших задач прикладного змісту, суть яких полягає в обчисленні площ поверхонь і об'ємів тіл	
V. Освітня галузь "Природознавство"		V. Освітня галузь "Природознавство"	
Освітня школа		Освітня школа	
Загальноприродничий компонент		Загальноприродничий компонент	
Об'єкти і явища природи. Природні і штучні системи		знати різноманітність об'єктів і явищ у природі, властивості тіл, речовин, природних і штучних систем, розуміти взаємозв'язки між об'єктами і	

	явищами природи, уміти порівнювати об'єкти природи за кількома ознаками, розпізнавати, описувати явища природи, пояснювати причини та повторюваність явищ природи, застосовувати набуті знання у практичній діяльності та повсякденному житті, виявляти бережливе ставлення до об'єктів живої і неживої природи, оцінювати значення природних і штучних систем у природі та житті людини	Фізика як природнича наука. Методи наукового пізнання	Фізичний компонент
Методи пізнання природи. Природознавство — комплекс наук про природу	знати прилади і пристрої, що використовуються у процесі вивчення об'єктів і явищ природи, науки, які вивчають природу, методи пізнання природи (спостереження, дослідження, експеримент), уміти проводити прості досліді з метою вивчення об'єктів і явищ природи, користуватися найпростішими вимірювальними приладами і дотримуватися правил безпеки виконання дослідів, застосовувати набуті вміння у процесі пізнання природи, під час виконання навчальних і практично зорієнтованих завдань, виявляти ставлення та оцінювати роль природничого знання у різних галузях людської діяльності	Речовина і поле. Будова речовини і структурні рівні фізичного світу. Гравітаційне поле. Електромагнітне поле. Світло	знати історію розвитку фізичних знань, імена відомих учених-фізиків, фізичні характеристики стану природного середовища, сферу застосування фізичних законів, розуміти органічну єдність людини та природи, цілісність фізичної картини світу, етапи пізнавальної діяльності у фізичних дослідженнях, параметри безпечної життєдіяльності людини, уміти застосовувати здобуті знання для пояснення фізичних явищ і процесів, практичного використання фізичних явищ і законів у технічних пристроях, на виробництві, у різних сферах життєдіяльності людини, використовувати експериментальні і теоретичні методи наукового пізнання під час проведення досліджень фізичних явищ і процесів, розв'язувати фізичні задачі, виявляти ставлення до ролі фізичних знань у житті людини, суспільному розвитку, техніці, розвитку сучасних технологій, оцінювати межі застосування фізичних законів і теорій
Земля — планета Сонячної системи. Умови життя на Землі	знати про Всесвіт і Сонячну систему як його складову, головні умови життя на Землі, розуміти зв'язок між небесними і земними явищами природи, значення факторів середовища для живих організмів, уміти пояснювати будову і рухи Землі, вплив факторів середовища на живі організми		знати про дві форми існування матерії, основні поняття і фізичні величини для опису явищ і процесів макро- і мікросвіту, основні характеристики гравітаційного та електромагнітного полів, розуміти атомно-молекулярну будову речовини, механізм перетворення атомних ядер, особливості гравітаційного, електричного та магнітного полів, поширення світла в різних середовищах, уміти застосовувати здобуті знання для пояснення агрегатних станів речовини, властивостей речовини та поля, виявляти ставлення до раціонального використання природних ресурсів і енергії, оцінювати прояв гравітаційного та електромагнітного полів, їх вплив на навколишнє природне середовище і організм людини
Людина і природа. Природне середовище і життя людини. Охорона і збереження природи	знати компоненти середовища існування людини, природу рідного краю, екологічно небезпечні фактори для здоров'я людини, екологічні проблеми людства, розуміти значення природних умов для життя і діяльності людини, призначення Червоної книги і природоохоронних територій, уміти пояснювати наслідки впливу діяльності людини на природу, застосовувати знання для забезпечення безпеки життя і охорони навколишнього природного середовища, висловлювати судження щодо необхідності охорони природи і раціонального використання природних ресурсів, виявляти ставлення і брати особисту посильну участь у збереженні природи	Рух і взаємодії. Фундаментальні взаємодії. Фізична суть механічних, теплових, електромагнітних, оптичних, ядерних явищ	знати фізичну суть механічних, теплових, електричних, магнітних, світлових, ядерних явищ і процесів та фізичні величини, що їх характеризуюють, розуміти прояв і наслідки фундаментальних взаємодій, основні закони і закономірності, що характеризують механічний рух і взаємодію, тепловий рух, взаємодію електрично заряджених тіл, електричний струм у різних середовищах, електромагнітні явища, фізичні основи і принципи дії машин та механізмів, засобів зв'язку, побутових приладів, уміти застосовувати здобуті знання для пояснення фізичних явищ і процесів у навколишньому природному середовищі, розв'язувати фізичні задачі, досліджувати фізичні явища і процеси, виявляти ставлення до ролі фізики в розвитку інших природничих наук, техніки і технологій, застосування досягнень фізики для раціонального природокористування та запобігання їх шкідливого впливу на навколишнє природне середовище і організм людини
	Біологічний компонент		Хімічний компонент
Біологія — наука про пізнання живої природи. Методи наукового пізнання живої природи. Загальні властивості живих систем	знати історію розвитку біологічних знань, загальні властивості живих систем, методи пізнання живої природи, уміти користуватися приладами під час проведення біологічних досліджень, дотримуватися правил безпеки під час проведення дослідів, спостерігати, описувати, порівнювати біологічні об'єкти та процеси, проводити самоспостереження, користуватися різними джерелами біологічної інформації, застосовувати біологічні знання, інформацію і методи дослідження для виконання практичних завдань у повсякденному житті, оцінювати досягнення біологічної науки та її вплив на розвиток суспільства і поліпшення умов життя, збереження здоров'я людини і всього живого на Землі, виявляти власне ставлення до ролі біологічних знань у формуванні сучасної природничо-наукової картини світу	Хімічний елемент. Атом. Елементи-органогени. Періодичний закон і періодична система хімічних елементів	знати будову атома, відмінності елементного складу органічних і неорганічних речовин, назви і символи хімічних елементів, структуру періодичної системи, а також про існування стабільних та радіоактивних нуклідів, уміти визначати значення валентності та ступеня окиснення елементів у сполуках, складати хімічні формули за значеннями валентності та ступеня окиснення, пояснювати фізичну суть періодичного закону, характеризувати хімічні елементи за будовою атома та положенням у періодичній системі, застосовувати періодичний закон для передбачення властивостей речовин, висловлювати судження про необхідність дотримання радіаційної безпеки, оцінювати наукове значення періодичного закону
Клітина — елементарна одиниця живої природи	знати хімічний склад, загальний план будови і процеси життєдіяльності клітин організмів різних царств живої природи, розуміти, що клітина є елементарною структурною і функціональною одиницею живої природи, уміти порівнювати будову і функції клітин різних організмів, виготовляти прості мікропрепарати клітин, вивчати та описувати їх будову з використанням метода мікроскопії, застосовувати знання про клітину для пояснення процесів життєдіяльності об'єктів живої природи, висловлювати судження про єдність живої природи на основі знань про клітину	Речовина. Прості та складні речовини. Основні класи неорганічних речовин. Найважливіші органічні сполуки. Дисперсні системи. Розчини. Електролітична дисоціація	знати йонний, ковалентний, водневий і металічний хімічні зв'язки, назви, склад, властивості та способи добування основних класів неорганічних сполук та найважливіших органічних сполук, види дисперсних систем, розчинів, розуміти зміст хімічних формул речовин, природу хімічних зв'язків, механізми їх утворення, суть процесів розчинення і дисоціації сполук у водних розчинах, уміти розрізняти речовини та матеріали, прості та складні речовини, органічні та неорганічні речовини, метали та неметали, фізичні та хімічні властивості речовин, дисперсні системи, пояснювати властивості речовин на основі їх складу і будови, складати відповідні рівняння хімічних реакцій, робити розрахунки за хімічними формулами, обчислювати кількість речовини, масову частку розчищеної речовини, висловлювати судження про згубну дію алкоголю на організм людини, оцінювати значення розчинів та дисперсних систем у природі, роль неорганічних і органічних речовин у житті людини, їх вплив на навколишнє природне середовище
Організм. Особливості будови, функціонування та розвитку організмів різних царств. Біосоціальна природа людини. Людина та її здоров'я	знати будову, функціонування, розвиток і поведінку організмів, принципи роботи регуляторних систем, життєві цикли організмів, біологічні основи розмноження, вирощування рослин і тварин, зв'язок організмів різних царств та екологічних груп із середовищем існування, розуміти, що будь-який організм є цілісною біологічною системою, а також розуміти біосоціальну природу людини, уміти пояснювати процеси життєдіяльності та основні властивості живих систем, виявляти взаємозалежність організмів та їх пристосованість до умов середовища, доглядати за рослинами і тваринами, застосовувати знання і вміння під час надання першої долікарської допомоги, вести здоровий спосіб життя, виявляти ставлення до об'єктів живої природи, власного здоров'я і здоров'я інших людей як найвищої цінності		
Надорганізмові системи. Біосфера і людина. Збереження і охорона різноманіття живої природи	знати надорганізмові системи (популяція, екосистема, біосфера), основні типи взаємозв'язків між організмами, між організмами та середовищем існування, екологічні фактори, природоохоронні території та заходи, розуміти, що збереження біосфери є умовою сталого розвитку суспільства та життя на Землі, уміти виявляти біотичні та абіотичні зв'язки, антропічні впливи у природі, прогнозувати наслідки господарської діяльності людини на екосистему і стан здоров'я людей, проектувати відновлення екосистеми, висловлювати судження щодо значення стабільності навколишнього природного середовища для розвитку екосистеми і біосфери, оцінювати стан навколишнього природного середовища в Україні і своїй місцевості	Хімічна реакція. Типи хімічних реакцій. Рівняння хімічних реакцій	знати ознаки та умови перебігу хімічних реакцій, розуміти суть закону збереження маси речовини, зміст рівнянь хімічних реакцій, уміти розрізняти фізичні та хімічні явища, хімічні реакції різних типів, застосовувати закон збереження маси речовин для складання рівнянь хімічних реакцій, проведення розрахунків за хімічними рівняннями, висловлювати судження про роль хімічних процесів у природі та побуті
Систематика та еволюція організмів	знати основи класифікації, характерні ознаки організмів основних таксонів, їх укладення у процесі еволюції, сучасну систему органічного світу і систематичне положення людини в ній, уміти порівнювати організми різних таксонів, застосовувати знання для побудови класифікації, аналізувати інформацію про походження життя на Землі та походження людини, оцінювати значення різноманітності живих організмів у природі та господарській діяльності людини, роль біологічних знань у формуванні сучасної природничо-наукової картини світу	Методи наукового пізнання в хімії. Правила безпеки під час роботи з речовинами	знати правила безпечного поводження з речовинами, розуміти роль хімічного експерименту як джерела знань, уміти виконувати прості хімічні досліді, виготовляти розчини, безпечно поводитися з речовинами у побуті, описувати спостереження під час хімічних дослідів, робити висновки, розв'язувати експериментальні задачі, оцінювати роль хімічних знань у пізнанні природи
	Географічний компонент	Хімія в житті суспільства. Хімічні сполуки і навколишнє природне середовище	знати основні галузі застосування речовин у побуті та промисловості, їх вплив на навколишнє природне середовище, уміти висловлювати судження про вплив різних речовин на здоров'я людини та навколишнє природне середовище
Географія — система наук про природу, населення і господарство. Методи географії. Місце і роль географії у розв'язанні сучасних практичних завдань людства і глобальних викликів	знати складові географічної науки, історичні етапи пізнання Землі, методи дослідження, джерела географічної інформації, розуміти місце географії в системі наук, її роль у формуванні наукової картини світу, уміти користуватися різними джерелами географічної інформації, аналізувати і порівнювати географічну інформацію, користуватися різними за змістом і призначеннями картами, вести спостереження за природними і суспільними процесами і явищами, виявляти і пояснювати взаємозв'язки між природою і людиною, застосовувати географічні знання, інформацію і методи дослідження для виконання практичних завдань у повсякденному житті, висловлювати судження щодо ролі географії в розв'язанні проблем сталого розвитку природи і суспільства, оцінювати роль географічних знань у дослідженні природи і суспільства	Методи наукового пізнання природи. Основи загальної методології наукових досліджень	Старша школа Загальноприродничий компонент
Географічний простір. Географічна оболонка та її складові: літосфера, атмосфера, гідросфера, біосфера. Роль і місце людини в географічному просторі	знати складові географічної оболонки, їх основні властивості, суть географічних понять, що характеризують оболонку Землі, розуміти цілісність і неоднорідність географічної оболонки, закономірності формування і поширення рельєфу, погоди і клімату, гідрологічних об'єктів, ґрунту, рослинності і тваринного світу, походження і динаміку основних природних і суспільних процесів, що відбуваються в географічній оболонці, уміти пояснювати причини і наслідки основних рухів Землі, виявляти відмінності між оболонками, аналізувати і пояснювати наслідки їх взаємодії, визначати особливості розміщення компонентів географічної оболонки в географічному просторі, розрізняти способи їх зображення на географічній карті, використовувати наочний, графічний матеріал, будови географічної оболонки та її складових, застосовувати знання про геосфери у повсякденному житті для пояснення різноманітних процесів і явищ, які виникають на земній поверхні і впливають на життєдіяльність людини, висловлювати судження про можливі напрями сучасного етапу розвитку географічної оболонки, оцінювати вплив людини на географічну оболонку та його наслідки, рівень безпеки середовища для життя і діяльності людини	Природничо-наукова картина світу. Фундаментальні ідеї природничих наук. Основні концепції сучасного природознавства	знати фундаментальні теорії, поняття і моделі, що відображають структуру, властивості та розвиток природи, розуміти роль природничо-наукового світорозуміння в розвитку людства, уміти пояснювати суть основних концепцій, теорій, законів і закономірностей, що визначають сучасну природничо-наукову картину світу, виявляти ставлення до сучасної природничо-наукової картини світу, оцінювати перспективи та обмеження відносин у системі "природа — людина — наука — суспільство — виробництво"
Географічні аспекти взаємодії людини і природи. Географічне середовище як сфера взаємодії суспільства і природи. Географія природних ресурсів. Природокористування та його наслідки. Географія глобальних проблем людства і шляхи їх розв'язання	знати складові географічної оболонки, їх основні властивості, суть географічних понять, що характеризують оболонку Землі, розуміти цілісність і неоднорідність географічної оболонки, закономірності формування і поширення рельєфу, погоди і клімату, гідрологічних об'єктів, ґрунту, рослинності і тваринного світу, походження і динаміку основних природних і суспільних процесів, що відбуваються в географічній оболонці, уміти пояснювати причини і наслідки основних рухів Землі, виявляти відмінності між оболонками, аналізувати і пояснювати наслідки їх взаємодії, визначати особливості розміщення компонентів географічної оболонки в географічному просторі, розрізняти способи їх зображення на географічній карті, використовувати наочний, графічний матеріал, будови географічної оболонки та її складових, застосовувати знання про геосфери у повсякденному житті для пояснення різноманітних процесів і явищ, які виникають на земній поверхні і впливають на життєдіяльність людини, висловлювати судження про можливі напрями сучасного етапу розвитку географічної оболонки, оцінювати вплив людини на географічну оболонку та його наслідки, рівень безпеки середовища для життя і діяльності людини	Значення природничо-наукових знань у житті людини і розвитку суспільства	знати і розуміти актуальні питання сучасного природознавства, основні сфери застосування природничо-наукових знань, уміти пояснювати екологічні засади різних галузей господарства, світоглядне, теоретичне і практичне значення досягнень природничих наук, застосовувати здобуті знання у повсякденному житті для вирішення питань сталого розвитку і збереження здоров'я людини, виявляти ставлення до природничої освіти як елемента культури кожної людини, оцінювати роль природознавства у розвитку цивілізації
Регіональні географічні системи Материки і океани як планетарні природні комплекси. Регіони і країни світу, їх природні і соціально-економічні особливості, міжнародні зв'язки. Україна в світі: природні умови і ресурси	знати географічні особливості материків і океанів, регіонів і країн світу, України, своєї місцевості, суть географічних понять, що характеризують природу, населення і господарство регіональних географічних систем різного рівня, розуміти характер прояву загальних географічних закономірностей на конкретній території, географічну цілісність і неоднорідність Землі як планети людей, стратегію сталого розвитку в Україні і світі, уміти пояснювати причини різноманітності природи материків, океанів, регіонів, країн і території України, характеризувати населення і його господарську діяльність у різних природних умовах, порівнювати географічні системи різного рівня, встановлювати місцезнаходження на карті географічних об'єктів: материків, океанів, регіонів, країн світу і України, застосовувати знання про материки, океани, регіони і країни світу для пояснення сучасних природних, соціальних, економічних глобальних процесів, висловлювати судження щодо місця України в світі і впливу світових процесів на розвиток України, оцінювати вплив природних та соціально-економічних факторів на розвиток конкретної території, значення та наслідки міжнародних зв'язків		Астрономічний компонент
	знати принципи взаємодії суспільства і природи, класифікацію природних ресурсів, переваги та наслідки їх використання, методи збереження, розуміти закономірності поширення природних ресурсів, суть і причини виникнення глобальних проблем людства, уміти пояснювати проблеми і перспективи використання природних ресурсів, аналізувати географію природних ресурсів і глобальних проблем, територіальні відмінності у розв'язанні сучасних викликів людства, дотримуватися правил поведінки у навколишньому природному середовищі, заходів безпеки, яких вживають у разі виникнення стихійного лиха і техногенних катастроф, застосовувати знання про взаємодію людини і природи для реалізації практичної мети адаптації до умов проживання на певній території, висловлювати судження щодо шляхів раціонального природокористування та розв'язання сучасних екологічних проблем, оцінювати значення сталого розвитку для людства	Будова і розвиток Всесвіту. Галактики. Сонце і зорі, галактика "Молочний Шлях"	знати і розуміти основні характеристики небесних тіл і Всесвіту як цілого, уміти застосовувати астрономічні закономірності та закони для спостереження, визначення характеристик і відстаней до небесних тіл, оцінювати значення вивчення Всесвіту для природничих наук і практичної діяльності людини
		Рух небесних світил. Рух Сонячної системи в Галактиці. Рух планет Сонячної системи	знати і розуміти прояви та наслідки обертання небесної сфери, основні поняття і параметри, що характеризують небесні тіла, розміщення і рух у космічному просторі, уміти застосовувати знання про рух небесних світил для визначення їх положення на зоряному небі, виявляти ставлення та оцінювати зв'язок небесних і земних явищ природи, практику використання небесних світил та законів їх руху для орієнтування у просторі та часі, а також для потреб космонавтики
		Методи і засоби астрономічних досліджень	знати і розуміти методи і засоби досліджень небесних тіл, уміти застосовувати здобуті знання для спостереження за небесними світилми, виявляти ставлення та оцінювати астрономію як всеохисльову науку
		Астрономія в житті людини	знати і розуміти причини зародження та головні віхи розвитку астрономії, вплив астрономії на культуру і техніку, її місце в природничо-науковій картині світу, уміти застосовувати астрономічні знання в повсякденному житті, виявляти ставлення та оцінювати практичне значення астрономії в розв'язанні глобальних проблем людства, ненауковість астрології, значення астрономії для формування світогляду людини, астрономічні знання як фактор культури, астрономія як передовий рубіж природознавства

ОРІЄНТИР № 5

Біологічний компонент		Речовина і поле. Фізичні властивості речовини та поля. Кванти. Елементарні частинки. Корпускулярно-хвильовий дуалізм	
Біологія — наука про пізнання живої природи. Методи наукового пізнання живої природи	знати про моніторинг, принципи використання експериментального та статистичного методів і моделювання у вивченні об'єктів живої природи, розуміти значення моральних і соціальних аспектів біологічних досліджень, уміти проводити біологічні спостереження і прості експерименти, оформляти їх результати, аналізувати здобуті дані, представляти результати дослідження у словесній, табличній і графічній формі, прогнозувати тенденції розвитку біологічних досліджень та їх значення для розвитку суспільства і збереження життя на Землі, оцінювати практичне значення наукових досягнень різних біологічних галузей у житті людини, суспільства у формуванні наукового світогляду, моральні і соціальні аспекти біологічних досліджень, виявляти ставлення до результатів біологічних досліджень, їх впливу на здоров'я людини і розвиток біологічних систем	знати і розуміти основи фізичних теорій (класична механіка, електродинаміка, молекулярна фізика, термодинаміка, оптика, атомна і ядерна фізика), що вивчають властивості речовин і поля, уміти застосовувати наукові методи пізнання, основні поняття, моделі і закони фізики для пояснення властивостей речовини і поля, фізичні знання про речовину і поле у різних сферах життєдіяльності людини, приймати екологічно виважені рішення, виявляти ставлення та оцінювати прояв фундаментальних взаємодій на різних рівнях фізичного світу та вплив електромагнітного поля на навколишнє природне середовище і організм людини, раціональність використання природних ресурсів та енергії	знати і розуміти основи фізичні теорії, що характеризують рух та взаємодію, їх вплив на наукову картину світу, природу фундаментальних взаємодій, фізичну суть явищ природи, фізичні основи техніки, виробництва, сучасних технологій, уміти застосовувати методи наукового пізнання, фізичні поняття, моделі, величини, рівняння та закони механіки, молекулярної фізики, термодинаміки, електродинаміки, квантової фізики, знання про рух і взаємодію у різних сферах життєдіяльності людини під час опису фізичних явищ і процесів, приймати екологічно виважені рішення, оцінювати зв'язок явищ природи, об'єктивність наукового знання, систематизувати роль фізики для розвитку інших природничих наук, техніки і технологій, виявляти ставлення до раціонального використання природних ресурсів та енергії, впливу на забруднення навколишнього природного середовища машин і механізмів, можливих причин та наслідків екологічних катастроф
Клітина. Особливості хімічного складу живих систем. Основні біохімічні процеси. Сучасна клітинна теорія. Неклітинні форми життя	знати хімічний склад клітини, найважливіші біохімічні процеси у клітинах різних організмів, основні положення сучасної клітинної теорії, методи цитологічних досліджень, про віруси, клітинний цикл еукаріотичних клітин, особливості мітозу і мейозу, причини виникнення хвороб людини, розуміти біологічне значення органічних і неорганічних речовин в існуванні живих систем, асиміляції і дисиміляції, фотосинтезу, уміти характеризувати значення різних форм життя у природі, порівнювати будову клітин прокариотів і еукаріотів, встановлювати зв'язок між будовою органел та їх функціями, пояснювати взаємозв'язок клітин як основи цілісності організму, досліджувати мікроскопічну будову клітин та застосовувати знання і вміння для запобігання вірусним і бактеріальним хворобам рослин, тварин і людини, оцінювати значення клітинної теорії для пояснення єдності живої природи, біохімічних і цитологічних знань для проведення діагностики і лікування різних захворювань людини		
Організм як відкрита саморегульована система. Загальні властивості організмів. Основні закономірності спадковості і мінливості. Розмноження та онтогенез. Біотехнології	знати та розуміти механізми підтримання гомеостазу організму, основні властивості організмів, обміну речовин, енергії, інформації, закономірності спадковості, мінливості, роль генотипу і середовища існування у формуванні фенотипу, форми розмноження, закономірності онтогенезу, регенерації, основні методи генетичних, селекційних, біо- і нанобіотехнологічних досліджень, особливості загальних властивостей живих систем, уміти характеризувати організм як цілісну структурну і функціональну систему, пояснювати біологічне значення спадковості та мінливості, розв'язувати елементарні типові задачі з генетики і застосовувати біологічні знання для оцінки можливих наслідків застосування сучасних біотехнологій, оцінювати значення відкриття генетичних законів Г. Менделя і Т. Моргана, досягнень сучасної генетики, селекції, біотехнології для розв'язання енергетичних проблем і забезпечення людей продуктами харчування, діагностики спадкових хвороб, небезпечність впливу факторів середовища і власної поведінки на особисте здоров'я і здоров'я прийдешніх поколінь, виявляти ставлення до результатів генетичних і біотехнологічних досліджень	Речовина. Неорганічні сполуки металічних і неметалічних елементів. Органічні сполуки. Рівні організації речовини	знати поширення хімічних елементів у природі, будову атомів металічних і неметалічних елементів, особливості будови атома Карбону, колообіг найважливіших елементів, уміти складати загальну характеристику елемента за будовою атома та прогнозувати властивості утворюваних ним простих речовин і сполук, висловлювати судження про біологічну роль найважливіших елементів, оцінювати значення процесів колообігу хімічних елементів у природі
Надорганізмові системи: рівні організації надорганізмових систем. Людина і біосфера	знати характеристику надорганізмових систем, взаємодії екологічних факторів, роль організмів у колообігу речовин та енергії у біосфері, процеси саморегуляції в екосистемі, основні природоохоронні заходи щодо збереження живої природи, розуміти значення моніторингових досліджень стану екосистеми, збереження біосфери для екологічно безпечного розвитку, уміти прогнозувати вплив господарської діяльності людини на екосистему, моделювати взаємозв'язки у природних і штучних екосистемах, застосовувати екологічні знання у повсякденному житті, охороні природи, оцінювати значення охорони живої природи, виявляти ставлення до збереження екологічної стабільності та біологічного різноманіття	Хімічна реакція. Класифікація хімічних реакцій	знати різні ознаки класифікації та особливості перебігу хімічних реакцій, основні типи реакцій за участю неорганічних і органічних речовин, хімічні перетворення під дією електричного струму, уміти класифікувати хімічні реакції, проводити розрахунки за хімічними рівняннями, оцінювати значення хімічних і фізичних методів переробки природної сировини
Систематика та еволюція організмів	знати про розвиток природи у зв'язку з геологічною історією Землі, походження людини, принципи біологічної класифікації організмів, характеристики виду, сучасну систему органічного світу, гіпотези походження життя на Землі, основні етапи історичного розвитку органічного світу, сучасні еволюційні погляди, уміти пояснювати причини біологічного різноманіття та вплив на нього діяльності людини, наслідки його скорочення, застосовувати еволюційні знання для обґрунтування єдності органічного світу, оцінювати значення еволюційних знань для формування наукового світогляду, виявляти ставлення до перспектив розвитку сучасної біології та розуміти її значення, що полягає у забезпеченні існування біосфери та суспільства	Методи наукового пізнання в хімії	розуміти суть основних наукових категорій та форм наукового пізнання дійсності, уміти самостійно виконувати хімічні досліди, розв'язувати експериментальні задачі, висловлювати судження про роль експерименту і теоретичних знань у вивченні речовин, оцінювати внесок вітчизняних і зарубіжних учених у розвиток хімічної науки, проблеми сучасної хімії
Географічний компонент		Хімічний компонент	
Географія — система наук про природу, населення і господарство. Місце і роль географії у системі природничих і суспільних наук	знати структуру географії, сукупність методів географічних досліджень, сучасні джерела географічної інформації, розуміти місце і роль географії в різних сферах суспільства, прикладну спрямованість географічних досліджень на сучасному етапі, уміти користуватися різними джерелами географічної інформації, аналізувати і порівнювати географічну інформацію, використовувати паперові та комп'ютерні карти для здобування географічної інформації та проведення її аналізу, складати моделі географічних об'єктів і явищ, застосовувати географічні знання, сучасні методи дослідження, геоінформаційні технології для виконання наукових і практичних завдань, висловлювати судження щодо ролі географії у виборі майбутньої професійної діяльності, оцінювати роль географічних знань у дослідженні природи і суспільства	Хімія в житті суспільства. Роль хімії у розв'язанні глобальних проблем людства	знати застосування речовин і матеріалів на їх основі у різних галузях, розуміти суть нано- і біотехнологій, значення хімії в житті людини та виробництві, її роль у розв'язанні сировинної, енергетичної, продовольчої, екологічної проблеми, уміти запобігати шкідливому впливу хімічних сполук у повсякденному житті, висловлювати судження про роль хімічних знань у виробництві та їх внесок у загальну культуру людини, оцінювати біологічну роль та екологічний вплив хімічних елементів та їх сполук
Географічний простір. Загальні закономірності розвитку суспільства. Просторова організація життя і діяльності людей. Політичні, соціальні, економічні системи	знати особливості населення світу і світового господарства, суть географічних понять, що характеризують політичні, соціальні та економічні системи, розуміти походження і динаміку основних суспільних процесів, що відбуваються у географічному середовищі, уміти пояснювати причини і наслідки змін, що відбуваються в політичних та економічних системах Землі, виявляти загальні географічні закономірності суспільного характеру, аналізувати і пояснювати наслідки взаємодії між різними суспільними системами, визначати фактори та особливості розміщення об'єктів географічного середовища (населення, господарства), складати їх комплексну характеристику, застосовувати знання про політичні, соціальні, економічні системи у повсякденному житті для пояснення процесів і явищ, які впливають на життєдіяльність людини, висловлювати судження про можливі напрями сучасного етапу розвитку населення і світового господарства, оцінювати просторову організацію суспільства на сучасному етапі, рівень безпеки навколишнього природного середовища для життя і діяльності людини	VI. Освітня галузь "Технології" Основна школа Інформаційно-комунікаційний компонент	знати назви, склад, будову, основні властивості, способи добування, застосування найважливіших сполук металічних і неметалічних елементів, основних класів органічних сполук, найпоширеніших полімерів, розуміти генетичні зв'язки між речовинами, причини багатоманітності речовин, рівні організації речовини, уміти характеризувати властивості неорганічних та органічних речовин, установлювати причинно-наслідкові зв'язки між складом, будовою і властивостями речовин, складати відповідні рівняння хімічних реакцій, висловлювати судження про згубну дію алкоголю, наркотичних речовин, тютюнокуріння на здоров'я, оцінювати значення синтетичних органічних речовин
Регіональні географічні системи. Регіони і країни світу, їх природні і соціально-економічні особливості, міжнародні зв'язки. Україна в світі, господарство, територіальні відмінності, зовнішні економічні зв'язки	знати закономірності формування і розвитку регіонів і країн світу на сучасному етапі, суть географічних понять, що характеризують природу, населення і господарство регіональних географічних систем різного рівня, розуміти політичні, соціальні, економічні геокультурні закономірності розвитку конкретної території, уміти пояснювати регіоналізацію суспільних процесів, виявляти фактори формування, розвитку і розміщення населення, господарства, культури, характеризувати і порівнювати населення і сферу його діяльності в різних регіонах та країнах світу, встановлювати місцезнаходження географічних об'єктів, регіонів, країн світу на карті, застосовувати знання про диференціацію та інтеграцію країн світу для пояснення сучасних політичних, соціальних, економічних глобальних процесів, висловлювати судження щодо місця регіонів, країн у світі, оцінювати вплив міжнародних зв'язків на формування сучасної геополітичної картини світу	Комп'ютер як універсальний пристрій для опрацювання даних, програмно керований автомат. Програмне забезпечення та його види. Інформаційні системи, обчислювальне середовище	знати склад і характеристики комп'ютера, функції його основних складових, склад і функції програмного забезпечення, мати уявлення про процес взаємодії користувача з комп'ютером, розуміти цілі застосування і способи функціонування засобів захисту даних, поняття шкідливих програм, уміти використовувати графічний інтерфейс користувача для управління комп'ютерною системою, використовувати сучасні зовнішні пристрої комп'ютера, здійснювати захист даних від шкідливих програм, архівувати та розархівовувати дані, використовувати програмне забезпечення для виконання завдань та вивчення основ наук
Географічні аспекти взаємодії людини і природи. Географічне середовище як сфера взаємодії суспільства і природи. Географія природних ресурсів. Природокористування та його наслідки	знати принципи і суть понять про взаємодію суспільства і природи, класифікацію природних ресурсів, наслідки природокористування, основні проблеми світу політичного, економічного, соціального характеру, глобальні проекти, прогнози, гіпотези, розуміти причини і наслідки глобальних викликів людства, моделі сталого розвитку, уміти аналізувати географію природних ресурсів, наслідки глобалізації, механізм забезпечення сталого розвитку, виявляти тенденції, проблеми і перспективи використання природних ресурсів на сучасному етапі, складати географічні проекти щодо можливих сценаріїв розвитку взаємовідносин між людиною і природою у майбутньому, застосовувати знання про взаємодію людини і природи для складання географічних проєктів та проведення експертизи, висловлювати судження щодо шляхів розв'язання проблем у світі сучасних природних, екологічних, соціально-економічних і політичних викликів, оцінювати значення стратегії сталого розвитку для людства	Базові інформаційні технології. Створення і опрацювання документів. Створення і опрацювання графічних об'єктів. Створення і опрацювання мультимедійних об'єктів. Комплексні інформаційні об'єкти	знати правила створення електронних документів, їх структуру, відмінності між растровим і векторним поданням графіки, розуміти призначення і основні функції програмних засобів базових інформаційних технологій, уміти створювати структурований текст за допомогою клавіатури за використанням базових засобів текстового процесора, проводити перевірку правопису, використовувати електронні словники, перекладачі, включати до тексту графічні та інші інформаційні об'єкти, створювати навчальні публікації та презентації, графічні зображення, вести ділове листування, виконувати колективну роботу над документом, записувати і опрацьовувати звукові та відеозображення, розуміти призначення комп'ютерних і некомп'ютерних енциклопедій, довідників, інших інформаційних джерел, пошукових машин, засобів створення інформаційних об'єктів (у тому числі мультимедійних), оцінювати ефективність і зручність використання програмних засобів різного призначення
Фізика як фундаментальна наука. Методи пізнання. Роль фізичних знань у житті суспільства, розвитку техніки і технологій, розв'язанні екологічних проблем. Нанотехнології	знати і розуміти фундаментальний характер загальних закономірностей природи, цілісність природничо-наукової картини світу і місце в ній сучасної фізичної картини світу, історію становлення основних фізичних ідей, законів, теорій, роль фізичного знання в різних галузях діяльності людини та створенні безпечних умов її життєдіяльності, загальну структуру наукового пізнання, фундаментальні досліді, основоположні гіпотези, основні фізичні моделі і принципи сучасної фізики, уміти застосовувати експериментальні та теоретичні методи пізнання фізичних явищ і процесів, набуті знання у різних сферах життєдіяльності людини та приймати екологічно виважені рішення, виявляти ставлення та оцінювати динаміку, історичний характер розвитку сучасної фізичної картини світу, гармонійну взаємодію людини з навколишнім природним середовищем, роль фізичного знання в різних галузях людської діяльності та екологічні наслідки її впливу на навколишнє природне середовище	Представлення даних і знань в інформаційному середовищі	уміти створювати записи в базах даних і вводити дані, здійснювати у базах даних пошук даних, що відповідають певним умовам, використовувати засоби інформаційного середовища для подання знань
Фізичний компонент		Моделювання та алгоритмізація. Об'єкти, їх властивості, класифікація об'єктів. Моделювання реальних об'єктів і процесів. Перетворення даних за формалізованими правилами. Алгоритми. Поняття програми і програмного коду	знати поняття алгоритму, етапи процесу описання алгоритмів, у тому числі за допомогою програмних засобів, способи описання алгоритмів, призначення базових алгоритмічних структур, програмного коду, розуміти поняття формалізації задачі, поняття комп'ютерного моделювання, процес перетворення даних за формальними правилами, призначення комп'ютерної програми і пояснювати етапи її виконання на комп'ютері, уміти визначати властивості об'єктів та значення таких властивостей, здійснювати класифікацію і розпізнавати об'єкти, виконувати формалізоване описання об'єкта, здійснювати виокремлення підзадач в описаній задачі, уміти складати алгоритми для різних виконавців
		Опрацювання числових даних. Електронні таблиці як засіб моделювання об'єктів і процесів	знати основні способи опрацювання даних та їх призначення, розуміти призначення електронних таблиць як засобу моделювання, уміти вводити дані, зокрема формули, до електронної таблиці, опрацьовувати дані та їх масиви, застосовувати числові дані і формули як засоби описання об'єктів, прогнозувати перебіг процесів у різних напрямках знань
		Інформаційно-комунікаційні технології в суспільстві. Норми етики і права у процесі роботи з даними, повідомленнями	знати етапи розвитку інформаційних технологій як суспільно значущого явища, розуміти призначення та галузі застосування інформаційних технологій: зв'язок, моделювання, проектування, керування, аналіз даних, освіта, мистецтво та розваги, призначення особистієї інформації, сутність та важливість інформаційної безпеки для людини і суспільства в цілому, знати та дотримуватися норм етики і права під час роботи з даними та повідомленнями в інформаційному середовищі
		Проектування	Технологічний компонент
		Проектні технології як засіб інтелектуальної діяльності людини	провадити дослідно-пошукову діяльність у процесі проектування, визначати

ОРІЄНТИР № 5

у сфері матеріального виробництва. Проектування предметів навколишнього природного середовища. Етнодизайн. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у проектній діяльності		завдання проекту відповідно до обраної проблеми, застосовувати інформаційно-комунікаційні технології під час проектування, розуміти і виконувати елементи художнього конструювання за графічним зображенням або власним задумом, обирати та застосовувати методи художнього і технічного проектування, читати і розуміти графічні зображення, необхідні для виконання завдань проекту, визначати і здійснювати відбір інструментів і матеріалів, що необхідні для реалізації проекту, презентувати та оцінювати результати продуктивної творчої діяльності за визначеними критеріями	
Технології і техніка			
Науково-технічний прогрес і технології. Перетворювальна діяльність людини як засіб реалізації інтелектуального продукту. Традиційні і сучасні технології, засоби, предмети праці		виявляти ціннісне ставлення до взаємозв'язку науково-технічного прогресу і технологій, визначати послідовність технологічних операцій з обробки матеріалів у процесі виготовлення виробу, дотримуватися технологічних вимог під час роботи ручними та електрифікованими інструментами, застосовувати безпечні та доцільні прийоми під час роботи інструментом, використання обладнання і пристосувань, дотримуватися правил безпеки під час технологічної діяльності, аналізувати виготовлений технічний об'єкт та повною мірою використовувати особистий досвід, знання і вміння у процесі роботи	
Технічна та художня творчість			
Технічна та художня творчість у продуктивній творчій діяльності людини. Творчість у трудових традиціях українського народу		характеризувати основні етапи створення технічних пристроїв та особливості технічного і художнього проектування, визначати і використовувати на практиці елементи художньої та технічної творчості у традиційних видах трудової діяльності та відповідних зразках виробів, які традиційно використовуються у побуті	
Найбільш поширені ремесла та види декоративно-ужиткового мистецтва		виявляти і переносити елементи художньої та технічної творчості на власні вироби у вигляді конструктивних елементів, мати уявлення про зміст та особливості найбільш поширених народних ремесел, промислів та видів декоративно-ужиткового мистецтва свого регіону	
Професійна орієнтація			
Сфери людської діяльності та види праці. Професійна діяльність людини в умовах ринку праці. Вимоги професії до людини		збирати та аналізувати інформацію про професію, будувати індивідуальну освітню траєкторію, оцінювати значення морально-етичних норм у професійній діяльності, визначати власні індивідуальні особливості та співвідносити їх з вимогами різних професій	
Інформаційно-комунікаційний компонент		Старша школа	
Інформаційні технології як галузь продуктивної діяльності людини, основні професії галузі		знати мету, завдання, види і об'єкти перетворювальної діяльності основних інформаційних та інформаційно-комунікаційних технологій, розуміти значення основних понять інформатики та інформаційних технологій, закономірності функціонування основних засобів інформаційних технологій, опрацювати повідомлення і дані, оцінювати важливість і суспільну значущість професій, пов'язаних з інформаційними технологіями	
Моделі і моделювання		уміти застосовувати комп'ютерне моделювання для описання об'єктів і явищ у різних предметно орієнтованих програмних середовищах, комп'ютерно орієнтовані засоби планування, виконання і прогнозування результатів навчально-пізнавальної і практично зорієнтованої діяльності, вміння використовувати різні комп'ютерні програми, оцінювати ефективність застосування різних засобів моделювання до реальних об'єктів і процесів	
Системи керування базами даних		знати основні типи програмних середовищ, призначених для зберігання і опрацювання даних, структуру даних, уміти виокремлювати та формалізувати інформацію, подану в текстових повідомленнях, таблицях на діаграмах, графіках, аналізувати масиви числових даних шляхом проведення відповідних статистичних процедур з використанням електронних таблиць або інших предметно орієнтованих середовищ, використовувати ймовірнісні підходи до описання і трактування явищ повсякденного життя під час прийняття рішень та провадження проектної діяльності	
Технології опрацювання мультимедійних даних, засоби та об'єкти діяльності		знати і розуміти відмінності між різними способами описання і представлення мультимедійних даних, уміти розробляти і створювати електронні документи різних видів, у тому числі гіпертекстові, гіпермедійні, зокрема для презентації проектної діяльності, виявляти ставлення до різних форм і засобів представлення мультимедійних даних з технічного та естетичного погляду	
Сервіси інформаційно-комунікаційних мереж, їх призначення і застосування		оцінювати можливості використання певного засобу (сервісу, послуг) інформаційної комунікації для провадження відповідного виду діяльності	
Проектування		Технологічний компонент	
Теоретичні основи проектування у сфері матеріального виробництва. Технології і методи творчого та критичного мислення у проектній діяльності. Рационалізаторство і винахідництво як рушійна сила розвитку виробництва. Загальні відомості про дизайн як провідний засіб формотворення предметного середовища. Використання інформаційно-комунікаційних технологій у проектній діяльності		характеризувати вплив проектної діяльності на розвиток різних сфер людської діяльності (технологічної, освітньої, мистецької, економічної, політичної тощо), розуміти і використовувати у роботі над проектом методи творчого пошуку ідей (мозковий штурм, морфологічний аналіз, алгоритм розв'язку винахідницьких задач), виявляти протиріччя між характеристиками об'єкта або процесу проектування та вимогами до його вдосконалення чи створення, проводити художньо-конструкторський аналіз об'єкта проектування та пояснювати, розробляти і реалізовувати творчий проект з використанням інформаційно-комунікаційних технологій	
Технічна та художня творчість			
Технічна творчість. Художня творчість. Декоративно-ужиткове мистецтво		володіти характерними для регіону основними техніками і технологіями створення виробів декоративно-ужиткового мистецтва, створювати вироби від творчого задуму до його практичної реалізації з використанням традиційних і сучасних прийомів обробки природних матеріалів, синтезувати естетичні та функціональні вимоги як провідний спосіб творення у декоративно-ужитковому мистецтві під час проектування та виготовлення виробу	
Професійна орієнтація			
Професійна придатність особистості. Морально-етичні норми професійної діяльності. Індивідуальна освітня траєкторія		аналізувати власні здібності та вимоги майбутньої професії, специфіку її предмета, знярядь і умов праці, вплив новітніх об'єктів техніки і технологій на ринок праці, розуміти значення морально-етичних норм успішної професійної кар'єри, оцінювати власні можливості професійної освіти та працевлаштування, виявляти активне ставлення до обраної професії шляхом практичної реалізації власної освітньої траєкторії	
VII. Освітня галузь “Здоров'я і фізична культура”		Основи здоров'я Основна школа	
Здоров'я людини		знати складові здоров'я, їх ознаки і показники, фактори здоров'я, складові здорового способу життя, види і фактори безпеки і небезпеки, принципи та умови безпечної життєдіяльності, розуміти сутність здоров'я, вплив природних і соціальних факторів, фізичної активності на здоров'я, вплив факторів ризику на рівень безпеки, значення здоров'я для життя людини, важливість вибору життєвих цінностей, усвідомлювати вікові індивідуальні зміни в організмі, здоров'я як єдине ціле, взаємозалежність складових здоров'я, взаємозв'язок організму людини з навколишнім природним середовищем, необхідність вибору здорового способу життя, залежність безпечної життєдіяльності від власної поведінки, уміти виявляти та оцінювати ознаки здоров'я у різних життєвих ситуаціях, виявляти та оцінювати небезпеки, убезпечувати своє життя від ризику, дотримуватися правил здорового способу життя та безпечної для здоров'я поведінки в конкретних ситуаціях	
Фізична складова здоров'я		знати основні фактори і правила збереження та зміцнення фізичної складової здоров'я, елементи оздоровчих систем, ознаки фізіологічної зрілості, усвідомлювати значення активного відпочинку, необхідність застосування рекомендованих способів оздоровлення, уміти добирати такі способи оздоровлення, виконувати правила рухової активності, харчування, гігієнічного догляду за тілом, праці та відпочинку для підлітків, юнаків та дівчат, застосовувати основні методи профілактики захворювань і методи моніторингу фізичної складової здоров'я	
Соціальна складова здоров'я		знати ознаки соціальної зрілості, основні фактори, що впливають на репродуктивне здоров'я, основи законодавства щодо безпеки і здоров'я людини, основні види небезпеки, правила безпеки у щоденному житті, правила дорожнього руху, безпечної поведінки у сучасному суспільстві, володіти інформацією про служби захисту населення, розуміти значення сім'ї для формування і збереження здоров'я, вплив поведінки в юнацькому віці на репродуктивне здоров'я, ступінь впливу відповідальної поведінки щодо ВІЛ-інфікування, туберкульозу та інфекцій, що передаються статевим шляхом, усвідомлювати значення формування відповідальних стосунків для здоров'я, необхідність усунення ризиків для життя і здоров'я, уміти визначати власний рівень соціального розвитку, користуватися своїми правами, протистояти негативному впливу соціальних факторів шляхом формування корисних звичок,	
Психічна та духовна складові здоров'я			
Психічна та духовна складові здоров'я			
Теоретико-методичні знання			
Загальна фізична підготовка			
Рухова діяльність. Види спорту			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			
Соціальна складова здоров'я			
Здоров'я людини. Безпека життєдіяльності			
Фізична складова здоров'я			

КУЛЬТУРА

Тернопільського Пінзеля покажуть у Луврі

СЛАВЕТНІ. Нині роботи «українського Мікеланджело» демонструють в обласному центрі

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

До 250-ї річниці від дня смерті великого скульптора, основоположника нової барокової пластики Іоанна-Георгія Пінзеля в Тернопільському обласному краєзнавчому музеї зорганізували виставку. Але, оглядаючи експозицію, гадаю, не зайвим буде перегорнути й деякі сторінки життя та творчості митця.

Науковий співробітник обласного краєзнавчого музею, мистецтвознавець Віра Стецько вже три десятиліття досліджує творчість Пінзеля. Каже, що він «постав на наших теренах величними пам'ятками, яким немає рівних у Європі». Але про життєвий та творчий шлях митця, на жаль, небагато відомостей. Тож «на рівні сенсації сприймається кожне нове дослідження» в житті славетного скульптора. Досі невідомими залишаються рік і місце його народження, не знаємо й про етнічне походження, як, зрештою, точну дату смерті. Не вдалося поки що відшукати могили Майстра в Бучачі на Тернопіллі, хоч архівні документи розповіли про його появу в цьому місті, створення сім'ї та творчу діяльність.

Ратуша в Бучачі — найдосконаліша

На Тернопільщину Пінзель приїхав у 1740-х роках. Зайшов у місті Бучачі, щоб працювати над замовленням графа Миколи Потоцького. 1995 року польські історики натрапили в архівах на церковні книги Бучацької парафії, в яких виявили записи про одруження Пінзеля. Скульптор узяв собі за дружину вдовицю Маріанну-Єлизавету Кейтову (з роду Мавєських). Вона народила йому двох синів. До речі, Маріанні-Єлизаветі судилося вийти заміж ще втретє. Запис у метричній книзі за 24 жовтня 1762 року про це повідомляє. Водночас ця дата дала змогу дослідникам життя та творчості Пінзеля припустити, що принаймні за рік (церква вимагає такий термін носити жалобу) до цього видатний скульптор закінчив свій земний шлях у Бучачі.

Першого сина Пінзель назвав Бернардом, можливо, на честь хрещеного батька дитини та архітектора Бернарда Меретина. Саме Меретина та Пінзеля вважають авторами ратуші в Бучачі — найдосконалішого зразка архітектури XVIII ст. Удвох вони творили й кам'яні статуї Яна Непомука та Богоматері. Ці

Дослідник творчості Пінзеля Віра Стецько у захваті від шедевра великого скульптора

витвори зазнали руйнації за радянської влади. Але який вони мали вигляд, засвідчують світліни, що їх представили на виставці в Тернополі.

Доречно сказати, що у двох виставкових залах краєзнавчого музею розмістили майже 300 експонатів. Перший розділ виставки — архівні фотографії 1930-х років, публікації, портрети, конверти із зображенням Іоанна-

Георгія Пінзеля, марки з його роботами, ювілейна монета вартістю 5 грн, альбоми, інші матеріали.

Віра Стецько розповідає, що вперше ім'я Майстра дослідники згадали 1906 року як автора кам'яних скульптур на фасаді собору св. Юра у Львові. Друга хвиля зацікавлень Пінзелем вибухнула в 30-х роках минулого століття. Тоді сфотографували комплекси, над якими працював скульптор, зокрема й придорожні кам'яні статуї Яна Непомука та Богоматері. Цікавою видається й інформація, що 13 років тому на мистецькому ярмарку в німецькому Мюнхені появились шість боцеті (ескізи до великих скульптур) Пінзеля. Їх закупив Баварський національний музей та виставив навіть свого часу у Львові. Прикметно, що дві з цих моделей, найпевніше, — ескізи до фігур св. Якима та св. Анни з Монастирського костелу на Тернопіллі.

Синтез пластики й енергії

Окрім, так би мовити, довідково-інформаційного матеріалу, на виставці в Тернополі репрезентували і скульптури Пінзеля, які він створив для Успенського парафіяльного костелу та Покровської церкви в Бучачі. У постійній експозиції краєзнавчого музею в розділі «Українська культура XVIII ст.» демонструють скульптури св. Франсиска Борджія і св. Вікентія. Тепер

поціновувачі прекрасного мають змогу побачити з фондів також чотири алегоричні роботи-постаті — Мудрості, Віри, Мужності та св. Товія. Поряд на стіні — дві антепендії (рельєфні різьблені картини для вівтаря) «Відсічення голови Іоанну Предтечі» та «Чудо св. Миколая».

З матеріалів Пінзель для своїх витворів-шедеврів використовував дерево (липу) та місцевий камінь-пісковик. Дерев'яні скульптури він покривав левкасом або білою фарбою, в якій був і складник золота. З каменю виготовляв придорожні статуї, а також скульптуру св. Онуфрія на Бучацькій ратуші, що збереглася донині в церкві у с. Рукомиш неподалік Бучача.

Відчувається, що Іоанн-Георгій Пінзель був знайомий із найкращими взірцями доби Відродження — як скульптурами Берніні, так і творчістю близького йому за духом Мікеланджело, — ділиться думками Віра Стецько. — Проте мистецтво Пінзеля, зберігаючи точки дотику з епохою Ренесансу, містило наголоси нової естетики XVIII ст., нових художньо-пластичних концепцій та формул, вбираючи історичні традиції української дерев'яної різьби та різьби по каменю, використовуючи здобутки поперед-

ніх шкіл і митців, зокрема пластичну схему готичних принципів.

Автопортрет на передпліччі скульптури?

Оглядаючи Пінзелеву «Алегорію Мужності», одразу зауважиш вирізьблений на передпліччі скульптури портрет-маску. Віра Стецько висунула гіпотезу, якою поділилася і на міжнародній конференції, що це не що інше, як автопортрет Іоанна-Георгія Пінзеля. Ціоправда, документів, які б змогли стати підтвердженням такої думки, ще не знайшли. Тут пані Віра, напевно, такий висновок робить радше на основі відомих припущень, що в добу Відродження «автори вводили автопортрети у сюжети власних композицій, щоб з'явитися перед очима наступних поколінь», як-от Рафаель залишив свій образ на живописному творі у ватиканській «Стелі дела Сеньятура», а Мікеланджело зобразив себе на кількох фресках на стелі Сикстинської капели.

Пінзель захопив не лише українських і польських дослідників, а й чеських, німецьких, іспанських, американських. Більш того, великий інтерес до нього проявили також у Японії. Торік улітку телекомпанія NHK з Країни Вранішнього Сонця знімала в Україні документальний фільм про видатного скульптора. На Тернопіллі з японською творчою групою працювала Віра Стецько. Каже, знімали всі місця, де збереглися роботи Майстра. Відеофільм про Пінзеля в Японії презентували торік. В Україні хтосьна чи візьмуться викупити в японців права на цю майже годинну телерозповідь про Іоанна-Георгія Пінзеля.

Варто нагадати, що деякі твори Пінзеля експонували у Варшаві, Москві та Празі. Готується виставка шедеврів видатного скульптора і в паризькому Луврі. На Тернопіллі, зокрема, приїжджала офіційна делегація з Франції, яка відбрала сім робіт з обласного краєзнавчого музею, дияконські ворота з Покровської церкви в Бучачі та кам'яну фігуру св. Онуфрія із с. Рукомиш Бучацького району. Насолоджуватися енергією, експресією творів і відкрити для себе великий талант українського Мікеланджело французькі шанувальники високого мистецтва зможуть уже цього річного листопада.

Алегоричні роботи майстра — Мужність (ліворуч) і св.Товій — зачаровують

Замість першого місця — Гран-прі

ПРЕСТИЖНО. Перемога хорової капели «Орея» з Житомира на міжнародному конкурсі в Іспанії стала її перепусткою до змагань за Гран-прі Європи

Надія ПЕТРИНА
для «Урядового кур'єра»

Навесні переможці шести престижних міжнародних хорових конкурсів виборуватимуть Гран-прі Європи у словенському місті Марибор. Зпоміж них і відома в нашій державі та за її межами Житомирська академічна хорова капела «Орея», яка

здобула право на це, ставши володарем Гран-прі та «Призу глядацьких симпатій» на міжнародному хоровому конкурсі в Іспанії минулої осені.

В іспанському місті Толосі тоді зібралися кращі колективи світу, зокрема з Італії, Великобританії, Росії, США, Китаю, Латвії, Німеччини. Хорова капела «Орея», яка представляла

Україну, виступила там з 11 різноманітними творами, зокрема і фольклорними, в обробці українських композиторів Станіслава Людкевича, Тетяни Власенко, Євгена Савчука. За умовами конкурсу обов'язковими для виконання були і досить складні твори на баскському діалекті іспанської мови. Житомирські митці з цим нелегким зав-

данням, як і з іншими, впоралися якнайкраще. У номінаціях «Поліфонія» і «Фольклор» вони посіли перші місця. Отримавши від вимогливого журі 92,5 бала із 100 можливих, «Орея» здобула найвищу нагороду конкурсу — Гран-прі. Дістався українцям і «Приз глядацьких симпатій» — колективу віддали свої голоси 99% глядачів.

Таку однаковість публіка виявила вперше за всю історію проведення цього мистецького заходу, який проводився 43-й рік поспіль, відзначали його організатори.

— Це один із найсильніших конкурсів у світі, і ризик програти на ньому дуже великий, — зазначив художній керівник і головний диригент «Ореї»,

заслужений діяч мистецтв України Олександр Вацек. — Тож напередодні я молився: «Боже, дай нам хоча б одне перше місце». І коли ми вибороли одне, потім друге перші місця, а згодом майже стовідсотковий приз публіки, причому іспанської, зокрема баскської, і світової, то я усвідомив: це наша велика перемога!

СУСПІЛЬСТВО

Зашифровано в символах

ПОДІЯ. В Українському фонді культури з успіхом пройшла виставка декоративних тарелів народного художника України Петра Печорного

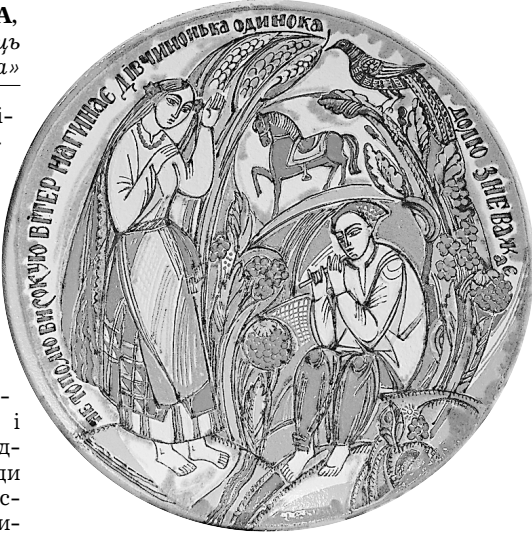
Юлія ПОЛТАВСЬКА,
мистецтвознавець
для «Урядового кур'єра»

Широкому колу поціновувачів мистецтва Петро Печорний більш відомий як чудовий кераміст, визнаний майстер декоративної скульптури та підглазурного розпису і менш — як художник декоративно-станкової графіки та живописець. Протягом довгого життя митець працював у різних жанрах і напрямках, ніколи не зраджує раз і назавжди обраного шляху. Його майстерність зростала із зернини народної творчості та спадку світової культури, які стали головним критерієм у роботі.

Глина в руках митця

Ще під час навчання в нього склався поетичний погляд на кераміку. Його творча індивідуальність сплетена з безлічі вражень та спостережень, серед яких образи природи і музика рідної мови, народні традиції й сучасне життя. Глина в руках митця щоразу розкриває свій дивовижний пластичний потенціал: податлива чи тверда, в'язка чи крихка, пружна чи важкувато-масивна, вона завжди підкоряється й стає завершеним твором.

Художник завжди шукав натхнення в народному мистецтві, безпосередньому та інтуїтивному. Нероздільні в його зрілому мистецтві поетичний і філософський зміст отримали повну завершеність при створенні серії тарелів за мотивами «Кобзаря» Тараса Шевченка. Ця глобальна, складна творча робота була викона-

Не тополю високою вітер нагинає

на за останні два роки, але внутрішня, духовна праця тривала значно довше. Навряд чи й сам автор згадає, коли народилася ідея створення серії. Здається, вона жила в ньому завжди, навіть не від народження, а десь у глибині генетичної пам'яті. І хоча кожна з робіт сприймається як абсолютно автономний твір, проте вони невіддільні одна від одної й мають властивість взаємороникнення. Твори містять у собі класичну зваженість і ясність композиції, справляючи враження сторінок «Кобзаря», які гортає рука уважного читача. Митець не просто ілюструє прочитане, а глибоко передає емоції героїв, красу й гармонію навколишнього світу.

Розпис кожного тареля стає не лише сповіддю особистості, а й роздумом про вічну боротьбу добра зі злом, де художник свідомо використовує простір твору, аби поговорити з глядачем про проблеми, закладовані в творах Тараса, про збереження людяності, відчуття

совісті та гідності. Розглядаючи роботи, глядач стає свідком різноманітних почуттів, якими поет і художник нагородили своїх героїв: сила та ніжність, вірність і зрада поєднуються в

Розглядаючи роботи Петра Печорного, глядач стає свідком почуттів, якими поет і художник нагородили своїх героїв: сила та ніжність, вірність і зрада поєднуються в потужний акорд.

потужний акорд. Фігуративність і орнаментальність органічно співіснують у замкненому колі композиції. Форма і розпис зливаються в єдине ціле. Художник знаходить сміливі ракурси, вбудовує горизонтальні композиції в круглі форми, і вони незмінно переконливі за своїм вирішенням. Саме деталі та загальна тональність зумовлюють емоційно-музичну наповненість творів. Досить часто автор вдається до повторів деяких

Наша дума, наша пісня не вмере, не загине

елементів розпису. Так, мотив лелек чи зозул, коня, без якого неможливо уявити справжнього козака, ми зустрічаємо в різних сюжетах. Написи не лише допомагають глядачеві згадати

поетичні рядки, вони є самостійним і дуже вдалим елементом композиції.

Духовні горизонти

Апокаліптичний образ смерті зашифрований у символах — розорене гніздо, важкий хрест, що несуть козаки. Але, навіть створюючи композицію до твору з трагічним змістом, художник обирає оптимістичний сюжет. З великою любов'ю

Петро Печорний трактує жіночі образи. Для митця, як і для поета, жінка — сестра, наречена, мати — це втілення ніжності та незахищеності («Нічого кращо-го немає...», «Затихло все, тільки дівчата...», «Катерина»).

Велику роль у творчості художника відіграють спостережливості, вміння в повсякденні побачити цікавий мотив і втілити узагальнений задум у матеріалі.

Твори народної кераміки також дають митцеві ключ до пошуків нових шляхів художньо-образної виразності.

Майже у кожній роботі присутні птахи, які співають або журяться, кружляють над розореними хатами. Якщо простежити їхню появу в творчості художника, то побачимо, як від однієї роботи до іншої ускладнюється графіка зображення птаха, складається в тип і канонізується. Здається, хоч би як інтерпретували сучасники цей прадавній мотив, за ним стоять його історичні прототипи від єгипетського птаха-душі, птахів, якими ілюструвалися Євангелія, давньоруських ковчів та зображень на gobelenaх до вітражів Матісса та голубки Пікассо. Художні символи у творах Петра Печорного отримують нескінченність варіантів — хрести, колеса, вітряки, хвилясті лінії орнаментального декору. Чіткість форм, що розпадаються на окремі частини і знову об'єднуються в будь-якому масштабному співвідношенні, або плінна цілісність об'єму — в усьому закладено безмежну глибину традицій, підтримку класичних рішень минулого.

Найважливішим внутрішнім завданням для художни-

ка стає психологічна мотивація образів. На глядача спрямовуються струмені асоціацій, для кожного, хто споглядає, вони різні — імпульсивне, швидкоплинне живе почуття чи інтелектуальне усвідомлення світу, природи, життя людини. Варто згадати, що Тарас Шевченко і в поетичних творах, і в офортах неодноразово звертався до такої форми, як притча. Подібні твори потребують споглядального настрою.

Цикл робіт завершують два тарелі — «Шевченко-поет» і «Шевченко-художник». На них немає написів, та вони й не потрібні, адже всі символи — Пегас, янгол, кобза, козак Мамай — давно відомі й зрозумілі глядачеві. Композиція обох творів нагадує іконографію образу святого Луки за роботою.

Глина — матеріал вічний, як сама земля. Ця волога маса навіть у руках майстра приховує багато несподіваних, а інколи й самовільних реакцій, які потребують найвищої уваги як під час створення форм, так і під час випалу. Для Петра Печорного характерне саме таке уважне ставлення до кераміки. Матеріал для нього — не лише джерело натхнення чи партнер-посередник між задумом і закінченим твором, він здається живою, безпосередньо близькою субстанцією до внутрішнього «я» митця.

Мистецтво Петра Печорного дає змогу судити про багатство нашого художнього життя й безперервність духовних традицій української культури. Воно спонукає всіх, хто знайомиться з ними, ще раз упевнитися у невичерпності мистецтва, в його здатності розширювати наші духовні горизонти, дивувати та радувати.

Поле битви може стати заповідним

МУЗЕЄФІКАЦІЯ. На Тернопільці прагнуть захистити місце козацької бойової звитяги

Микола ШОТ,
«Урядовий кур'єр»

Райцентр Зборів, що на Тернопільці, кожного подорожного із західного напрямку зустрічає курганом, а точніше, Козацькою могилою та пам'ятним знаком, що просять людей зупинитися і у «вдячній та щирий молитві» голову «низько схилити». Навічно тут лягли козаки гетьмана Богдана Хмельницького, які брали участь у Зборівській битві проти війська польського короля Яна-Казимира II і власним життям заплатили за велику звитягу в визвольній війні українського народу. Підсумком цієї битви стало підписання Зборівського договору, що заклав підвалини Української козацької держави.

Нині на могилі, за словами поета, немає імен, лиш тільки слава є. Історія свідчить, що впродовж століть ті, кому була не до снаги козацька перемога, порушували спокій загиблих або чинили наругу над їхньою пам'яттю. Лише 1990 року вдалося оновити й освятити давнє поховання козаків, насипати курган, встановити на ньому кам'яний хрест, а поодаль і пам'ятний знак.

Козацька могила мала б стати одним з об'єктів історико-культурного заповідника «Поле Зборівської битви 1649 року», питання про заснування якого торік винесли на сесію райради. Тоді ж депутати затвердили склад координаційної ради з підготовки необхідної документації для подання до Кабінету Міністрів України. Наразі, за словами директо-

ра музею «Зборівська битва» Богдана Макогона, вже склали історичну довідку, розробили статут і програму діяльності майбутнього заповідника. Скажімо, для його більшої туристичної привабливості запланували реконструювати деякі елементи поля битви, розширити експозицію існуючого музею «Зборівська битва», покращити оглядову панораму біля Козацької могили.

Принагідно зазначити, що ініціативу зі створення заповідника гаряче підтримує й райдержадміністрація. Своє «За!» втіленню у життя такої ідеї органів місцевої влади висловили й науковці. Вже протягом п'яти років українські, американські й польські історики, археологи, краєзнавці спільно досліджують поле Зборівської битви. Науковий інтерес проявля-

ють до валів стародавнього міста, переправи через річку Стрипа, польських редути, козацьких і татарських місць

розташувань і могил, урочища Білий Берег, де козаки здобули остаточну перемогу. В райцентрі провели науко-

Пам'ятний знак козакам, що полягли у Зборівській битві

во-практичний семінар з проблем дослідження та музеєфікації полів битв в Україні. Участь у поважному форумі взяли представники наукових осередків не лише нашої країни, а й США, Шотландії та Польщі. Ознайомившись з полем козацької звитяги у Зборіві, вони підтвердили його «велике історико-культурне значення», а також «добру збереженість, наявність значної кількості наукових досліджень, які дають змогу достовірно ідентифікувати об'єкти, пов'язані з битвою».

Місце, де понад 360 років тому гриміли переможні залпи козацьких гармат, держава, безперечно, повинна охороняти. Віриться, що невдовзі з'явиться історико-культурний заповідник «Поле Зборівської битви 1649 року».

ДОКУМЕНТИ

 УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ	
Питання формування та організації діяльності Конституційної Асамблеї	
З метою реалізації конституційного права громадян України на участь в управлінні державними справами, забезпечення представницького характеру формування Конституційної Асамблеї, зокрема на засадах професіоналізму і науковості, а також започаткування її діяльності на демократичних принципах колегіальності, прозорості, відкритості та гласності ПОСТАНОВЛЯЮ: 1. Схвалити підготовлену на основі напрацювань Науково-експертної групи з підготовки Конституційної Асамблеї та рекомендацій Європейської Комісії «За демократію через право» (Венеціанська Комісія) Концепцію формування та організації діяльності Конституційної Асамблеї (додається). 2. Підтримуючи напрацювання Науково-експертної групи з підготовки Конституційної Асамблеї щодо порядку формування персонального складу Конституційної Асамблеї, запропонувати зазначеній групі, депутатським фракціям і депутатським групам у Верховній Раді України, а також іншим суб'єктам внесення кандидатур до персонального складу Конституційної Асамблеї подати до 16 квітня 2012 року свої пропозиції з урахуванням передбаченого схваленою Концепцією порядку. 3. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування. м. Київ 25 січня 2012 року № 31/2012 СХВАЛЕНО Указом Президента України від 25 січня 2012 року №31/2012 КОНЦЕПЦІЯ формування та організації діяльності Конституційної Асамблеї Концепція формування та організації діяльності Конституційної Асамблеї (далі — Концепція) розроблена відповідно до Указу Президента України від 21 лютого 2011 року №224 «Про підтримку ініціативи щодо створення Конституційної Асамблеї» і визначає мету створення, статус, порядок формування Конституційної Асамблеї, завдання, принципи, форми та порядок організації її діяльності. 1. Загальні положення 1.1. Прийнята 28 червня 1996 року Конституція України закріпила політико-правові засади конституційного ладу суверенної України і позитивно вплинула на розвиток української державності. Однак із часом виникла потреба в удосконаленні Основного Закону України, зумовлена, зокрема, розвитком суспільних відносин у державі. Рекомендації з питань вдосконалення Конституції України неодноразово висловлювались Парламентською Асамблеєю Ради Європи та Європейською Комісією «За демократію через право» (Венеціанська Комісія). Нині необхідність оновлення Конституції України здебільшого сприймається політичними силами та суспільством в Україні. Водночас убачається важливим, щоб таке оновлення було системним і враховувало практичний досвід реалізації положень Основного Закону України та досягнення і тенденції сучасного європейського конституціоналізму. Отже, наразі є актуальними розроблення науково-обґрунтованої Концепції внесення змін до Конституції України та підготовка на її основі законопроекту (законопроектів) про внесення змін до Конституції України. Як свідчить світовий досвід, конституційна асамблея як політично незаангажована і професійна, представницька інституція є однією з ефективних демократичних організаційних форм забезпечення суспільної підтримки та сприйняття пропозицій щодо конституційних змін, досягнення політичної злагоди у суспільстві і державі з цих питань. Виходячи з цього, Президентом України було підтримано ініціативу щодо створення Конституційної Асамблеї для підготовки змін до Конституції України, а Науково-експертною групою з підготовки Конституційної Асамблеї (далі — Науково-експертна група) запропоновано засади її формування та організації діяльності. Напрацювання Науково-експертної групи покладені в основу Концепції. 1.2. Концепція ґрунтується на тому, що зміни до Конституції України мають вноситися відповідно до розділу XIII Конституції України. 1.3. Концепція є основою для формування Конституційної Асамблеї, затвердження Положення про Конституційну Асамблею, прийняття інших актів, пов'язаних з її діяльністю. 2. Мета створення, статус, принципи організації діяльності Конституційної Асамблеї 2.1. Конституційна Асамблея створюється Президентом України відповідно до пункту 28 частини першої статті 106 Конституції України. Конституційна Асамблея є спеціальним допоміжним органом, головною метою створення та діяльності якого є підготовка законопроекту про внесення змін до Конституції України. 2.2. У своїй діяльності Конституційна Асамблея керується Конституцією і законами України, іншими нормативно-правовими актами України, чинними міжнародними договорами України, а також Положенням про Конституційну Асамблею, Регламентом Конституційної Асамблеї, іншими актами, пов'язаними з її діяльністю. Конституційна Асамблея у своїй діяльності керується також загальновизнаними принципами і нормами міжнародного права. 2.3. Діяльність Конституційної Асамблеї ґрунтується на принципах верховенства права, колегіальності, самоврядності, прозорості, відкритості та гласності, незалежності у прийнятті рішень, а також на засадах професіоналізму і науковості, що є основою для ефективного, вільного та конструктивного обміну думками (діалогу), створення атмосфери довіри. 2.4. Конституційна Асамблея взаємодіє з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, допоміжними органами і службами, створеними Президентом України, об'єднаннями громадян, іншими інститутами громадянського суспільства, науковими установами, вищими навчальними закладами, іншими установами та організаціями, у тому числі міжнародними. 3. Завдання Конституційної Асамблеї 3.1. Основними завданнями Конституційної Асамблеї є: узгалювання практики реалізації Конституції України, а також пропозицій і рекомендацій щодо її вдосконалення з урахуванням досягнень і тенденцій сучасного конституціоналізму; підготовка та схвалення Концепції внесення змін до Конституції України та подання її Президентові України; підготовка на основі Концепції внесення змін до Конституції України законопроекту (законопроектів) про внесення змін до Конституції України та його попереднє схвалення; організація громадського, а також фахового, в тому числі за участю міжнародних експертів, зокрема, Європейської Комісії «За демократію через право» (Венеціанська Комісія), обговорення законопроекту (законопроектів) про внесення змін до Конституції України; доопрацювання законопроекту (законопроектів) про внесення змін до Конституції України за результатами їх фахового і громадського обговорення; схвалення законопроекту (законопроектів) про внесення змін до Конституції України та подання Президентові України. 4. Порядок формування Конституційної Асамблеї та її робочих органів 4.1. З метою забезпечення представницького і професійного формування Конституційної Асамблеї Науково-експертною групою запропоновано такий порядок формування персонального складу Конституційної Асамблеї: 1) Конституційна Асамблея створюється у складі 100 осіб із числа громадян України, які мають відповідну фахову підготовку та досвід роботи в сфері державотворення і правотворення, мають авторитет у суспільстві та, як правило, не є особами, уповноваженими на виконання функцій держави або місцевого самоврядування, і включаються до складу Конституційної Асамблеї за згодою. Члени Конституційної Асамблеї працюють на громадських засадах. Ураховуючи мету створення і завдання Конституційної Асамблеї, доцільно, щоб не менше половини від її складу становили вчені-конституціоналісти та інші фахівці в галузі права; 2) пропозиції щодо третини кандидатур персонального складу Конституційної Асамблеї (34 особи), схвалені більшістю голосів від загального складу Науково-експертної групи, вносяться Президентові України; 3) пропозиції щодо двох третин від персонального складу Конституційної Асамблеї (66 осіб) вносяться Президентові України названими нижче суб'єктами в такій кількості кандидатів:	

а) Національна академія наук України, національні галузеві академії та академічні наукові установи:	14
Національна академія наук України:	
у тому числі:	
Інститут держави і права імені В.М. Корецького Національної академії наук України	2
Інститут демографії та соціальних досліджень імені М.В. Птухи Національної академії наук України	1
Державна установа «Інститут економіки та прогнозування» Національної академії наук України	1
Інститут економіко-правових досліджень Національної академії наук України	1
Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І.Ф.Кураса Національної академії наук України	2
Інститут соціології Національної академії наук України	1
Інститут філософії імені Г.С.Сковороди Національної академії наук України	1
Національна академія правових наук України	5
Національна академія педагогічних наук України	1
б) наукові установи та вищі навчальні заклади:	2
Національний інститут стратегічних досліджень	1
Національна академія державного управління при Президентові України	1
Інститут законодавства Верховної Ради України	1
Київський національний університет імені Тараса Шевченка	2
Львівський національний університет імені Івана Франка	1
Національна академія внутрішніх справ	1
Національна академія прокуратури України	1
Національний університет «Києво-Могилянська академія»	1
Національний університет «Одеська юридична академія»	2
Національний університет «Острозька академія»	1
Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»	2
Ужгородський національний університет	1
в) депутатські фракції, депутатські групи у Верховній Раді України; політичні партії, що брали участь в останніх виборах Президента України, місцевих виборах, — у разі якщо кандидати від цих партій (кандидати, включені до виборчих списків усіх місцевих організацій цих партій) отримали підтримку понад 100 тис. голосів виборців:	
Фракція Партії регіонів у Верховній Раді України	1
Фракція «Блок Юлії Тимошенко — «Батьківщина»	1
Фракція Блоку «НАША УКРАЇНА — НАРОДНА САМООБОРОНА»: Народний Союз «Наша Україна», Політична партія «Вперед, Україно!», Народний Рух України, Українська Народна Партія, Українська республіканська партія «Собор», Партія Християнсько-Демократичний Союз, Європейська партія України, Громадянська партія «ПОРА», Партія захисників Вітчизни	1
Фракція Комуністичної партії України	1
Фракція Народної Партії у Верховній Раді України	1
Група «Реформи заради майбутнього» у Верховній Раді України	1
Політична партія «Фронт Змін»	1
Політична партія «Сильна Україна»	1
Всеукраїнське об'єднання «Свобода»	1
Політична партія «УДАР (Український Демократичний Альянс за Реформи) Віталія Кличка»	1
Соціалістична партія України	1
Єдиний Центр	1
г) профільні громадські організації та незалежні експертно-аналітичні центри:	
Асоціація народних депутатів України	2
Всеукраїнські асоціації органів місцевого самоврядування («Асоціація міст України», Асоціація сільських та селищних рад, «Українська асоціація районних та обласних рад») Всеукраїнська громадська організація «Асоціація суддів України» Громадська організація «Асоціація суддів Конституційного Суду України» Громадська організація «Спілка адвокатів України» Союз юристів України	1
Всеукраїнська молодіжна громадська організація «Український молодіжний правничий союз»	1
Громадська організація Центр політико-правових реформ	1
Федерація роботодавців України	1
Федерація професійних спілок України	1
Конфедерація вільних професійних спілок України	1
Громадський консорціум виборчих ініціатив (Лабораторія законодавчих ініціатив, Український незалежний центр політичних досліджень, Всеукраїнська громадська організація «Громадянська мережа «ОПОРА», Всеукраїнська громадська організація «Комітет виборців України») Партнерство «Новий Громадянин»	1
Всеукраїнська асоціація громадських організацій «Українська Гельсінська спілка з прав людини»	1
Громадська організація Український центр економічних і політичних досліджень імені Олександра Разумкова	1
Всеукраїнське громадське соціально-політичне об'єднання «Національна Асамблея інвалідів України»	1
4) пропозиції щодо включення до персонального складу Конституційної Асамблеї подаються Президентові України, як правило, за результатами обговорення відповідних кандидатур, прийняття колегіальних рішень;	
5) персональний склад Конституційної Асамблеї затверджується Президентом України одночасно із затвердженням Положення про Конституційну Асамблею.	
Зміни до персонального складу Конституційної Асамблеї вносяться Президентом України за поданням голови Конституційної Асамблеї з урахуванням зазначеного вище порядку формування персонального складу Конституційної Асамблеї.	
4.2. Голова, заступник голови і секретар Конституційної Асамблеї призначаються Президентом України за пропозицією Науково-експертної групи.	
4.3. На першому (організаційному) пленарному засіданні Конституційної Асамблеї створюються її комісії, координаційне бюро Конституційної Асамблеї (далі — координаційне бюро) та інші робочі органи.	
Комісії, інші робочі органи Конституційної Асамблеї створюються для підготовки пропозицій і рекомендацій з питань внесення змін до Конституції України, а також з інших питань, визначених завданнями Конституційної Асамблеї.	
4.4. Перелік комісій та інших робочих органів, їх персональний склад затверджуються Конституційною Асамблеєю.	
До складу комісії має входити не менше десяти членів Конституційної Асамблеї.	
Голова, заступник голови і секретар комісії обираються більшістю голосів членів комісії і здійснюють функції щодо організації її діяльності.	
4.5. Беручи до уваги структуру Конституції України та виходячи з необхідності вдосконалення Основного Закону України, доцільним убачається створення комісій Конституційної Асамблеї з питань:	
конституційного ладу;	
прав, свобод та обов'язків людини і громадянина;	
народовладдя;	
організації державної влади;	
правосуддя;	
правоохоронної діяльності;	
адміністративно-територіального устрою і місцевого самоврядування;	
порядку прийняття і введення в дію змін до Конституції України.	
У разі потреби Конституційна Асамблея може приймати рішення про утворення інших комісій, а також підкомісій у складі комісій.	
4.6. Координаційне бюро створюється з метою узгодження діяльності комісій та інших робочих органів Конституційної Асамблеї.	
Координаційне бюро очолює голова Конституційної Асамблеї.	
До складу Координаційного бюро входять заступник голови Конституційної Асамблеї, секретар Конституційної Асамблеї, керівники комісій та інших робочих органів Конституційної Асамблеї.	
5. Права Конституційної Асамблеї	
5.1. Конституційна Асамблея для виконання покладених на неї завдань має право:	
створювати свої робочі органи та планувати їх діяльність;	
одержувати в установленому порядку від органів державної влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, об'єднань громадян, наукових установ, вищих навчальних закладів, інших установ та організацій необхідні інформацію, матеріали і документи;	

надсилати в установленому порядку до вітчизняних, іноземних і міжнародних наукових та експертних організацій підготовлені Конституційною Асамблеєю документи для їх експертної оцінки;	
залучати до своєї діяльності вітчизняних та іноземних учених-правознавців (за їх згодою);	
запрошувати на пленарні засідання та засідання комісій, інших робочих органів Конституційної Асамблеї представників органів державної влади, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, наукових установ, вищих навчальних закладів, інших установ та організацій, вітчизняних та іноземних учених-правознавців для участі в обговоренні відповідних питань;	
організовувати проведення наукових і науково-практичних конференцій, семінарів, круглих столів, соціологічних опитувань, а також інших заходів з питань діяльності Конституційної Асамблеї;	
забезпечувати висвітлення своєї діяльності у засобах масової інформації та в мережі Інтернет.	
6. Порядок та форми організації діяльності Конституційної Асамблеї	
6.1. Рішення Конституційна Асамблея здійснює свою діяльність у формі пленарних засідань, засідань комісій та інших робочих органів Конституційної Асамблеї, а також в інших організаційних формах, передбачених Положенням та Регламентом Конституційної Асамблеї.	
Положення про Конституційну Асамблею затверджується Президентом України за пропозицією Науково-експертної групи.	
Регламент Конституційної Асамблеї приймається Конституційною Асамблеєю.	
6.2. Пленарне засідання Конституційної Асамблеї є повноважним за умови присутності на ньому не менше двох третин від загального складу Конституційної Асамблеї.	
6.3. Пленарні засідання Конституційної Асамблеї скликаються головою Конституційної Асамблеї за потреби, але не рідше одного разу на квартал.	
Пленарні засідання Конституційної Асамблеї можуть тривати кілька робочих днів.	
6.4. Члени Конституційної Асамблеї мають рівні права.	
6.5. Рішення Конституційної Асамблеї та рішення її комісій приймаються більшістю від їх загального складу, якщо інше не передбачено Регламентом Конституційної Асамблеї.	
Рішення Конституційної Асамблеї про схвалення законопроекту (законопроектів) про внесення змін до Конституції України приймається не менш як двома третинами від загального складу Конституційної Асамблеї.	
6.6. Засідання Координаційного бюро Конституційної Асамблеї скликаються головою Конституційної Асамблеї (в разі його відсутності — заступником голови Конституційної Асамблеї) за потреби, але не рідше одного разу на місяць.	
6.7. У період між пленарними засіданнями Конституційної Асамблеї її члени працюють у комісіях, інших робочих органах відповідно до затвердженого Конституційною Асамблеєю плану роботи.	
6.8. Голова Конституційної Асамблеї здійснює керівництво діяльністю Конституційної Асамблеї, скликає і веде її пленарні засідання, підписує прийняті Конституційною Асамблеєю рішення, головує на засіданнях Координаційного бюро, представляє Конституційну Асамблею у відносинах із Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, науковими установами, вищими навчальними закладами, іншими установами та організаціями, у тому числі міжнародними, а також із засобами масової інформації.	
6.9. Заступник голови Конституційної Асамблеї виконує обов'язки голови Конституційної Асамблеї в разі його відсутності, виконує доручення голови Конституційної Асамблеї.	
6.10. Секретар Конституційної Асамблеї відповідає за організаційне, інформаційне та документальне забезпечення діяльності Конституційної Асамблеї, підготовку питань порядку денного для розгляду на її пленарних засіданнях, засіданнях Координаційного бюро, виконує доручення голови Конституційної Асамблеї.	
6.11. Науково-консультативне забезпечення діяльності Конституційної Асамблеї пропонується здійснювати Національній академії правових наук України, Інституту держави і права імені В.М. Корецького Національної академії наук України, Інституту політичних і етнонаціональних досліджень імені І.Ф. Кураса Національної академії наук України, Національному інституту стратегічних досліджень, Київському національному університету імені Тараса Шевченка.	
6.12. Організаційне, інформаційне та матеріально-технічне забезпечення діяльності Конституційної Асамблеї здійснюється Адміністрацією Президента України та Державним управлінням справами.	
Фінансування діяльності Конституційної Асамблеї здійснюється за рахунок коштів Державного бюджету України.	
6.13. Конституційна Асамблея у своїй роботі використовує бланки зі своїм найменуванням.	
7. Прикінцеві положення	
7.1. Узяти до відома, що з початком діяльності Конституційної Асамблеї припиняє свою роботу Науково-експертна група.	
7.2. Конституційна Асамблея систематично інформує про свою діяльність Президента України та громадськість.	
7.3. За необхідності Президентом України проводитимуться консультації з керівництвом Верховної Ради України, головами депутатських фракцій, депутатських груп у Верховній Раді України з питань формування та діяльності Конституційної Асамблеї, підготовки проекту Концепції внесення змін до Конституції України, законопроекту (законопроектів) про внесення змін до Конституції України.	
7.4. Діяльність Конституційної Асамблеї припиняється за рішенням Президента України.	
<i>Глава Адміністрації Президента України С.ЛЬОВОЧКИН</i>	
 УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ	
Питання сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні	
З метою забезпечення діяльності Президента України щодо реалізації державної політики, спрямованої на формування сприятливого середовища для дальшого становлення в Україні громадянського суспільства, налагодження ефективного механізму взаємодії його інститутів з державними органами та органами місцевого самоврядування на засадах партнерства та взаємної відповідальності, досягнення європейських стандартів забезпечення та захисту прав і свобод людини і громадянина, керуючись частиною другою статті 102, пунктом 28 частини першої статті 106 Конституції України, ПОСТАНОВЛЯЮ: 1. Утворити Координаційну раду з питань розвитку громадянського суспільства (далі — Координаційна рада) як допоміжний орган при Президентові України. 2. Призначити СТАВНІЙЧУК Марину Іванівну — Радника Президента України — Керівника Головного управління з питань конституційно-правової модернізації Адміністрації Президента України головою Координаційної ради. 3. Затвердити такі, що додаються: Положення про Координаційну раду з питань розвитку громадянського суспільства; персональний склад Координаційної ради з питань розвитку громадянського суспільства. 4. Національному інституту стратегічних досліджень із залученням представників інститутів громадянського суспільства підготувати доповідь про стан розвитку громадянського суспільства в Україні на основі узагальнення результатів досліджень із цих питань та подати її у місячний строк Координаційній раді. 5. Координаційній раді підготувати та внести у місячний строк у встановленому порядку проекти Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні та плану першочергових заходів щодо її реалізації. 6. Визнати такими, що втратили чинність: Указ Президента України від 15 вересня 2005 року №1276 «Про забезпечення участі громадськості у формуванні та реалізації державної політики»; статтю 3 Указу Президента України від 9 червня 2008 року №525 «Про ліквідацію деяких консультативних, дорадчих та інших допоміжних органів». 7. Цей Указ набирає чинності з дня його опублікування. м. Київ 25 січня 2012 року № 32/2012 <i>Президент України В. ЯНУКОВИЧ</i>	

ДОКУМЕНТИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
Указом Президента України
від 25 січня 2012 року №32/2012

ПОЛОЖЕННЯ

про Координаційну раду з питань розвитку громадянського суспільства

1. Координаційна рада з питань розвитку громадянського суспільства (далі — Координаційна рада) є допоміжним органом при Президентові України, створеним для забезпечення діяльності Президента України щодо реалізації державної політики та впровадження системних заходів, спрямованих на формування сприятливого середовища для дальшого становлення в Україні громадянського суспільства, підвищення ролі його інститутів у здійсненні державної політики, а також досягнення європейських стандартів забезпечення та захисту прав і свобод людини і громадянина.

2. Координаційна рада у своїй роботі керується Конституцією та законами України, актами Президента України, Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства, а також цим Положенням.

Координаційна рада вносить з питань, що належать до основних завдань та напрямів її діяльності, пропозиції Президентові України.

3. Основними завданнями Координаційної ради є:

1) розроблення з урахуванням суспільно-політичних процесів, що відбуваються в Україні, та кращого світового досвіду концептуальних напрямів та механізмів державного сприяння розвитку громадянського суспільства;

2) підготовка на основі розроблених напрямів та з урахуванням пропозицій державних органів, інститутів громадянського суспільства проекту Стратегії державної політики сприяння розвитку громадянського суспільства в Україні (далі — Стратегія), проектів плану першочергових заходів і щорічних планів щодо реалізації Стратегії;

3) сприяння проведенню громадських обговорень, наукових конференцій, круглих столів з питань розвитку в Україні громадянського суспільства, забезпечення та захисту прав і свобод людини, а також вивчення громадської думки з питань, віднесених до її відання;

4) здійснення аналізу ефективності реалізації Стратегії, загального моніторингу стану виконання плану першочергових заходів і щорічних планів щодо реалізації Стратегії та підготовка пропозицій з їх коригування;

5) підготовка, розгляд законопроектів щодо сприяння розвитку в Україні громадянського суспільства, які пропонуються для внесення Президентом України на розгляд Верховної Ради України, проектів актів Президента України у цій сфері та підготовка пропозицій до проектів;

6) участь у підготовці послань Президента України до народу, щорічних і позачергових послань Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє і зовнішнє становище України;

7) сприяння налагодженню ефективної взаємодії державних органів з інститутами громадянського суспільства.

4. Координаційна рада має право:

1) запитувати та одержувати в установленому порядку від державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян інформацію, матеріали і документи, необхідні для виконання покладених на неї завдань;

2) заслуховувати інформацію керівників центральних органів виконавчої влади про стан виконання заходів щодо реалізації Стратегії, виконання плану першочергових заходів і щорічних планів щодо реалізації Стратегії;

3) запрошувати на свої засідання та залучати для обговорення відповідних питань керівників і представників державних органів, органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій, об'єднань громадян, а також експертів;

4) утворювати тимчасові експертні та робочі групи для опрацювання окремих питань діяльності Координаційної ради;

5) залучати в разі потреби в установленому порядку до опрацювання окремих питань представників державних органів, органів місцевого самоврядування, об'єднань громадян, а також експертів, учених, фахівців;

6) ініціювати проведення громадського обговорення проектів законів України, актів Президента України з питань розвитку в Україні громадянського суспільства;

7) ініціювати проведення конференцій, круглих столів, нарад з питань, віднесених до її відання.

5. Координаційна рада у процесі виконання покладених на неї завдань взаємодіє з іншими допоміжними органами і службами, створеними Президентом України, Апаратом Ради національної безпеки і оборони України, органами Верховної Ради України та її Апаратом, Кабінетом Міністрів України та його Секретаріатом, центральними та місцевими органами виконавчої влади, іншими державними органами, органами місцевого самоврядування, об'єднаннями громадян, підприємствами, науковими та іншими установами, організаціями, а також із відповідними органами інших держав і міжнародних організацій.

6. Координаційна рада утворюється у складі голови Координаційної ради та інших членів, які беруть участь в її роботі на громадських засадах.

Персональний склад Координаційної ради затверджується Президентом України. У разі потреби голова Координаційної ради вносить Президентові України пропозиції про зміни до персонального складу Координаційної ради.

7. Голова Координаційної ради:

1) здійснює загальне керівництво діяльністю Координаційної ради, визначає порядок її роботи та скликає і головує на засіданнях Координаційної ради;

2) забезпечує організацію діяльності Координаційної ради, підготовку з урахуванням пропозицій членів Координаційної ради, державних органів, органів місцевого самоврядування, інститутів громадянського суспільства планів її роботи, питань порядку денного засідань Координаційної ради;

3) здійснює моніторинг реалізації рішень Координаційної ради та регулярно (не рідше одного разу на квартал) інформує Президента України про хід їх реалізації;

4) представляє Координаційну раду у взаємодії з іншими органами, організаціями.

8. Основною організаційною формою роботи Координаційної ради є засідання, які проводяться за потребою, але не рідше одного разу на квартал.

Засідання Координаційної ради є правомочним, якщо на ньому присутні більше половини від її складу.

9. Засідання Координаційної ради є відкритими і гласними.

Відкритість засідань Координаційної ради забезпечується шляхом створення умов для присутності на них представників засобів масової інформації, гласність — шляхом розміщення інформації про діяльність Координаційної ради, підготовлених нею матеріалів на веб-сайті офіційного Інтернет-представництва Президента України.

Координаційна рада систематично інформує громадськість про свою діяльність.

10. Рішення Координаційної ради приймаються більшістю голосів присутніх на засіданні членів Координаційної ради.

Рішення Координаційної ради оформлюється протоколом, який підписується головою Координаційної ради.

У разі необхідності Координаційна рада подає пропозиції щодо видання в установленому порядку актів Президента України, надання Главою держави доручень, внесення Президентом України на розгляд Верховної Ради України відповідних законопроектів.

11. Організаційно-технічне забезпечення діяльності Координаційної ради здійснюється Адміністрацією Президента України, Державним управлінням справами.

12. Координаційна рада використовує в роботі бланки зі своїм найменуванням.

Глава Адміністрації Президента України С.ЛьОВОЧКИН

ЗАТВЕРДЖЕНО
Указом Президента України
від 25 січня 2012 року №32/2012

СКЛАД

Координаційної ради з питань розвитку громадянського суспільства

СТАВНИЙЧУК Марина Іванівна — Радник Президента України — Керівник Головного управління з питань конституційно-правової модернізації Адміністрації Президента України, голова Координаційної ради

БИСТРИЦЬКИЙ Євген Костянтинович — виконавчий директор Міжнародного фонду «Відродження», м.Київ (за згодою)

БІЛИЗНЮК Анатолій Михайлович — Міністр регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України

БОГАТИР Володимир Вікторович — президент Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Український молодіжний правничий союз», м.Київ (за згодою)

БОНДАРЕНКО Олена Анатоліївна — перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова та інформації (за згодою)

БУГАЙ Денис Володимирович — член правління Всеукраїнської громадської організації «Асоціація правників України», м.Київ (за згодою)

ВИШИВАНЮК Михайло Васильович — голова Івано-Франківської обласної державної адміністрації

ДЕМЧИШЕН Василь Васильович — голова підкомітету з питань державного будівництва Комітету Верховної Ради України з питань державного будівництва та місцевого самоврядування (за згодою)

ЄМЕЛЬЯНОВА Інна Іванівна — перший заступник Міністра юстиції України ЄРМОЛАЄВ Андрій Васильович — директор Національного інституту стратегічних досліджень

ЗАБОЛОТНИЙ Анатолій Олександрович — директор благодійного фонду «Розвиток України», м.Київ (за згодою)

ЗАРУБІНСЬКИЙ Олег Олександрович — голова Комітету Верховної Ради України з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин (за згодою)

ІВАНЕСКО Денис Сергійович — Керівник Головного управління забезпечення доступу до публічної інформації Адміністрації Президента України КОГУТ Ігор Олегович — голова ради громадської організації «Лабораторія законодавчих ініціатив», м.Київ (за згодою)

КОПАТЬКО Євген Едуардович — засновник компанії «Research & Branding Group», м.Київ (за згодою)

КРУПНИК Андрій Семенович — виконуючий обов'язки голови Всеукраїнської громадської організації «Асоціація сприяння самоорганізації населення», директор громадської організації «Одеський суспільний інститут соціальних технологій» (за згодою)

КУЛИК Віталій Олександрович — заступник Керівника Головного управління з питань конституційно-правової модернізації Адміністрації Президента України КУПРІЙ Володимир Олександрович — виконавчий директор благодійного фонду «Творчий центр ЦЦК», м.Київ (за згодою)

КУРДІНОВИЧ Олександр В'ячеславович — Голова Державного комітету телебачення і радіомовлення України

ЛАРІН Сергій Миколайович — голова Кіровоградської обласної державної адміністрації

ЛАЦІБА Максим Валерійович — керівник програм громадської організації «Український незалежний центр політичних досліджень», м.Київ (за згодою)

ЛІБАНОВА Елла Марленівна — директор Інституту демографії та соціальних досліджень імені М.В.Птухи НАН України (за згодою)

ЛЯХ Тетяна Леонідівна — заступник голови Всеукраїнської громадської організації «Всеукраїнський громадський центр «Волонтер», м.Київ (за згодою)

МАЗУРЧАК Олександр Володимирович — перший заступник голови Київської міської державної адміністрації

МАЛЬКОВА Тамара Михайлівна — директор Міжнародної благодійної організації «Інформаційний центр «Зелене досьє», м.Київ (за згодою)

МІНАКОВ Михайло Анатолійович — президент Міжнародної громадської організації «Фонд якісної політики», м.Київ (за згодою)

МІРОШНИЧЕНКО Юрій Романович — народний депутат України, Представник Президента України у Верховній Раді України (за згодою)

МУДРАК Лариса Михайлівна — заступник голови Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення

МЯРКОВСЬКИЙ Анатолій Іванович — перший заступник Міністра фінансів України

НАДРАГА Василь Іванович — перший заступник Міністра соціальної політики України

ПІТЦИК Мирослав Васильович — віце-президент Асоціації міст України з виконавчої роботи (за згодою)

СЕМЧЕНКО Ольга Владиславівна — директор Департаменту взаємодії із засобами масової інформації та громадськістю Державної податкової служби України

СУЛІМА Євген Миколайович — перший заступник Міністра освіти і науки, молоді та спорту України

ТАТУСЯК Сергій Пилипович — голова Вінницької обласної ради (за згодою)

ТИМОШУК Віктор Павлович — заступник голови правління громадської організації Центр політико-правових реформ, м.Київ (за згодою)

ТОЛКОВАНОВ В'ячеслав Вікторович — Голова Національного агентства України з питань державної служби

ФЕСЕНКО Володимир В'ячеславович — голова правління громадської організації «Центр прикладних політичних досліджень «Пента», м.Київ (за згодою)

ФІНЬКО Антон Євгенович — науковий співробітник Інституту філософії імені Г.С.Сковороди НАН України, експерт громадської організації «Київський центр політичних досліджень та конфліктології» (за згодою)

ЧЕПАК Дарія Олександрівна — Прес-секретар Президента України

ЧЕРНОВ Сергій Іванович — голова Харківської обласної ради, президент Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Української асоціації районних та обласних рад» (за згодою)

ШЕРЕМБЕЙ Дмитро Олегович — заступник голови координаційної ради Всеукраїнської благодійної організації «Всеукраїнська мережа людей, які живуть з ВІЛ/СНІД», м.Київ (за згодою)

ШИШАЦЬКИЙ Андрій Володимирович — голова Донецької обласної державної адміністрації

ЯЦКІВ Тетяна Геннадіївна — керівник програм правової підтримки громадської організації «Центр громадської адвокатури», м.Львів (за згодою).

Глава Адміністрації Президента України С.ЛьОВОЧКИН

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ

Про призначення суддів

Відповідно до статті 127 та частини першої статті 128 Конституції України **ПОСТАНОВЛЯЮ:**

1. Призначити строком на п'ять років у місцевих адміністративних судах на посади:

суддів окружного адміністративного суду Автономної Республіки Крим: АБЛЯКИМОВА Ернеса Енверовича,

КАЛІНІЧЕНКО Ганну Борисівну;

суддів Вінницького окружного адміністративного суду:

БОГОНОСА Михайла Богдановича,

САЛА Павла Ігоровича,

ШАПОВАЛОВУ Тетяну Михайлівну;

судді Волинського окружного адміністративного суду

СМОКОВИЧ Віру Іванівну;

суддів Житомирського окружного адміністративного суду:

ДАНИЛИШИНА Віктора Михайловича,

ШУЛЕЖКА Віктора Петровича;

суддів окружного адміністративного суду міста Києва:

ІЩУКА Ігоря Олександровича,

ПОГРІБНІЧЕНКА Ігоря Миколайовича.

2. Призначити строком на п'ять років у місцевих господарських судах на посади:

суддів господарського суду Вінницької області:

МАСЛІЯ Ігоря Володимировича,

СТЕФАНІВ Тетяну Василівну,

ТВАРКОВСЬКОГО Анатолія Анатолійовича;

суддів господарського суду Дніпропетровської області:

БОНДАРЧУК Віту Вікторівну,

ЄМЕЛЬЯНОВУ Ольгу Олександрівну,

КАЗАРЦЕВУ Валерію Вадимівну,

КОБИЛЯНСЬКОГО Костянтина Миколайовича,

СОЛОВЙОВУ Анастасію Євгенівну;

суддів господарського суду Донецької області:

ГУРОВУ Анастасію Ігорівну,

СТУКАЛЕНКО Катерину Іллівну,

УХАНЬОВУ Ольгу Олегівну;

судді господарського суду Запорізької області

НАУМЕНКА Артура Олеговича;

судді господарського суду Луганської області

СЕКІРСЬКОГО Андрія Валерійовича;

судді господарського суду Львівської області

КОРОЛЬ Мар'яну Романівну;

судді господарського суду Одеської області

АНТОЩУК Світлану Іванівну;

суддів господарського суду Рівненської області:

ГОРПЛЮКА Андрія Миколайовича,

ГУДЗЕНКО Ярослав Олександрівну,

ПАВЛЕНКА Євгена Валерійовича,

РОМАНЮКА Романа Васильовича;

суддів господарського суду Харківської області:

ДЕНИСЮК Тетяну Станіславівну,

ЛАВРЕНЮК Тетяну Анатоліївну,

МАКАРЕНКО Оксану Вікторівну,

ПОНОМАРЕНКО Тетяну Олександрівну;

суддів господарського суду міста Києва:

КУРКОТОВУ Євгенію Борисівну,

СТАСЮКА Сергія Васильовича.

3. Призначити строком на п'ять років у місцевих загальних судах на посади:

судді Ялтинського міського суду Автономної Республіки Крим

МАРЧУКА Олега Леонідовича;

судді Жмеринського міськрайонного суду Вінницької області

САЛАНДЯК Ольгу Ярославівну;

судді Шаргородського районного суду Вінницької області

СТРОГОГО Ігоря Леонідовича;

суддів Ленінського районного суду міста Вінниці:

БЕРНАДУ Євгена Валерійовича,

ГАЙДУ Ганну Володимирівну;

судді Слов'янського міськрайонного суду Донецької області

ЧЕМОДУРОВУ Наталію Олександрівну;

суддів Ворошиловського районного суду міста Донецька:

ЛАГОДУ Катерину Олександрівну,

ПРУДНІКОВУ Ганну Михайлівну;

судді Корольовського районного суду міста Житомира

МАСЛАК Віту Петрівну;

судді Ужгородського міськрайонного суду Закарпатської області

САРАЙ Аллу Іванівну;

судді Снятинського районного суду Івано-Франківської області

БОРОДОВСЬКОГО Станіслава Олександровича;

судді Вишгородського районного суду Київської області

ЛІТВІНОВА Віталія Євгеновича;

судді Жовківського районного суду Львівської області

ЯСИНОВСЬКОГО Романа Богдановича;

судді Яворівського районного суду Львівської області

РОМАНЮКА Віктора Феодосійовича;

судді Жовтневого районного суду Миколаївської області

ПОЛІШКО Вікторію Василівну;

судді Центрального районного суду міста Миколаєва

ТІШКА Дмитра Анатолійовича;

судді Біляївського районного суду Одеської області

ГАЛИЧ Ольгу Пилипівну;

суддів Київського районного суду міста Одеси:

БРАЙЛОВСЬКУ Аллу Ігорівну,

ФЕДУЛЕСВУ Юлію Олександрівну;

судді Приморського районного суду міста Одеси

КРИКЛИВОГО Олега Миколайовича;

судді Сарненського районного суду Рівненської області

ГАЛІНСЬКУ Вікторію Валеріївну;

судді Коломацького районного суду Харківської області

ЯКОВЕНКА Андрія Олександровича;

судді Нововодолазького районного суду Харківської області

ТРОЯНОВСЬКУ Тетяну Михайлівну;

судді Білогірського районного суду Хмельницької області

ДАВИДУКА Олександра Івановича;

суддів Уманського міськрайонного суду Черкаської області:

ВЕЛИЧКО Тетяну Олександрівну,

ГОДІК Лесю Сергіївну;

судді Городнянського районного суду Чернігівської області

КАРПИНСЬКУ Наталю Михайлівну;

суддів Дарницького районного суду міста Києва:

БАСАЛАЄВУ Аллу Валентинівну,

ЗАРУБУ Петра Івановича,

КАЛІШКА Федора Анатолійовича;

судді Деснянського районного суду міста Києва

ЯРОШЕНКА Сергія Володимировича;

суддів Дніпровського районного суду міста Києва:

ВЕРНИДУБОВА Ярослава Івановича,

СТАРОВОЙТОВУ Світлану Миколаївну;

суддів Оболонського районного суду міста Києва:

БЕЛОКОННУ Ірину Вікторівну,

ВЕЛИКОХАЦЬКУ Віру Вікторівну;

судді Печерського районного суду міста Києва

БЕВЗЕНКО Юлію Павлівну;</

ДОКУМЕНТИ

КАБІНЕТ МІНІСТРІВ УКРАЇНИ

ПОСТАНОВА
від 26 грудня 2011 р. № 1397
Київ

Про затвердження Порядку функціонування національної інформаційної системи державного ринкового нагляду, внесення до неї відомостей і подання повідомлень

Відповідно до частини сьомої статті 42 Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» Кабінет Міністрів України постановляє:

- 1. Затвердити Порядок функціонування національної інформаційної системи державного ринкового нагляду, внесення до неї відомостей і подання повідомлень, що додається.
- 2. Ця постанова набирає чинності з дня опублікування.
Прем'єр-міністр України М. АЗАРОВ
ЗАТВЕРДЖЕНО
постановою Кабінету Міністрів України
від 26 грудня 2011 р. № 1397

ПОРЯДОК
функціонування національної інформаційної системи державного ринкового нагляду, внесення до неї відомостей і подання повідомлень

- 1. Цей Порядок визначає механізм функціонування національної інформаційної системи державного ринкового нагляду, внесення до неї відомостей і подання повідомлень з метою автоматизації обміну інформацією між органами державного ринкового нагляду (далі — органи ринкового нагляду), їх територіальними органами, митними органами та Мінекономрозвитку.
- 2. Функціонування національної інформаційної системи державного ринкового нагляду (далі — інформаційна система) забезпечує Мінекономрозвитку.
- 3. Інформаційна система складається з:
 - 1) електронного реєстру рішень органів ринкового нагляду (далі — електронний реєстр);

- 2) електронної автоматизованої системи обміну повідомленнями між органами ринкового нагляду та митними органами (далі — електронна система).
- 4. До електронного реєстру стосовно всіх рішень, прийнятих органами ринкового нагляду відповідно до Законів України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» та «Про загальну безпечність нехарчової продукції», вносяться не пізніше трьох робочих днів з дати прийняття такі відомості:
 - 1) найменування органу, який прийняв рішення;
 - 2) назва рішення;
 - 3) дата прийняття та обліковий номер рішення (у разі його присвоєння органом ринкового нагляду);
 - 4) найменування продукції;
 - 5) код згідно з ДКПП (для вітчизняної продукції);
 - 6) код згідно з УКТЗЕД (за наявності документального підтвердження класифікації товарів згідно з УКТЗЕД для продукції іноземного виробництва);
 - 7) кількість продукції (тільки для партії продукції);
 - 8) найменування виробника продукції та його місцезнаходження;
 - 9) код виробника згідно з ЄДРПОУ (для вітчизняного виробника);
 - 10) код країни-виробника відповідно до ДСТУ ISO 3166-1-2000 (код Альфа-2);
 - 11) короткий зміст рішення;
 - 12) посада особи, що підписала рішення;
 - 13) прізвище та ініціали зазначеної особи.
- 5. Органи ринкового нагляду та їх територіальні органи, митні органи і Мінекономрозвитку мають вільний доступ до відомостей, які містяться в електронному реєстрі.
- 6. Електронна система використовується органами ринкового нагляду, їх територіальними органами, митними органами для обміну повідомленнями про продукцію, митне оформлення якої призупинене або яка не відповідає встановленим вимогам чи становить серйозний ризик (далі — повідомлення).
- 7. Митні органи під час державного контролю продукції здійснюють між собою та з органами ринкового нагляду обмін повідомленнями з використанням технологій електронного документообігу.
- 8. В інформаційній системі забезпечується захист персональних даних та конфіденційної інформації, одержаної від митних органів та органів ринкового нагляду у зв'язку із здійсненням ними визначених законодавством повноважень.
- 9. У разі коли органом ринкового нагляду вжито обмежувальних (корегувальних) заходів щодо ввезеної на митну територію України з території іншої держави продукції, що не відповідає встановленим вимогам, він надсилає з використанням інформаційної системи відповідним митним органам повідомлення, що містить:

- 1) дані, що дають змогу однозначно ідентифікувати продукцію або її партію, зокрема код згідно з ДКПП (для вітчизняної продукції) та УКТЗЕД (для продукції іноземного виробництва);
- 2) опис невідповідності продукції встановленим вимогам;
- 3) інформацію про характер і тривалість обмежувальних (корегувальних) заходів, ужитих щодо такої продукції;
- 4) відомості про походження та ланцюги постачання відповідної продукції;
- 5) додаткову інформацію, що дає змогу ідентифікувати зазначену продукцію.
- 10. Відповідальність за достовірність та повноту інформації, що міститься у повідомленні, несе орган, який його подав.
- 11. У разі призупинення митного оформлення продукції відповідно до статті 38 Закону України «Про державний ринковий нагляд і контроль нехарчової продукції» митний орган надсилає у цей же день з використанням інформаційної системи органів ринкового нагляду, до сфери відповідальності якого належить здійснення ринкового нагляду щодо відповідного виду продукції, повідомлення, у якому зазначаються:
 - 1) дані, що дають змогу однозначно ідентифікувати продукцію (її партію), митне оформлення якої призупинено;
 - 2) причини призупинення митного оформлення;
 - 3) строк, на який призупинено митне оформлення;
 - 4) найменування і місцезнаходження виробника, уповноваженого представника (за наявності) та імпортера продукції;
 - 5) додаткова інформація, яка засвідчує факт порушення.
- 12. Відповідний орган ринкового нагляду підтверджує в інформаційній системі отримання повідомлення митного органу, а відповідний митний орган підтверджує в інформаційній системі отримання повідомлення органу ринкового нагляду.
- 13. Орган, що подає повідомлення для внесення до електронної системи, роздруковує його копію, яка реєструється в книзі реєстрації повідомлень із зазначенням:
 - 1) порядкового номера;
 - 2) вихідного номера;
 - 3) адресата;
 - 4) короткого змісту повідомлення;
 - 5) посади особи, яка підписала повідомлення;
 - 6) прізвища та ініціалів такої особи.Зазначена книга прошнуровується, сторінки нумеруються, засвідчуються підписом керівника відповідного органу (або його заступника), скріпленим печаткою такого органу.

реклама

оголошення

виклики до суду

реклама

оголошення

виклики до суду

Приватне акціонерне товариство
«Акціонерна страхова компанія «ІНГО Україна»,
що знаходиться за адресою: Україна, 01054, м. Київ, вул. Воровського, 33, тел. 490 27 44,
повідомляє про проведення річних Загальних зборів акціонерів, які відбудуться
05 березня 2012 року; час початку зборів — 11-00, за адресою:
Україна, м. Київ, вул. Воровського, 33, 5 поверх, конференц-зал.

Для участі в річних Загальних зборах реєстрацію акціонерів провести з 10-30 до 10-59 годин 05 березня 2012 року за адресою: Україна, м. Київ, вул. Воровського, 33, 5 поверх, конференц-зал. Для реєстрації при собі мати документ, по посвідчує особу, а для представника — документ, що також посвідчує його повноваження

Датою складання списку осіб, що мають право на участь у річних Загальних зборах акціонерів, скласти на 28 лютого 2012 року. Дата складання списку акціонерів, які мають бути повідомлені про проведення річних Загальних зборів акціонерів 01 лютого 2012 року. Затверджено наступний порядок денний річних Загальних зборів акціонерів:

- 2.1. Обрання Голови, секретаря зборів і склад Лічильної комісії.
2. Звіт Голови Правління АСК «ІНГО Україна» про результати фінансово-господарській діяльності за 2011 рік.
3. Звіт Наглядової ради АСК «ІНГО Україна» за 2011 рік.
4. Звіт Ревізійної комісії АСК «ІНГО Україна» за 2011 рік.
5. Затвердження бухгалтерського балансу і річного фінансового звіту АСК «ІНГО Україна» за 2011 рік.
6. Про розподіл прибутку АСК «ІНГО Україна» за результатами роботи в 2011 році.
7. Затвердження рішення про попереднє схвалення значних правочинів, які можуть вчинятися протягом одного року відносно страхування, перестрахування з граничною вартістю послуг, які є його предметом, що перевищує 25 відсотків вартості активів за даними фінансової звітності за 2011 рік.
8. Збільшення Статутного капіталу шляхом приватного розміщення додаткових акцій існуючої номінальної вартості за рахунок додаткових внесків.
9. Затвердження рішення про приватне розміщення акцій.
10. Затвердження переліку інвесторів, серед яких передбачено розміщення акцій, щодо яких прийнято рішення про приватне розміщення.
11. Визначення уповноваженого органу, якому надаються повноваження щодо: прийняття рішення про дострокове закінчення приватного розміщення акцій (у разі якщо запланований обсяг акцій буде розміщено достроково та повністю оплачено); затвердження результатів приватного розміщення акцій; прийняття рішення про відмову від розміщення акцій; повернення внесків, унесених в оплату за акції, у разі незатвердження у встановлені законодавством строки результатів приватного розміщення акцій органом, уповноваженим приймати таке рішення, або у разі невнесення (незатвердження) у встановлені законодавством строки змін до статуту, пов'язаних із збільшенням статутного капіталу з урахуванням результатів розміщення акцій, або у разі прийняття рішення про відмову від розміщення акцій; письмового повідомлення кожного акціонера, який має переважне право на придбання розміщуваних акцій, про можливість реалізації такого права та опублікування повідомлення про це в офіційному друкованому органі.
12. Визначити уповноважених осіб, яким надаються повноваження: отримувати від акціонерів письмові підтвердження про відмову від використання свого переважного права на придбання акцій, стосовно яких прийняте рішення про розміщення (якщо це передбачено умовами приватного розміщення акцій); проводити дії щодо забезпечення реалізації акціонерами свого переважного права на придбання акцій, стосовно яких прийнято рішення про розміщення; проводити дії щодо забезпечення приватного розміщення акцій; проводити дії щодо здійснення обов'язкового викупу акцій у акціонерів, які реалізують право вимагати здійснення викупу Товариством належних їм акцій.

Основні показники фінансово-господарської діяльності		
Найменування показника	період	
	звітний	попередній
Усього активів	611002	479612
Основні засоби	175698	157848
Довгострокові фінансові інвестиції	140549	22529
Засоби	485	921
Сумарна дебіторська заборгованість	163447	103448
Грошові кошти та їх еквіваленти	243482	196712
Нерозподілений прибуток	10083	8713
Власний капітал	263739	226338
Статутний капітал	168543	161077
Довгострокові зобов'язання	0	0
Поточні зобов'язання	124808	70864
Чистий прибуток (збиток)	10083	8713
Середньорічна кількість акцій (шт.)	168543	168543
Кількість власних акцій, викуплених протягом періоду (шт.)	—	—
Загальна сума коштів, витрачених на викуп власних акцій протягом періоду	—	—
Чисельність працівників на кінець періоду (осіб)	513	461

Ухвалою господарського суду Кіровоградської області (25006, м. Кіровоград, вул. В'ячеслава Чорновола, 29/32) від 11.11.2011 року порушено провадження у справі № 5013/2185/11 **про банкрутство приватного підприємства «Співдружність»** (28000, Кіровоградська область, м. Олександрія, вул. Червоного Козацтва, 37, кв. 23, код ЄДРПОУ 31116054), введено мораторій на задоволення вимог кредиторів боржника. Розпорядником майна призначено арбітражного керуючого Неватос Юлію Станіславівну (ліцензія серії АВ № 307543 від 18.06.2007 року, адреса: 28000, Кіровоградська область, м. Олександрія, вул. Хасанова, буд. 68). Заяви кредиторів приймаються протягом тридцяти днів з дня опублікування оголошення.

Про відкликання банківської ліцензії і призначення ліквідатора
Публічного акціонерного товариства
«Банк Столиця»

Постановою Правління Національного банку України №30 від 30.01.2012 з 31.01.2012 відкликано банківську ліцензію та ініційовано процедуру ліквідації Публічного акціонерного товариства «Банк Столиця».

З 31.01.2012 припинено повноваження тимчасового адміністратора, правління (ради директорів), ради і загальних зборів ПАТ «Банк Столиця».

Ліквідатором Публічного акціонерного товариства «Банк Столиця» призначено службовця Національного банку України — начальника відділу управління інспектування банків 1 та 2 груп Департаменту інспектування банків Генерального департаменту банківського нагляду Куно Євгена Геннадійовича.

У разі тимчасової відсутності ліквідатора ПАТ «Банк Столиця» уповноважено на виконання його функцій службовця Національного банку України Оніщенко Сергія Костянтиновича.

Печерський районний суд м. Києва викликає відповідача Драганчук Оксану Василівну, останнє відоме місце проживання якої: м. Київ, вул. Заньковецької, 6, кв. 5, у цивільній справі за позовом КП «Хрещатик» до Драганчук Оксани Василівни, яке відбудеться 6 лютого 2012 року о 14 год. 30 хв. за адресою: м. Київ, вул. Хрещатик, 42-а, каб. 14 **під головуванням судді Остапчук Т. В.**

З опублікуванням оголошення про виклик відповідач вважається повідомленим про день, час і місце розгляду справи, і в разі його неявки до суду справа може бути розглянута у його відсутності на підставі наявних у ній даних чи доказів.

06 лютого 2012 року об 11-00 годині в Центрально-Міському районному суді міста Горлівки Донецької області (м. Горлівка, пр. Леніна, 1, каб. 104) відбудеться слухання цивільної справи за позовом Бережного Григорія Миколайовича до Деніної Анастасії Федорівни про відшкодування шкоди.

Відповідачу надається можливість надати свої заперечення по позовній заяві та докази. При неяві відповідача у судове засідання, йому необхідно повідомити про це суд, у противному випадку справа буде розглянута за його відсутністю.
Суддя Тарасенко С. Б.

Люботинський міський суд Харківської області викликає Гречаннікову Галину Іванівну, 1943 року народження, та Ушакову Світлану Іванівну, 03 вересня 1939 року народження, в судове засідання 03 лютого 2012 року о 15.45 годині, як відповідачів по цивільній справі за позовом Стрижак Володимира Івановича до Люботинської міської ради Харківської області, Гречаннікової Галини Іванівни, Ушакової Світлани Іванівни про визнання права власності в порядку спадкування за законом.

Адреса суду: 62433, Харківська область, м. Люботин, вул. Некрасова, 10.
Голова суду І. В. Дем'яненко

16 лютого 2012 р. о 09-00 год. в Центрально-Міському районному суді м. Горлівки Донецької області (м. Горлівка, пр. Леніна, 1, каб. 308) відбудеться розгляд цивільної справи за позовом «Незалежної Страхової Компанії» до Лакирбая Бадри Зурабовича, про компенсацію страхового відшкодування. Відповідачу Лакирбая Б. 3. (останнє відоме місце проживання: Донецька область, м. Горлівка, пр. Леніна, 14) надається можливість надати свої заперечення за позовом та докази. При неяві відповідача у судове засідання, йому необхідно повідомити про це суд, у противному випадку справа буде розглянута за його відсутності.

Суддя С. П. Федько

Дарницький районний суд м. Києва викликає Примаченко Вікторію Вікторівну, яка зареєстрована за адресою: м. Київ, вул. Гмирі, 5 а, кв. 36 в якості відповідача по цивільній справі за позовною заявою Примаченко Галини Лаврентіївни до Примаченко Вікторії Вікторівни про визнання особи такою, що втратила право користування житловим приміщенням на 11 годину 30 хвилин 28.02.2012 року в приміщення № 103 Дарницького районного суду м. Києва по вул. О. Кошиця, 5-А в м. Києві.

Суддя Є. С. Куренков

Комсомольський районний суд м. Херсона повідомляє, що 06.02.2012 року о 13.15 годині суддя Радченко Г. А. буде слухати цивільну справу за позовною заявою ПАТ «ЕРСТЕ БАНК» до Смірнова Данила Валерійовича, Смірнкової Світлани В'ячеславівни, Смірнкової Олени Олександрівни, третя особа: ВІРФО Комсомольського району м. Херсона в особі ХМВ УМВД України в Херсонській області, про звернення стягнення на предмет іпотеки.

Просимо відповідача Смірнову Олену Олександрівну з'явитися до суду за адресою: м. Херсон, вул. Маяковського, 6/29, каб. 414 на вказані дату і час.

У випадку неявки відповідача справа буде розглянута у його відсутності.

Суддя Г. А. Радченко

Суддя Феодосійського міського суду АР Крим Микитюк О. А. викликає Хмелевського Анатолія Сергійовича як відповідача, в судове засідання, яке відбудеться 14.02.2012 о 14.00 годині в приміщенні Феодосійського міського суду АР Крим (м. Феодосія, вул. Земська, 10, каб. 2) по цивільній справі за позовною заявою АТ «Дельта банк» до Хмелевського А. С. про стягнення заборгованості за кредитним договором. У разі неявки в судове засідання справа буде розглянута за його відсутністю на підставі наявних у справі доказів і ухвалено заочне рішення.

Броварський міськрайонний суд Київської області викликає в судове засідання Козловського Миколу Миколайовича, 18.09.1979 р. н., в якості відповідача, у справі за позовом: ПАТ «Українська охоронно-страхова компанія» до Козловського Миколи Миколайовича про стягнення суми, яке відбудеться 14 лютого 2012 року об 11 год. 30 хв. в приміщенні суду, що знаходиться в м. Бровари по вул. Незалежності, 4-А, каб. №6.

В разі Вашої неявки справа буде розглянута за наявними матеріалами в справі.

Суддя В. С. Сердинський

РЕКЛАМА. ОГОЛОШЕННЯ

Позачерговими загальними зборами акціонерів Відкритого акціонерного товариства «Ремонтно-будівельне управління №1» (код ЄДРПОУ 03333995; адреса: Україна, 04214, м. Київ, вул. Героїв Дніпра, буд. 35, кв. 128) (Протокол №2 позачергових загальних зборів БАТ «РБУ №1» від 31 грудня 2011 р.) **прийнято рішення про припинення Відкритого акціонерного товариства «Ремонтно-будівельне управління №1» шляхом його реорганізації у Товариство з додатковою відповідальністю «Ремонтно-будівельне управління №1», у зв'язку із чим призначена комісія з реорганізації (припинення) у складі трьох осіб:**

Голова комісії: Рибіцький Микола Ілліч (ідентифікаційний номер 2409402593);
Заступник голови комісії: Рибіцький Володимир Ілліч (ідентифікаційним номер 2830108333);
Член комісії: Набожейко Валентина Василівна(ідентифікаційний номер 1899374908).

З дня призначення вищевказаної Комісії до неї переходять всі повноваження по управлінню справами товариства.

Кредитори можуть заявити свої вимоги шляхом персонального звернення до Голови комісії з реорганізації (припинення) товариства Рибіцького Миколи Ілліча протягом двох місяців з дати виходу даного повідомлення (строк заявлення кредиторами вимог до БАТ «РБУ №1» закінчується 05 квітня 2012 року).

Вимоги від кредиторів приймаються щодня, крім вихідних днів, з 10.00 до 13.00 за адресою: вул. Сирецька, 49, кімн.№7. м. Київ, Україна. Довідки за телефоном (044) 443-59-75.

**Голова комісії з реорганізації (припинення)
М. І. Рибіцький**

Оголошення про проведення відкритих торгів на закупівлю товарів, робіт та послуг

1. Замовник торгів: **ВИРОБНИЧО-ЕНЕРГЕТИЧНЕ ОБ'ЄДНАННЯ «ВІТРОЕНЕРГОПРОМ»**

1.1. Поштова адреса: 83001, вул. Постишева, 127, м. Донецьк.
1.2. Контактний телефон (062) 345-13-49, факс (062) 345-13-49.

2. Інформація про товари (роботи, послуги), що закуповуються: будівництво фундаментів під вітроенергетичну установку потужністю 2,5 МВ у селище Безіменне, Новоазовського району Донецької області, «під ключ» (Будівництво підприємств енергетики код робіт 45.21.51. за Державним класифікатором продукції і послуг ДК 016-97). Додаткова інформація: Виконання робіт відповідно до робочого проекту. Місце будівництва: селище Безіменне, Новоазовський район, Донецької області.

3. Місце та спосіб отримання тендерної документації : 83001, вул. Постишева, 127, м. Донецьк, поштовою кореспонденцією до 10 години, 21 лютого 2012 року.

4. Інша детальна інформація зазначається у тендерній документації.

Повідомлення про тендер опубліковане в газеті «Урядовий кур'єр» від 1.02. 2012 року.

Постановою Господарського суду Автономної республіки Крим (95003, АР Крим, м. Сімферополь, вул. О. Невського/Річна, 29/11) від 13.12.2011 року у справі № 5002-3/4637-2011 **визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру стосовно Товариства з обмеженою відповідальністю «Граніті Дніпра»** (ЄДРПОУ 34915608, 95034, м. Сімферополь, вул. Куйбішева, 34, кв. 41), ліквідатором призначено арбітражного керуючого Пашніну А. В. (ліцензія серії АВ 482031 від 29.07.2009 р.). Претензії щодо поточних вимог кредиторів приймаються ліквідатором за адресою: 49000, м. Дніпропетровськ, вул. Генерала Грушова, 14, кв. 2.

Комунальне підприємство «Чернігівводоканал» Чернігівської міської ради **втретє запрошує до участі в торгах на Поставку та монтаж насосного обладнання для каналізаційних насосних станцій.**

Тендер буде проводитись згідно процедур міжнародних конкурентних торгів. Зацікавлені правомочні учасники торгів можуть отримати детальну інформацію на сайті <http://procurement.dgmarket.com.ua> <http://minjkg.gov.ua/activity/psb/psb-zak> або за телефонами: 0462 677 449; 050 416 99 22; 096 547 99 11.

Оголошення про проведення відкритих торгів на закупівлю товарів, робіт та послуг

1. Замовник торгів: **ТОВ «Східенерго»**, ЄДРПОУ 31831942

1.1. Поштова адреса: бул. Шевченка 11, м. Донецьк, Донецька обл., 83001

1.2. Контактні телефони: (062) 389-45-60, 387-93-38 факс: (062) 389-44-95, 381-05-53

2. Інформація про товари (роботи, послуги), що закуповуються: «Луганська ТЕС. Технічне переоснащення енергоблоку ст. №15. Модернізація генератора ТГВ-200М», закупівля № Лу/15/7-1.

3. Місце та спосіб отримання тендерної документації: офіс ТОВ «Східенерго» або поштою, за письмовим запитом.

4. Додаткова інформація: модернізація генератора ТГВ-200М — розроблення проектно-кошторисної документації, постачання, демонтажні, монтажні, пусконаладжувальні роботи, гарантійні іспити, гарантійне обслуговування та інше.

Вважати недійсними втрачені поліси ОСЦПВНТЗ:

AA1490611-AA1490621, AA1490719, AA1490720, AA1490722, AA1490724, AA1490725, AA3047387, AA3047389, AB0080946-AB0080950, AA3858886, AA3052013, AA3052009, AB1373196-AB1373205, AA1490553-AA1490555, AA1490557, AA1490559, AA1490560, AA1492380, AA1492361, AA1492215, AA1492217, AA1492225, AA1492323, AA1492392, AA3856605, AA3856653, AA3856669, AA3856725, AA3856726, AA3856741, AA5193311, AA4294053, AA4294054, AA4294075, AA6429626, AA6429630, AA1492268, AA1492365.

Оголошення про результати проведення відкритих торгів на закупівлю товарів, робіт та послуг

1. Замовник торгів: **Товариство з обмеженою відповідальністю «Східенерго»**, ЄДРПОУ 31831942

Поштова адреса замовника: ТОВ «Східенерго», бул. Шевченка, 11, м. Донецьк, Донецька обл., 83001

2. Інформація про предмет закупівлі: «Луганська ТЕС. Реконструкція енергоблоку ст. № 11. Модернізація турбіни типу К-200 — 130 — 1ЛМЗ», закупівля № Лу/11/9-2.

3. Оголошення про проведення торгів було опубліковане у газеті «Урядовий кур'єр» від 08.11.11, № 207, стор 14.

4. Дата акценту тендерної пропозиції, що визнана найкращою: 29.12.2011р.

5. Вартість договору про закупівлю (без урахування ПДВ): 557 481 925,00 руб. РФ. (п'ятсот п'ятдесят сім мільйонів чотириста вісімдесят одна тисяча дев'ятсот двадцять п'ять руб. 00 коп.)

6. Інформація про переможця торгів: ОАО «Силловые машины», код 1027700004012.

Поштова адреса переможця: 195009, м. Санкт-Петербург, вул. Ватутіна, 3 літ. А телефон +7(812) 346-70-37, факс +7(812) 346-70-35.

Узвалою Господарського суду Київської області (01032, м. Київ, вул.. Комінтерну, 16) від 17.01.2012 року у справі № 53/126-11 **порушено справу про банкрутство Відкритого акціонерного товариства «КОМАРІВСЬКА МЕБЛЕВА ФАБРИКА»** (08020, Київська обл., Макарієвський р-н, с. Комарівка, вул. Леніна, 25, код (ЄДРПОУ 05509317, рах. 26007301232021 у філії «Жовтневе від-ня Промінветбанку в м. Києві», МФО 322067). Розпорядником майна банкрута призначено арбітражного керуючого Бичківського Костянтина Костянтиновича (ліцензія АВ № 600556 від 05.12 2011 р., ід.номер 2827813551, поштова адреса: 03150, м. Київ, вул. Червоноармійська, 85-87, кв. 94; тел. (050) 517-23-45.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Торговий дім «Арго Трейд» (місцезнаходження: Україна, 61033, м. Харків, 2-й Вологодський в'їзд, 2, код ЄДРПОУ 31440281) **на підставі рішення загальних зборів учасників від 19 січня 2012 року повідомляє про свою ліквідацію.**

Заяви (претензії) кредиторів приймаються ліквідатором за місцезнаходженням товариства протягом двох місяців.

Ліквідатор - Білоброва Ганна Євгенівна

Оболонський районний суд м. Києва викликає Сантросян Артака Араратовича як відповідача по цивільній справі № 2-809/12 за позовом ПАТ «Універсал Банк» до Сантросян А. А. про стягнення заборгованості, в судове засідання на 15 лютого 2012 р. о 09.30 год.

Адреса суду: м. Київ, вул. Тимошенка, 2-Є, каб. 27, **суддя Луценко О. М.**

У разі неявки та неповідомлення суду про причини неявки в судове засідання, справа буде розглянута за вашої відсутності за наявними у справі доказами відповідно до ст. 169 ЦПК України.

Казанківський районний суд Миколаївської області викликає Алексеева Олександра Вікторовича на 9 годину 30 хвилин 6 лютого 2012 року за адресою: вул. Аненко, 50, смт Казанка Миколаївської області по цивільній справі за позовом ПАТ «Банк «Фінанси та кредит» до Алексеева Олександра Вікторовича про стягнення заборгованості за кредитним договором.

Якщо відповідач не може з поважних причин з'явитися до суду, він повинен повідомити суд за вчасно.

Суддя Вжещ С. І.

У Подільському районному суді м. Києва 13.02.2012 р. о 10.30 годині **під головуванням судді Декаленко В. С.** буде розглядатись цивільна справа за позовом ПАТ «АСК «Інго Україна» до Ейвазова Гюльслан Ясин Огли про відшкодування шкоди в порядку регресу.

Явка вищезазначених осіб (сторін по справі) у судовоє засідання обов'язкова.

При повторній неявці відповідача - справа буде слухатись у його відсутність згідно ст. 169 ЦПК України.

Гр. Хмельницький Олександр Георгійович, що проживає за адресою: м. Київ, вул. Княжий Затон, 14 г, кв. 81, необхідно з'явитися 06 березня 2012 р. о 14 год. 15 хв., до Дарницького районного суду м. Києва (м. Київ, вул. Кошиця, 5а) для участі в судовому засіданні по цивільній справі за позовом ТзОВ ОТП ФАКТОРИНГ УКРАЇНА до Хмельницького Олександра Георгійовича про стягнення заборгованості за кредитним договором.

У разі неявки відповідача до суду, справу буде розглянуто по суті за наявними у справі матеріалами у його відсутність в порядку ст. 169 ч 4 ЦПК України.

Гр. Хмельницький Олександр Георгійович у випадку неявки зобов'язаний повідомити суд про причини своєї неявки.

Суддя Кириченко Н. О.

В Кіровському районному суді м. Макіївки Донецької області (86105, м. Макіївка, вул. Димитрова, 1) розглядається цивільна справа за позовом Сиско Євгена Сергійовича до Сиско Олександра Володимировича, Токаревої Анастасії Сергіївни про визнання осіб такими, які втратили право користування житловим приміщенням. Відповідач у справі Токарева Анастасія Сергіївна, (зареєстрована за адресою: м. Макіївка-33, кв-л «Хімік», б. 1, кв. 52, мешкає: м. Макіївка-30, вул. Соціалістична, б. 8), викликається на 23 лютого 2012 року на 10-30 годин до суду, кабінет № 211, для участі в розгляді справи по суті.

Відповідачу пропонується надати свої заперечення щодо позову та докази. У випадку неприбуття відповідач повинен повідомити суд про причини неявки, інакше справа буде розглянута у його відсутності.

Суддя Запорожець Т. А.

Калінінський районний суд міста Донецька (83052, м. Донецьк, пр. Миру, 50) розглядає цивільну справу за позовом Моторне (транспортне) страхове бюро України (МТСБУ) до Передерєєва Сергія Геннадійовича про відшкодування в порядку регресу, витрат, поз'язаних з виплатою страхового відшкодування.

Відповідач у справі Передерєєв Сергій Геннадійович, який мешкає за адресою: 83000, м. Донецьк, вул. Герцена, 75, викликається на 27 лютого 2012 року о 09 год. 00 хв. до суду, для участі у розгляді справи по суті.

Відповідачу пропонується надати свої заперечення щодо позову та докази. У випадку неприбуття відповідач повинен повідомити суд про причини неявки, інакше справа буде розглянута у його відсутність.

Суддя Токарева Н. М.

Бердичівський міськрайонний суд Житомирської області викликає в судове засідання Гулюка Олександра Дмитровича як відповідача по цивільній справі № 2-2249/11 за позовом ПАТ КБ «Надра» до Перчука Богдана Яковича, Гулюка Олександра Дмитровича про стягнення боргу, яке відбудеться 7 лютого 2012 року о 10.00 год. в приміщенні суду за адресою: 13312, Житомирська область, м. Бердичів, вул. Леніна, 30.

В разі неявки відповідача цивільна справа буде розглядатися за його відсутності в порядку ст. 169 ч. 4 ЦПК України.

Суддя Хавронюк О. Л.

Мелітопольський міськрайонний суд повідомляє Коломак Юрія Володимировича: Запорізька обл., м. Мелітополь, пр. Б. Хмельницького, 77, кв. 134, про те, що 6 лютого 2012 року о 10-00 годині в приміщенні Мелітопольського міськрайонного суду: м. Мелітополь, вул. Дзержинського, 90, слухатиметься цивільна справа за позовом АТ «Дельта Банк» до Коломак Ю. В. про стягнення заборгованості за кредитом договору. З опублікуванням оголошення про виклик відповідача по даній справі Коломак Ю. В., вважається повідомленим про час та місце розгляду справи та у випадку його неявки в суд справа підлягає розгляду за його відсутності.

Оболонський районний суд м. Києва викликає Травіна В'ячеслава Олександровича як відповідача по цивільній справі № 2-659/12 за позовом ПАТ «УніверсалБанк» до Травіна Валентина Олександровича про стягнення заборгованості, у судовоє засідання на 21 лютого 2012 р. о 17.30 год.

Адреса суду: м. Київ, вул. Тимошенка, 2-є, каб. 27, **суддя Луценко О. М.**

У разі неявки та неповідомлення суду про причини неявки в судовоє засідання, справа буде розглянута за вашої відсутності за наявними у справі доказами відповідно до ст. 169 ЦПК України.

Петровський райсуд м. Донецька (83111, м. Донецьк, вул. С. Щедріна, 1а) розглядає цивільну справу за позовом Моторне страхове бюро України до Поліщук О. М. про відшкодування шкоди. Відповідач по справі Поліщук Олексій Миколайович (місце проживання Донецьк-10, вул. Перемоги, 25/52) викликається на 21 березня 2012 року, на 10 год. до суду кабінет № 12, для участі у розгляді справи по суті.

Відповідачу пропонується надати свої заперечення щодо позову та докази. У випадку неприбуття відповідач повинен повідомити суд про причини неявки, інакше справа буде розглянута у його відсутність.

Суддя О. В. Трінька

Київський районний суд м. Сімферополя викликає як відповідача Саноцького Яна Вікторовича по цивільній справі за позовною заявою Полікарпова Миколи Юрійовича про визнання договору недійсним.

Судове засідання відбудеться у приміщенні Київського районного суду м. Сімферополь 7 лютого 2012 року о 10-30 годині за адресою: м. Сімферополь, вул. Воровського, 16, 2 поверх, каб. № 11.

У разі вашої неявки у судовоє засідання справа згідно з вимогами ЦПК України буде розглянута у вашу відсутність.

Суддя М. Ф. Свнько

Тернопільський міськрайонний суд повідомляє, що 6 лютого 2012 року о 09 год. 30 хв. в приміщенні суду (вул. Котляревського, 34, м. Тернопіль) відбудеться розгляд цивільної справи за позовом ПАТ «Родовід банк» до Гуменюка Василя Миколайовича про стягнення боргу. Просимо з'явитися у судовоє засідання відповідача Гуменюка Василя Миколайовича, останнє відоме місце проживання: м. Тернопіль, вул. Миру, 5, кв. 29.

У разі неявки відповідача на судовоє засідання справа буде розглядатися без нього.

Суддя І. М. Черніцька

В провадженні Ірпінського міського суду Київської області перебуває цивільна справа за позовом Лук'яновець (Чамата) Валентина Василівна до Чамати Валерія Степановича, третя особа: ВГРФО в Київській області, Лук'яновець Віталій Макарович. Суд викликає на 06.02.12 р. на 14-00 год. як відповідача Чамати Валерія Степановича.

Суддя С. І. Оладько

Скадовський райсуд Херсонської області викликає Коробка Петра Григоровича, проживання невідоме, як відповідача по цивільній справі № 2119/2-1169/2011 за позовом Присяжнюка Віктора Анатолійовича до Коробка Петра Григоровича, третя особа: ВГРФО УМВС України в Херсонській області про визнання особи такою, що втратила право користування житлом. Судове засідання відбудеться 24.02.2012 року о 09.00 годині в приміщенні Скадовського районного суду за адресою: Херсонська обл., м. Скадовськ, вул. Пролетарська, 39, каб. № 11. В разі неявки відповідача до суду, відповідно до ст. 169 ЦПК України, справа буде розглянута на підставі наявних доказів.

Суддя Ведмідська Н. І.

ВІСТІ ЗВІДУСІЛЬ

Лютий надворі — весна на порі

ТРАДИЦІЇ. Стрітенська водиця — наша чарівниця, од бід захисниця!

Павло ЛАРІОНОВ
для «Урядового кур'єра»

Хоч цього року зима вступила у свої права аж наприкінці січня, і снігу насипавши, й на мороз не поскупившись, з кожним днем сонечко піднімається дедалі вище, обігриває землю довше. А лютий надворі — весна на порі, каже народна мудрість. Щоправда, за давніми прикметами, місяць (назва ж зобов'язує) завше проявляє свій норовистий характер. Але, як стверджують старі люди, лютнева негода — для літа погода.

Щоб скласти прогнози, здавна спостерігали за станом погоди у дні релігійних свят або окремих святих. Зокрема в лютому знаковими для спостережень є такі дні: Макара-Весноукажчика (1), Тимофія-Напівзимника (4), Оксани (6), Стрітення (15), Власа (24).

Якщо на Макара-Весноукажчика день погожий, сонячний — весна буде ранньою і теплою. Яка погода цього дня, такою буде впродовж усього місяця і в березні.

На Тимофія зима ще може показати свій суворий характер: холоди й заметілі бувають сильніші, ніж у січні. У народі кажуть: «Півзимник якщо морозом не візьме, то всі дороги снігом замете». Якщо в цей день почнеться хурделиця, то

НАШ КАЛЕНДАР

- 4 лютого** — Всесвітній день боротьби проти раку.
6 лютого — Оксани. Ксенії-Веснопровідниці.
12 лютого — Собор Вселенських вчителів і святих Василія Великого, Григорія Богослова, Іоанна Златоустого.
14 лютого — День Святого Валентина — свято закоханих.
15 лютого — День вшанування учасників бойових дій на території інших держав; Всесвітній день онкохворої дитини; Стрітення Господнє.
20 лютого — Всесвітній день соціальної справедливості;
20—25 — Масляна.
21 лютого — Міжнародний день рідної мови.
23 лютого — День захисника Вітчизни.
25 лютого — народилася Леся Українка (Лариса Петрівна Косач-Квітка. 1871—1913), геніальна українська поетеса і громадська діячка.
27 лютого — 125 років від дня народження П.М. Нестерова (1887—1914), українського військового льотчика, основоположника вітчизняного вищого пілотажу.

триватиме упродовж тижня. Чисте небо і яскраве сонце опівдні вістять ранню весну.

Ксенія-Веснопровідниця спонукає господарів ретельно перевірити зимові запаси для себе і для худоби: чи вистачить продуктів і збіжжя до нового врожаю, а сіна до першого випасу? Ощадливість — запорука достатку. Якщо цього дня гарна погода, то й весна буде гарною; якщо хмар у небі мало і пливуть вони високо, погода до кінця місяця буде стійкою. Яка Оксана — така й весна.

Стрітення Господнє — головне релігійне свято лютого — вважають традиційним орієнтиром багатьох зимово-весняних звичаїв. Во-

но знаменує собою зустріч зими з весною. Цього дня у церквах освячують воду і свічки. Господарі обходили з ними своє хазяйство, обкурювали корів перед першим вигоном у поле, щоб «Боже тепло корівки держалося і молоком наливалось». Водю пасічники кропили вулики, щоб «бджоли плодилися і добре роїлися». Після Стрітення можна починати роботи у городі й садку, обрізати і прищеплювати дерева. «Прищепи й підщепи просипаються і добре зростаються», — стверджують досвідчені садівники. Жодне релігійне свято не має такої великої кількості прикмет і афоризмів, як Стрітення. Ось деякі з них:

- ✓ Якщо на Стрітення дощ іде — господаря скрута жде.
- ✓ Якщо на Стрітення морозно і ясно — весна буде красна.
- ✓ Якщо на Стрітення сніг літає — весна не скоро завітає.

✓ На Стрітення птиці повертаються до луга, а хлібороб до плуга.

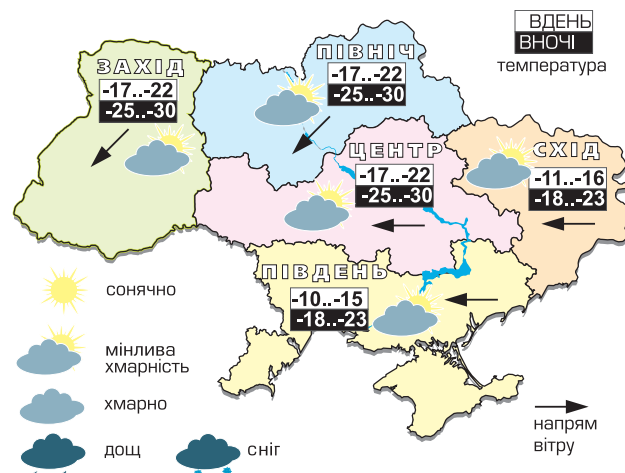
✓ Якщо на Стрітення випав сніг, весна буде дощовою, холодною.

За легендою, Влас жив у IV столітті н.е. Він опікувався бідними людьми і звіриною, його вважають захисником і покровителем свійських тварин. Власові морози тривають три дні до нього (21, 22, 23 лютого) і три після (25, 26, 27). За народними прикметами, його морози останні. «Прийшов Улас — із печі зляз», — кажуть трудівники села.

За доброю традицією, на Стрітення вшануємо учасників бойових дій на території інших держав. Символічно, що в цей день зустрічаються бойові побратими. Згадаймо добрим словом тих, хто поліг у мирний час, виконуючи «інтернаціональний обов'язок»...

23 лютого маємо привід зайвий раз віддати заслужену шану всім причетним до Дня захисника Вітчизни. Побажаємо міцного здоров'я, ветеранам Великої Вітчизняної війни, і тим, хто сьогодні виконує свій військовий обов'язок.

ПОГОДА НА ЗАВТРА

ТЕМПЕРАТУРА ПО ОБЛАСТЯХ УКРАЇНИ НА 2 ЛЮТОГО

Область	Ніч	День	Область	Ніч	День
Київська	-25 -30	-17 -22	Черкаська	-25 -30	-17 -22
Житомирська	-25 -30	-17 -22	Кіровоградська	-23 -28	-15 -20
Чернігівська	-25 -30	-17 -22	Полтавська	-25 -30	-17 -22
Сумська	-25 -30	-17 -22	Дніпропетровська	-23 -28	-13 -18
Закарпатська	-18 -23	-10 -15	Одеська	-18 -23	-10 -15
Рівненська	-25 -30	-17 -22	Миколаївська	-19 -24	-11 -16
Львівська	-25 -30	-18 -23	Херсонська	-18 -23	-10 -15
Івано-Франківська	-23 -28	-13 -18	Запорізька	-19 -24	-11 -16
Волинська	-25 -30	-17 -22	Харківська	-20 -25	-13 -18
Хмельницька	-23 -28	-16 -21	Донецька	-17 -22	-11 -16
Чернівецька	-23 -28	-13 -18	Луганська	-18 -23	-13 -18
Тернопільська	-25 -30	-18 -23	Крим	-18 -23	-8 -13
Вінницька	-25 -30	-15 -20	Київ	-26 -28	-19 -21

Укргідрометцентр

У сільських школах забудуть про дефіцит

Світлана ГАЛАУР,
«Урядовий кур'єр»

ПРОЕКТИ. Парк шкільних автобусів Харківської області поповниться в цьому році на 50 машин. Кошти на їх закупку передбачені державним та місцевими бюджетами. Як розповів заступник голови Харківської облдержадміністрації Євген Савін, вже купили 22 автобуси, але все ще залишається дефіцит. Окрім того, автобусний парк вимагає модернізації. Але якщо все складеться за тими проектами, які закладені в державному, обласному та районних бюджетах, проблема нестачі шкільних автобусів на Харківщині буде вирішена.

Гайсинський ведмідь переплутав кафе з барлогом

Олег ЧЕБАН,
«Урядовий кур'єр»

БОЙОВИК. Чи бачили ви, як мисливець під «градусом» іде на барліг ведмедя? Якщо так, то вам легко буде уявити ситуацію, що сталася у прикордонному кафе біля міста Гайсин. Зав'язка була звичною: сварка переросла у бійку. Потім, як повідомляє сектор зв'язків з громадськістю УМВС у Вінницькій області, хуліган з пістолета для відстрілу гумових куль заподіяв одному з відвідувачів тілесні ушкодження у вигляді рваної рани щок. Та такої помсти йому виявилось замало. Він вийшов та вернувся з... мисливським карабіном. З нього й почав стріляти по приміщенню кафе, пошкодивши вікна, двері, холодильні камери. На щастя, ніхто з людей не постраждав. Відвідувачі і персонал закладу зачинилися зсередини та викликали міліцію. До приїзду правоохоронців хуліган сокирою (!) встиг пошкодити входні двері, аби пролізти всередину і розправитися з «кривдниками». У винуватця бійки міліціонери вилучили мисливський карабін АКМС та пристрій для відстрілу гумових куль ФОРТ-12Р. З'ясувалося, що зброя у нього перебувала на законних підставах...

СПІВЧУТТЯ

Із почуттям глибокої скорботи промислово-підприємницька спільнота України сприйняла звістку про смерть свого товариша, відомого залізничника, першого віце-президента Співки наукових та інженерних об'єднань України

КРИВУЛЬКА Василя Степановича

Колеги з Українського союзу промисловців і підприємців висловлюють щире співчуття його рідним та близьким. У цей скорботний час ми з глибоким сумом поділяємо Ваше горе та підтримуємо Вас.

ОГОЛОШЕННЯ

Бориспільський міськрайонний суд Київської області у цивільній справі за позовом Желізка Вікторії Андріївни до Желізка Валерія Францевича про стягнення аліментів викликає в судове засідання відповідача Желізка Валерія Францевича, останнє відоме місце проживання: Київська обл., м. Бориспіль, вул. Котовського, 1, кв. 97.

Розгляд справи відбудеться о 09.00 год. 02.02.2012 року за адресою: м. Бориспіль, вул. Київський шлях, 72, каб. № 8.

Суддя Криворучко І. В.

УРЯДОВИЙ КУР'ЄР

Засновник — Кабінет Міністрів України
 Реєстраційне свідоцтво КВ № 2 від 12 квітня 1994 року
 Передплатні індекси «Урядового кур'єра» —
61035, 40227 (пільговий)

Головний редактор — **Сергій БРАГА**
 Перший заступник
 головного редактора
Леонід САМСОНЕНКО
 Заступники головного редактора:
Зоя РОМАН,
Лариса УСЕНКО
 Відповідальний секретар
Іван ГРОМ'ЯК

Адреса в Інтернеті: **www.ukurier.gov.ua**
 Адреса редакції: **01008, Київ, вул. Садова, 1**
 Телефон для довідок: **253-12-95.**
 Телефони відділу реклами: **253-55-09,**
факс: 253-72-91, 253-34-78, e-mail: adv@ukcc.com.ua
 «Урядовий кур'єр» виходить у вівторок, середу, четвер,
 п'ятницю та суботу
 Зам. № 23297. Тираж 51081

Листування з читачами тільки
 на сторінках газети.
 Відповідальність за достовірність
 інформації та реклами несуть автори
 та рекламодавці.
 Набрано і зверстано у комп'ютерному
 центрі «Урядового кур'єра».
Друк: ТОВ «Мера-Поліграф»,
04073, Київ, вул. Марка Вовчка, 12/14
www.mega-poligraf.kiev.ua